

ARBETSRAPPORT NR 82

Tidningars symbol- & bruksvärde.
Kvalitativa intervjuer med några
av Göteborgs-Postens &
Hallands Nyheters läsare.

Birgitte Christiansen
och
Annika Bergström

ISSN 1101-4679

Innehållsförteckning

	Sidan
1 Inledning	1
2 Syfte och frågeställningar	4
2.1 Tidningens förankring och lässituationen i ett vardagsperspektiv	4
2.2 Tidningens symbolvärde	4
2.3 Tidningens bruksvärde	5
3 Urval och intervjusituation	7
4 Tidningens förankring och lässituationen i ett vardagsperspektiv	8
4.1 Göteborgspostens prenumeranter	8
4.2 Hallands Nyheters prenumeranter	15
4.3 Sammanfattning	20
5 Tidningens symbolvärde	21
5.1 Vad händer när tidningen en dag inte kommer på morgonen?	21
5.2 Att vilja framstå som en välinformerad person	23
5.3 Ris och ros	26
5.4 Kan man lita på sin tidning?	29
5.4.1 <i>Med kvällstidningarna ligger det sämst till</i>	29
5.4.2 <i>Läsarens expertområden</i>	30
5.4.3 <i>Sammanfattning</i>	33
5.5 Negativa nyheter	34
6 Bruksvärdet	39
6.1 Brukstiden och tidningens plats i hemmet	39
6.2 Sökrutiner och innehållspreferenser	42
6.2.1 <i>Göteborgs-Postens prenumeranter</i>	42
6.2.2 <i>Hallands Nyheters prenumeranter</i>	59
6.2.3 <i>Sammanfattning</i>	67
7 Sammanfattande diskussion	69
Referenser	74

1 Inledning

Under de senaste åren har det vid flera tillfällen talats om dagspressens nära förestående död och den nya informationsteknologin utpekats som ett av de allvarligaste hoten mot den tryckta tidningen. Men även om en viss minskning av den samlade dagstidningsupplagan har skett, är dagstidningsförsäljningen per person i Sverige fortfarande en av världens högsta, liksom andelen dagstidningsläsare som prenumererar alljämt är mycket stor (Gustafson & Weibull, 1996).

Dagstidningen kan dock ha olika betydelse för olika människor i deras respektive vardag. Man talar ibland om att tidningen har ett nytto- eller ett *bruksvärde* för människor, när de söker information om exempelvis dagsnyheter, evenemang, TV-program eller annonserbudanden. Just den informativa funktionen sägs ofta vara dagspressens främsta (Weibull, 1989). Människor läser tidningar för att hålla sig orienterade om vad som händer i deras omvärld - både den nära och den mera avlägsna. Man kan säga att tidningens bruksvärde tillfredsställer ett kognitivt behov.

Men tidningen kan också ha ett *symbolvärde*, där mera känslomässiga och många gånger mycket individuella faktorer spelar in. Tidningsläsningen ingår ofta som ett element i de dagliga rutinerna och kan därmed ge en känsla av *trygghet*. Den kan också ge en känsla av *gemenskap* med lokalsamhället, liksom den är viktig i den bemärkelsen att den förser människor med sådana allmänna kunskaper som kan användas för att vinna *uppskattning* (Jöever, 1982). Givetvis kan tidningar också upplevas olika i fråga om kvalitet. De kan irritera, utträka, väcka intresse etc.

Morgontidningen kan också vara en sorts *statussymbol*. Weibull (1995a) har i en studie visat att morgontidningsläsning hänger tydligt samman med var man bor. Människors benägenhet att prenumerera på en morgontidning, ökar om de flyttar från ett resurssvagt område till ett resursstarkt. Tidningsinnehav kan alltså vara ett yttre tecken på att människor försöker anpassa sig till de beteendemönster som är rådande i ett område med en viss social struktur.

En undersökning om ungdomar i gruppen 20 till 24 år, antyder att tidningsläsningens symbolvärde kan ha minskat. Ungdomarna beskriver inte sig själva som regelbundna morgontidningsläsare, men har ändå - visar undersökningen - under en genomsnittlig dag, i förhållandevis stor utsträckning, läst en morgontidning (Wadbring & Weibull, 1996). En rimlig tolkning av denna paradox torde vara att ungdomar, i förhållande till äldre, inte upplever tidningsläsning som lika viktig.

Vad som är viktigt med morgontidningen har bland annat Kratz (1995) tittat närmare på. Kortfattat tycker människor generellt att det är viktigt att tidningen är *trovärdig* och *saklig*, att den innehåller *lokala nyheter* och *kommer i tid på morgonen*, samtidigt som den inte får missa de *stora politiska nyheterna*. Sammantaget kan man säga att bedömningen kan föras tillbaka till två funktioner: tidningarna ska bevaka omvärlden, och de ska vara pålitliga.

Men vad vill det säga att en tidning är pålitlig och trovärdig? Maria Elliot (1997) är en forskare som har intresserat sig mycket för just medieförtroende och medietrovärdighet, som annars inte är ett särskilt utforskat område i Sverige eller i Norden. Det som forskningen främst har kunnat visa är att det, beträffande trovärdigheten, finns en klar *skillnad mellan olika medier*. Etermedierna, främst TV, bedöms av publiken som något mer trovärdiga än pressen. Den lokala morgonpressen uppfattas dock som trovärdig, medan det inte gäller kvällspressen. Det finns dock inga enhetliga trovärdighetskriterier - publiken tar fasta på olika aspekter av medierna.

Mediernas trovärdighet kan knytas till fundamentala *demografiska faktorer* så som socio-ekonomisk status, samtidigt som övriga medievanor förstås också är av stor betydelse. Dessutom spelar den *subjektiva faktorn* självklart en stor roll för upplevelsen av ett mediums trovärdighet. Det handlar här bl a om huruvida individens egna behov och intressen har ett positivt samband med trovärdighetsskattningen av mediet och det sakinnehåll som förmedlas.

Mediernas förankring i samhället är också av vikt. Det visar sig att ju mer integrerat ett medium är i den kontext där publiken är situerad, desto gynnsammare tenderar trovärdighetsbedömningarna att bli.

Den lokala morgontidningen har en stark position i det svenska samhället. Det är blott en minoritet av svenskarna som har valt bort lokaltidningen som ett naturligt inslag i vardagen. Nästan 80 procent av befolkningen bor i hushåll där det finns en prenumeration på den lokala tidningen och den är oftast ett lika självklart inslag på frukostbordet som kaffet, brödet och mjölken.

Men än är det dock inte så att morgontidningen ingår i bostäderna liksom rinnande vatten, elektricitet och i vissa fall kabel-TV. Weibull (1995b) är en av de forskare som har intresserat sig för de flesta aspekter som rör tidningsläsning i Sverige. Han menar att det i princip finns tre huvudfaktorer som bestämmer människors benägenhet att hålla sig med en dagstidning, respektive intressera sig för att läsa om olika saker i tidningen.

Den första faktorn är bunden till *egenskaper hos de enskilda individerna*. Det kan t.ex. handla om människors sociala situation och personliga preferenser. Den andra faktorn är bunden till *egenskaper hos enskilda medier*. Här handlar det om tillgänglighet och om formen och innehållet. Den tredje och sista faktorn har att göra med *egenskaper hos samhället*. Etiketteringen syftar på företeelser som det rådande opinionsklimatet, aktuella händelser etc. För att förstå enskilda människors preferenser i medievärlden menar Weibull därför att man måste ta hänsyn till deras bakgrund och intressen, vilka medier de har tillgång till och deras karaktär samt det rådande samhällsklimatet (Weibull 1995b:13).

De studier som hittills gjorts om tidningsläsning och innehållspreferenser har varit övervägande av kvantitativ karaktär. Underlaget för tolkning har samlats in via postenkäter eller telefonintervjuer med ett stort antal människor. Detta har gett en mycket god, generell bild av tidningsläsningen i Sverige. Vi vet hur många människor som läser tidning, hur mycket de läser etc. Vi vet mycket om läsvanor och läsintresse i olika grupper i samhället - med hänsyn till bl.a kön, ålder, utbildning, inkomst, boendeort, yrke, hus-

hållssammansättning etc. Vi vet vidare hur medieanvändningen i övrigt ser ut i dessa grupper.

När man tolkar resultaten av dessa kvantitativa studier finns det dock en risk att tolkningen blir ytlig - eller till och med skev. Datainsamlingsmetoderna har sina begränsningar: det handlar om korta frågor med enkla svar. En kvantitativ undersökning rymmer förhållandevis små möjligheter till nyansering av svaren. Som komplement till kvantitativa undersökningar behövs därför studier som baserar sig på samtal med enskilda personer där dessa får möjlighet att fördjupa sina svar. Det behövs ett reellt möte mellan forskaren och mediepubliken. I ett sådant samtal kan man gå på djupet beträffande människors tidningsläsning.

Utgångspunkten är densamma som vid en riksrepresentativ undersökning: det gäller att belysa ett antal frågeställningar. Skillnaden är att antalet deltagare i undersökningen blir få. Svaren blir inte generaliserbara på samma sätt som vid ett slumpmässigt urval av ett stort antal personer. Frågorna finner ändå svar och svaren bidrar till en fördjupad förståelse om, i det här fallet, människors tidningsläsning och personliga egenskaper, egenskaper hos medierna och samhället som påverkar läsningen och tidningens roll i vardagslivet.

De frågor som ställs i undersökningen är i huvudsak fyra. Den första gäller *tidningens förankring hos läsarna och lässituationen i ett vardagsperspektiv*. Därefter gäller det frågan om *tidningens symbolvärde*; vad händer när tidningen en dag inte kommer på morgonen? Är det viktigt att framstå som en välinformerad person? Vad har intervjupersonerna för synpunkter på tidningens kvalitet? Ris och ros kommer att utdelas. Har intervjupersonerna någon gång funderat på om man kan lita på tidningen? Och hur upplevs egentligen negativa nyheter? Den tredje frågan gäller *tidningens bruksvärde*. Med detta menas längden på tidningens brukstid och på vilka platser i hemmet tidningen kan befinna sig. Den fjärde och sista frågan avser vilka sökrutiner och innehållspreferenser som karakteriserar intervjupersonernas tidningsläsning.

Resultatredovisningen går igenom intervjupersonernas svar fråga för fråga.

2 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna undersökning är att få fördjupade kunskaper om hur ett antal individer läser och uppfattar den lokala morgontidning som de prenumererar på. Vilken sorts kvalitet är typisk för just den enskilda människans tidningsläsning och hur tar människor del av och upplever olika tidningsinnehåll.

Mina intresseområden och frågeställningar är alltifrån mycket specifika till näst intill förutsättningslösa. De handlar om allt ifrån antalet år som intervjupersonerna (IP) har varit tidningsprenumeranter, till deras mycket personliga erfarenheter av olika tidningsinnehåll. Det som engagerar någon, retar en annan och tråkar ut en tredje. Min ambition är att tränga bakom också dessa, högst individuella upplevelser.

2.1 Tidningens förankring och lässituationen i ett vardagsperspektiv

Jag är intresserad i att belysa hur länge intervjupersonen (IP) har varit tidningsläsare och hur länge vederbörande har haft en prenumeration på en tidning. Varför har IP valt just den tidningen? Fanns kanske den tidningen också i föräldrahemmet, eller fanns där någon annan eller ingen alls?

Hur ser lässituationen eller lässituationerna ut och hur lång tid avsätter IP till läsningen. Delar IP tidningen med andra, lyssnar IP ev på radio samtidigt, tittar på TV, äter frukost? Hur lång tid har IP till förfogande på morgonen, och hur regelbundet läses tidningen? Skiljer sig tidningsläsningen på vardagar jämfört med helger?

Hur ser en vanlig dag ut? Familjesituation, boende, fritidsintressen, yrke etc? Hur ser det ut med tillgång och användning av andra medier; TV, radio, CD, dator/Internet?

2.2 Tidningens symbolvärde

Jag är också intresserad av att fånga upp individuella och känslomässiga aspekter som kan ha betydelse för tidningsläsaren. Tidningen kan som sagt upplevas olika i fråga om kvalitet och kan på olika sätt irritera, underhålla, engagera o.s.v. Att tidningsläsningen är en repetitiv aktivitet i vardagen kan skapa en känsla av *trygghet*. Att tidningen förser läsaren med allmänna kunskaper kan ge en känsla av *uppskattning* i sociala sammanhang och en upplevelse av *gemenskap* med lokalsamhället. Har IP kanske egna erfarenheter från någon mediabevakad händelse som gjort att han eller hon läst en artikel mer kritiskt och engagerat? Kanske tar man del av något innehåll som man i vanliga fall inte skulle vara intresserad av, därför att man känner journalisten bakom alstret?

Hur upplevs det en dag när tidningen inte kommer på morgonen? Är det viktigt att framstå som en välinformerad person och vad tycker man är bra respektive dåligt i tidningen? Detta är exempel på frågor jag kommer att försöka att besvara.

Tidningens trovärdighet; var går gränsen?

Har det funnits tillfällen då tidningen inte har gått att lita på--då sakuppgifter har varit felaktiga eller då den kanske har gått för långt i sin nyhetstäckning och förlorat respekten för inblandade aktörer? Var går gränsen för den enskilda intervjupersonen? Och är detta överhuvudtaget något IP har funderat över? Kan man exemplifiera detta med egna erfarenheter av så kallade brott mot den journalistiska etiken?

Forskningen visar att människor generellt är benägna att bedöma etermedierna som mer trovärdiga än pressen. Om så är fallet för IP vad tror han/hon detta kan bero på?

Negativa nyheter

Forskningen visar att negativa nyheter kan upplevas väldigt påträngande i TV-nyheterna. Hur upplever intervjupersonerna detta och hur ser det ut i tidningen?

2.3 Tidningens bruksvärde

Hur lång är tidningens brukstid och på vilka platser i hemmet befinner sig tidningen? Vilket bruks- och nyttovärde fyller tidningen för IP? Finns det hos de intervjuade läsarna ett beroende av tidningen, eller kunde de lika gärna hämtat informationen någon annanstans? Handlar ett eventuellt behov överhuvudtaget om information i första hand? Vilka sökrutiner och innehålls-preferenser karakteriserar vidare tidningsläsningen för den enskilda intervjupersonen.

2.4 Uppläggning

Det har redan framgått att utgångspunkten för studien inte är kvantitativ. Syfte har inte varit att belysa läsvanor hos ett representativt urval svenskar utan att gå in på djupet när det gäller ett mindre antal personers dagstidningsval och läsvanor. Med tanke på detta har det varit naturligt att genomföra långa intervjuer, där man på olika sätt kunnat penetrera människors syn på sin tidning. I praktiken betyder detta att endast ett mindre antal personer intervjuats. Kravet på dessa är att de skall vara regelbundna dagstidningsläsare med en hushållsprenumeration på en morgontidning.

Samtidigt kräver även en ansats inriktad på djupintervjuer vissa undersökningsstrategiska överväganden. Eftersom tidigare forskning har visat att det finns skillnader mellan olika tidningar och olika lässituationer har det ansetts viktigt att välja ut både storstads- och landsortstidningsläsare för intervjuer. För att det skulle vara möjligt att genomföra intervjuerna inom rimlig tid har jag valt tidningar i Västsverige. Med tanke på tidnings-skillnaderna har jag stannat för att välja läsare av Göteborgs-Posten och Hallands Nyheter.

Även i frågan om de individer som skulle ingå i undersökningen gjordes strategiska överväganden. Huvudtanken med dessa har varit att få ett så brett spektrum som möjligt

när det gäller typ av personer. Det har gällt intervju personer i olika åldrar, med olika bakgrund och i olika livssituationer för att fånga upp så många aspekter på dagstidningsläsning som möjligt.

Syftet med det här väl genomtänkta och handplockade urvalet är det gängse i den här typen av undersökningar. Därmed blir presentationen av resultaten och tolkningen av dessa bundna till de medverkande personerna. Det är därför av yttersta vikt att läsaren har inblick i hur situationerna kring intervjuerna har sett ut. Detta presenteras i nästa avsnitt.

3 Urval och intervjusituation

Datamaterialet baseras på långa intervjuer med nio av Göteborgs-Postens prenumeranter och fem av Hallands Nyheter. Läsarna skiljer sig på en rad olika punkter i fråga om t.ex. ålder, utbildning, kön, boende och grad av integrering i lokalsamhället.

Intervjuerna tog mellan trekvart och två timmar. Samtliga intervjuer förutom en genomfördes vid köksbordet, matbordet eller på vardagsrumsgolvet hemma hos respektive intervjuperson - alltså på själva platsen för tidningsläsningen. Undantaget var intervjun med Victor, chef på en bilverkstad, som tyckte det var smidigast om jag kom till hans arbetsplats, vilket han mer eller mindre insisterade på! Jag hade haft svårt att få tag på intervjupersoner i hans ålder och med hans utbildningsbakgrund, så jag gick med på att göra intervjun på hans kontor en vardagsförmiddag. Men mina farhågor blev bekräftade: telefonen ringde och folk kom och knackade på dörren i flera omgångar. Intervjun drog ut på tiden och blev i sin helhet okoncentrerad.

Två intervjuer var tillika problematiska i utskriftsfasen. Den ena med en brasiliansk kvinna - Bianca - som jag under intervjusituationen fick en oerhört bra kontakt med. Denna intervju visade sig överraskande nog bli mycket besvärlig och tidskrävande att skriva ut, därför att jag många gånger helt enkelt inte förstod vad hon sade. Jag antar att Bianca under intervjun lyckades förmedla vad hon tyckte och tänkte med hjälp av gester och kroppsråk, som ju tyvärr går förlorade vid inspelning på kassettband. Men i det stora och hela tycker jag ändå att jag har lyckats att få fram huvuddragen av vad som sades.

En annan intervju som också gick väldigt bra, med djupa diskussioner inom mina intresseområden, men som blev problematisk i utskriftsfasen, var intervjun med Varbergbonden Bengt. Han satt under en del av intervjun med sin ettåriga son i knät. På flera ställen på bandet hör jag barngråt och absolut ingenting annat. En del detaljer kan jag därför ha gått miste om under utskriften.

Med undantag för dessa problem har allt gått väl och jag blev vanligen bemött med stor gästfrihet, öppenhet samt kaffe och bullar i stora mängder. Berättarglädjen var emellertid överlag aningen mer dämpad, än vad jag har upplevt vid andra intervjuundersökningar om t.ex. dator/internetanvändning, film eller TV-tittande. Som jag vill försöka påvisa i analysen är tidningsläsning ofta en så rutinerad handling att det kan påminna om tandborstning - man gör det regelbundet och ofta utan att reflektera något vidare över hur och varför!

Av den anledningen var ett par av intervjupersonerna lite nervösa inför intervjun. De sa sig vara rädda att de inte skulle kunna tillföra undersökningen något intressant. Både vid bokningen av intervjutillfället, men också direkt i anslutning till själva intervjun sade jag eftertryckligt att det inte fanns fel svar, att det helt enkelt var vad de tyckte och läste i tidningen som räknades, att de skulle vara anonyma i undersökningen (alla namn i detta arbete är fingerade) etc. Nervositeten försvann i regel under intervjuns gång och stämningen var alltid god när jag lämnade hemmet. Kanske beroende på lättnaden över att det äntligen var slut!?

4 Tidningens förankring och lässituationen i ett vardagsperspektiv

Jag är intresserad av att belysa hur länge IP har varit tidningsläsare och hur länge vederbörande har haft en prenumeration på en tidning. Varför har IP valt just den tidningen? Fanns kanske tidningen också i föräldrahemmet, eller fanns där någon annan tidning eller ingen alls?

Hur ser lässituationen eller lässituationerna ut och hur lång tid avsätter IP till läsningen? Delar IP tidningen med andra? Lyssnar IP eventuellt på radio samtidigt, tittar på TV eller äter frukost? Hur lång tid har IP till förfogande på morgonen, och hur regelbundet läses tidningen? Skiljer sig tidningsläsningen på vardagar från den på helger?

Hur ser en vanlig dag ut? Familjesituation, boende, fritidsintressen, yrke etc? Hur ser det ut med tillgång och användning av andra medier; TV, radio, CD, dator/Internet?

4.1 Prenumeranter på Göteborgs-Posten

Postkassörske-Pia

Pia är 35 år. Hon bor i en tre-rumslägenhet i Majorna tillsammans med sin man och deras fyraårige son. Pia har gått en treårig ekonomisk gymnasielinje och började sedan på Samhällsvetarlinjen vid Göteborgs universitet. Efter ett par terminer kände hon att hon behövde göra ett uppehåll i studierna och sökte ett jobb på Posten. Sedan 1986 har hon jobbat som postkassörska, men har dock det senaste halvåret fått nya arbetsuppgifter på grund av omorganiseringen. Pias man är lagerarbetare och musiker på fritiden.

Pia och sonen går först upp på morgonen. Hon brukar äta frukost ensam omkring halv-sju och läser samtidigt Göteborgs-Posten. Del 1 hinner hon alltid igenom. Sonen sitter inte med vid köksbordet, han får frukost på dagis senare, men han får välling och springer omkring och leker eller tittar på någon film på TV.

Tidningsläsningen har förändrat sig sedan hon blivit mamma: *Ja det har den faktiskt gjort mycket, ja för då kunde man ju nästan sitta en timme, nej inte en timme men trettio minuter, nu ska man ha ett öga på honom, jo det är skillnad det är det.* Tio över sju är Pia på väg till jobbet. Mannen lämnar sonen på morgonen och Pia hämtar honom på eftermiddagen vid 16.30-17.00 tiden.

Pia skaffade Göteborgs-Posten för 15 år sedan, när hon flyttade hemifrån. Men den har alltid funnits där - föräldrarna i Mölndal hade den också. Ungefär varannan dag köper antingen Pia eller hennes man en kvällstidning och det är oftast *GT* som hon läser på eftermiddagarna: *Det är väl om man är trött. Det är ju lite så, det är enklare på något sätt, det tror jag.*

Pia hinner inte med så mycket utöver arbete och familjeliv på vardagarna. På kvällarna nattar hon sonen, ser på TV-nyheterna och går sedan och lägger sig. På helgen fördubblas tiden med tidningen (som hon gärna läser i sängen), det blir mer TV-tittande, promenader och att träffa kompisar. Hon säger att hon inte har några speciella fritidsintressen men gillar att läsa skönlitterära böcker. Hon har nyligen skaffat dator men har inte hunnit använda den ännu och hon hör sällan på radio.

Civilingenjören Sören

Sören är 26 år. Han bor i en tvårumslägenhet i Otterhällan tillsammans med flickvännen som är förskolelärare. Själv är han civilingenjör och arbetar på Telia. Sören och flickvännen skaffade Göteborgs-Posten direkt när de för två år sedan flyttade ihop. Men Sören har varit van vid Göteborgs-Posten under sin uppväxt. Föräldrarna på Eketrädegatan hade den för det mesta, liksom de i perioder också hade *Arbetet*.

Göteborgs-Posten läser han regelbundet vid frukosten klockan halvsju-sju på vardagsmorgnar. Flickvännen går upp tidigare och är klar med tidningen när Sören kommer upp. Han har maximalt 20 minuter på sig och han har samtidigt på radion: *Jag äter frukost och läser tidningen och jag har radion på också, olika kanaler, P3 eller nån annan lokal kanal men det brukar ju vara lite nyheter och sånt där också, men det hör man liksom på med ena örat om man säger så, det noterar man inte så mycket om man hittar nåt i tidningen som är intressant som sagt.*

Sören hinner inte läsa så mycket i tidningen på morgonen, men är det någonting extra intressant, återvänder han till det i fikapausen på jobbet. Del 1 och 2 bläddrar han nästan alltid igenom, men det är sällan han hinner med del 3. På kvällen tar han sällan fram tidningen. Sören är i början av sin karriär och har ofta långa arbetsdagar. Aktuellt på TV ser han en tre till fyra dagar i veckan.

På helgen förändrar sig läsningen mycket. Då kan han sitta uppåt en timme och fördjupa sig i artiklar: *men på helger däremot då gör man ju det för då njuter man riktigt och kollar riktigt noga och ser allting då, men det återigen, det gör att det händer att man missar saker rejält på vardagar.*

Men han läser inte Göteborgs-Posten i sängen, för där finns annat som ska läsas: *Neej, Göteborgs-Posten brukar jag inte läsa i sängen för där har jag dom olika tidskrifterna och såna där grejer som man känner sig tvungen och läsa sådär (skrattar).* På helgen delar han tidningen med sin flickvän, och det kan störa rutinerna en aning: *(skrattar)* *Njaaa, det vill ju jag ha då, men det är inte alltid jag får faktiskt, ibland brukar jag ju få tvåan för jag vill ju läsa den så noga va, fast jag vill ju helst ha ettan först, då kan jag liksom sammanfatta min läsning då, men det blir nog lite slagsmål där kan man säga för att få första delen.*

Sören har inga fritidsintressen som han ägnar sig åt regelbundet, men han gillar att springa, resa, träffa kompisar, gå på stan eller titta på en god film på TV. Han tittar inte på frukost-TV, men gjorde det däremot när han nyligen i tjänsten var ett halvår i USA: *Det existerar knappt att man ska titta på TV på morgonen. Det finns inte i tankevärlden*

liksom. När jag kom till USA så var det liksom, där gjorde andra det och andra sa att det är klart att du ska titta på nyheterna så du är med, så därför gjorde man det, för att andra rekommenderade en att göra det ungefär. Men Sören återgick till sitt gamla beteende vid hemkomsten. Han gör som han brukar och läser Göteborgs-Posten vid frukosten. Han har en dator, som han sällan använder. Han kommer snart att få en internetuppkoppling, men tror dock inte att han kommer att hinna använda den särskilt mycket i hemmet.

Städerske-Stina

Stina är 59 år. Hon bor i eget hus i Gråbo - ett litet samhälle ungefär tre mil ifrån Göteborg. Stina arbetar som städerska och är änka sedan ett år tillbaka. Hon har tre vuxna barn och fem barnbarn som alla bor i närheten. Den yngste sonen bor dels hos henne och dels hos sin flickvän.

Stina går upp klockan fyra på morgonen och det är inte alltid tidningen har kommit när hon går till bussen klockan tio över fem. Men hon säger att hon inte heller har lust att gå ut och hämta den. Tidningsläsningen blir istället på eftermiddagen när hon kommer hem vid 14:00-15:00-tiden, över en kopp kaffe. Hon tror att hon har haft Göteborgs-Posten i 30 år, men även föräldrarna i Gamlestan hade den: *Ja, dom hade Göteborgs-Posten med. Jag kommer inte ihåg när vi började köpa, om det var när jag gifte mig och flyttade hemifrån. Jag tycker jag alltid har haft den så att säga.*

Stina uppskattar att hon sitter en halvtimme med tidningen på eftermiddagen. Min känsla är dock att den tiden är lite högt satt, eftersom hon läser väldigt litet av tidningsinnehållet och också säger sig ha väldigt svårt för att sitta still: *Jag sitter och bläddrar i den, sen är det alltid något jag börja flaxa efter (skrattar). Jag har ingen ro till att sitta.* Stina är den enda av intervjupersonerna som har funderat seriöst på att säga upp sin prenumeration. Hon tycker att hon läser för litet i tidningen, samtidigt som hon också tycker att den är för dyr: *Jag har alltid varit van vid att ha denna, men så tycker jag att när jag ändå inte bläddrar igenom, varför ska jag betala dyra pengar? Det kostar ju 400 nåt i kvartalet och det är mycket på ett år. Då är det bättre att jag köper en GT nån gång när jag vill köpa en tidning, i och med att jag har mina veckotidningar, mina korsord, så är det.*

Stina prenumererar på *Allers* och *Året Runt* och någon gång då och då köper hon även *GT*, som hon läser på vägen hem i bussen. Men då är det oftast för att hon har en lott som hon ska kolla, eller att det har stått någonting extra intressant på löpsedlarna. Hon ser gärna på *Västnytt* på TV på kvällarna och ett nyhetsprogram igen klockan 19.30. Ofta sitter hon stickar eller broderar medan hon tittar på TV, andra gånger händer det att hon somnar. Hon går och lägger sig ganska tidigt och fortsätter bara att titta på TV om det finns någonting som intresserar henne bland programmen mellan 20:00 och 21:00. På helgen spelar hon gärna *Bingolotto*, ofta med ett av sina barnbarn, annars nämner hon programmet *Så ska det låta* med Peter Harrysson, som hon tyckte mycket om.

Radion är väldigt viktig för Stina. Den står på hela tiden, även på natten därför att hon är lite mörkrädd. Men främst är det för att ha lite liv omkring sig: *Det är la för att det ska vara liv - att det inte ska vara så dödyst, och det gör jag även när jag går och lägger*

mig på kvällarna, då har jag en liten transistor där för antagligen, jag vet inte, för det knakar ju i huset, det gör det ju och det gjorde det ju även när min man levde, men för att slippa höra det här då, har jag radion på, det kan ju vara fotboll eller vad som helst, jag är inte intresserad så, men jag ligger och lyssnar och sen så somnar jag, sen vaknar jag till lite musik eller nån som pratar i radion på morgonen när jag vaknar.

Stinas fritidsintressen är handarbete, korsord, barnbarnen och trädgårdsarbete. Hennes son har en dator hemma, men hon skulle aldrig komma på tanken att röra den, liksom hon mycket envist har bestämt sig för att aldrig skaffa sig ett bankomatkort eller lära sig att hantera videon.

Bianca från Brasilien

Bianca är 39 år och kommer från Brasilien. Hon har bott i Sverige i tio år. Bianca bor i en tretrumslägenhet i Majorna tillsammans med sin man som har två arbeten. Dels arbetar han på Volvo och dels med att lasta båtar på ett annat företag. De har en son som är åtta år. Bianca går till svenskundervisning på förmiddagarna och på eftermiddagarna arbetar hon i sin egen affär, där hon säljer begagnade barnkläder. Hon uppskattar att de har haft tidningen i ungefär fem år. Innan dess kunde hon inte läsa den: *Då jag kom hit jag kunde inte läsa, men jag tror att jag började fyra fem år tillbaka/.../i början jag kunde inte förstå några ord och vad det är det handla om så jag fick fråga min man, men nu jag behöver inte fråga. Det är skönt, man var som handikappad.*

Bianca känner inte att hon hinner läsa tidningen på morgonen. Hon ska göra frukost och sedan lämna sonen i skolan, så det blir inte tid till mycket mer än rubrikerna på förstasidan. Först fram på kvällen när hon har hjälpt sonen med läxorna och han har somnat och hon i sin tur har gjort sina egna läxor, kan hon sätta sig med tidningen. Då är klockan omkring 21.00-22.00 på kvällen och då är hennes nyfikenhet och längtan efter att ta del av tidningsinnehållet större än tröttheten: *Det är inte så att jag blir trött, jag tycker det är kuriositet, större än trötthet (skrattar). Jag läser inte andra tidningar för att jag tycker inte dom här tidningar som har en massa... grejer som inte så här riktigt är intressant... en massa kriminalitet som har hänt eller nåt brott, såna tidningar tycker jag inte om att läsa. Jag tycker det är för mycket drama, för mycket jag vet inte dramatiska situationer som kommer, jag tycker det blir för mycket.*

Som framgår av citatet tycker Bianca inte om kvällstidningar, men däremot tycker hon att Göteborgs-Posten är en seriös och bra tidning, som dessutom påminner om den hon läste i sitt hemland.

Även på lördagar arbetar Bianca i affären, men på söndagar läser hon gärna tidningen i upp emot två till tre timmar. Då är det hennes man som gör frukosten och då ligger hon ofta kvar i sängen med tidningen. Radio lyssnar hon bara på i affären och då oftast musikkökanalen NRJ. Hon tittar ibland på *Aktuellt* på TV och gillar att se dokumentärer och tennismatcher och någon film då och då. Men TV-tittandet på vardagskvällar är mycket begränsat. Bianca hinner inte med några fritidsintressen, men var förr i tiden var hon väldigt aktiv med amatörteater. Numera läser hon även böcker på svenska, men tycker än så länge att skriftspråket är mycket svårt.

Studenten Solveig

Solveig är 25 år. Hon bor i en liten enrumslägenhet nära Linnégatan. Det finns inget matbord i Solveigs lägenhet och intervjun genomfördes på kudde på golvet. I hallen hänger en del svartvita bilder på klädsåpen, som hon har klippt ut ur Göteborgs-Postens del 3. Solveig studerar kulturgeografi och räknar med att vara klar med studierna om ett och ett halvt år. Hon är mycket miljöintresserad och skulle gärna vilja jobba med ekoturism i framtiden. Solveig kommer från Nyköping och när hon bodde hemma hos föräldrarna var det *Sörmlands Nyheter* som gällde på vardagar och *Dagens Nyheter* på söndagar. Solveig har bott i Göteborg i fem år och testade i början också tidningen *Arbetet* (gratiserbjudande på två veckor), men tyckte att den var för tunn. *Dagens Nyheter* har inte lockat henne, för den känns som en Stockholmstidning. Valet var därför inte svårt: *Det kändes som i Göteborgs-Posten, där finns allt.*

Solveig har i regel gott om tid på morgonen och sitter alltid i sängen med en kudde i ryggen och läser tidningen, samtidigt som radion är på. Hon lyssnar alltid på *City 107*: *Jag kan ligga i sängen med en kopp kaffe så, det är så skönt när man inte har så mycket lektioner i skolan. Ja vad kan det ta? En halvtimme, trekvart, när jag har gott om tid då.* Andra dagar - när hon har bråttom - läser hon istället tidningen på eftermiddagen. På kvällarna är hon som regel upptagen med annat: *Man hittar på nåt, gymnastik eller så, dansar eller spelar trummor eller går på bio.* Solveig tittar aldrig på nyheterna på TV - det blir överhuvudtaget inte mycket TV-tittande på kvällarna. Ofta händer det att hon träffar kompisar på en pub i närheten. Men hon tittar gärna en stund på TV på eftermiddagen när hon kommer hem, för att 'rensa hjärnan'. Det blir gärna någon serie som *Par i Hjärtat*, någon såpopera eller liknande. Hon lyssnar mycket på musik, gillar att se filmer och läser också en del. Hon har ingen dator hemma, vilket hon anser fungerar bra: *Nej, jag kom på att då kommer jag att bli sittande här, det är bättre och roligare att gå till skolan och sitta och skriva på dator och så går man och fikar med någon som är där. Det är förvisso om man skulle få ett snilleanfäll mitt i natten, men det händer inte så ofta (skrattar).*

Mia-Miljöekonom

Mia är 30 år. Hon bor ensam i en tvårumslägenhet i Källtorp. Hon arbetar som miljöekonom i en bygg- och konstruktionsfirma. Innan dess jobbade hon ett år på Miljösekretariatet. Hon blev klar med sin utbildning på Handelshögskolan i januari 1995. Mia har en pojkvän (särbo) som hon främst umgås med på helgerna.

På vardagarna har Mia ungefär 20 minuter på sig att äta frukost och läsa tidningen. Om hon har bråttom hinner hon i regel bara med första delen. Oftast bläddrar hon igenom de andra delarna på eftermiddagen, när hon tar sig någonting att äta. Radion sätter hon på det första hon gör när hon stiger upp; oftast är det *Radio Rix* eller *Megapol*. Men hon har även funderat på att skaffa en TV i köket: *Ja det har jag, jag har tänkt tanken att ha en liten sån här TV som man skulle kunna ha sittande här någonstans, men eftersom jag inte har plats så har det inte varit aktuellt. /just för att kunna se nyheterna när man går upp då, man sätter på den när man kliver upp och så går den ändå till man åker då, sen så när man har tidningen så tycker jag inte det behövs heller.* Men på grund av tidningen och brist på plats känns det alltså inte riktigt aktuellt. På helgen fördubblas tid-

ningsläsningen. På lördagen läser hon även GP Aveny, som hon sällan hinner med på fredagen och helgbilagan Två Dagar kan hon läsa även på söndagen.

Mia har bott i Göteborg sedan 1991. Innan dess bodde hon på olika ställen i Sverige med sin familj. Hon är van vid att ha tillgång till en morgontidning från familjehemmet; hon minns att hon började läsa tidningen som tonåring medan de bodde i Söderhamn: *det var nog mest för att se vad som hände i stan och vad som gick på bio och såna saker tror jag, och även sånt vad som hände lokalt. När man gick i skolan, kunde det ju vara saker som hände som berörde en i stan. Det var nog inte världsnyheter utan det var nog mest den lokala biten.* Hon kommer även ihåg tiden i Skåne när familjen hade *Sydsvenska Dagbladet* och *Arbetet*.

Mia är mycket intresserad av miljöfrågor. Hon är aktiv inom Naturskyddsföreningen och därför borta på möten två kvällar i veckan. Hon har ett speciellt intresse för fåglar. På TV föredrar hon fristående serier och filmer. Ett nyhetsprogram försöker hon också att se varje dag: *Jag brukar sätta på TV:n vid halv åtta och se på Rapport, eller också tittar jag på Aktuellt vid nio och missar jag bägge dom så tittar jag ibland på fyrans nyheter tio, men jag brukar oftast se nåt av dom där, Rapport eller Aktuellt, oftast Rapport.* Hon gillar att läsa böcker, är med i en bokklubb och prenumererar dessutom på veckotidningarna *Sköna Hem* och *Allt om Mat*.

Sjuksköterske-Sonja

Sonja är 50 år. Hon är sjuksköterska och arbetar med rehabilitering på Högsbo sjukhus. Hon är gift med en man som arbetar på sjön och som bara är hemma varannan vecka. Deras två söner på 15 och 21 bor fortfarande hemma i femrumslägenheten i Majorna.

Sonja är uppvuxen med Göteborgs-Posten, som hon hävdar att hon har läst sedan sjuårsåldern. När hon flyttade hemifrån kändes det naturligt att den skulle flytta med: *Ja, det var ju självklart liksom, det var ju bland det första som man ordnade så var det ju att man fick Göteborgs-Posten.* Hon läser också *GT* emellanåt, men det är mest när mannen är hemma och köper den. Men även *GT* fanns med i barndomshemmet; hon tycker dock att den var bättre förr. Men det blir lätt så att man köper den ändå, säger hon. *Arbetet* har de också haft i perioder, men den kan inte ersätta Göteborgs-Posten: *Vi har haft Arbetet ibland, när dom har kommit ut med sånt här tremånaderserbjudande, för det är också egentligen en trevlig tidning men den är ju för begränsad tycker jag. Man tänker sig typ alla dödsannonser (skrattar) och sådant liksom, den har ju ett mer begränsat... men den är ju samtidigt en behaglig tidning i formatet.*

Sonja arbetar skift och när hon har det tidiga skiftet går hon hemifrån vid sex och då hinner hon bara kasta en blick på förstasidan. Då kanske hon istället lånar tidningen av en patient och läser den på frukostrasten. Andra dagar när hon inte ska iväg så tidigt, läser hon tidningen medan hon äter frukost. Första delen hinner hon i allmänhet med, men dagarna kan se väldigt olika ut och tiden varierar mellan fem minuter och en halvtimme. Hon lyssnar samtidigt på radiens *P4*. När mannen är hemma har de två i regel olika tider, så för det mesta läser hon tidningen ensam i lugn och ro, och det är så hon föredrar det. När paret någon gång tvingas dela på tidningen, upplever hon det som störande - därför att mannen högt kommenterar allt han läser. Men något handgemäng om

de olika delarna uppstår dock inte: *Han är snäll så han vet att jag vill ha del 1 då, jag börjar med den så tar han del 2.*

Sonja tycker om att ligga och läsa i sängen på kvällarna, men dit får inte Göteborgs-Posten följa med: *Jag lägger mig rätt så ofta tidigt, men jag ligger ju ofta och läser kanske en till två timmar, det kan vara lite olika, jag kanske har GT med mig och lägger mig och somnar med den liksom, jag kan ha Allt om Mat eller ICA-Kuriren eller... det beror lite på liksom och sen, om jag verkligen känner för en bok så kan jag läsa ut den på... - den senaste jag läste var 'Madison County' och jag hade inte sett den på bio och den läste jag ju på en och en halv kväll.*

Sonja upplever själv att hon inte hinner med så mycket i sin vardag: *Jag läser en del, jag arbetar heltid, en man på sjön och hund - det blir inte så mycket över tyvärr.*

Victor-Verkstadschef

Victor är 50 år. Han bor med sin familj på föräldragården i Marstrand. Hans fru jobbar som barnsköterska på Sahlgrenskas prematuravdelning, och barnen på 18 och 22 bor fortfarande hemma. Victor är verkstadschef på en stor bilverkstad i Göteborg. Han är själv bilmekaniker.

Victors föräldrar hade också Göteborgs-Posten och själv tror han att han har varit prenumerant i 30 års tid. På vardagar läser han tidningen i ungefär en kvart på morgonen vid frukosten, innan han åker till jobbet som börjar klockan sju. För det mesta hinner han bläddra igenom alla tre delarna, samtidigt som han lyssnar på radion. På helgen ligger han och frun kvar i sängen i en trekvart och läser tidningen och dricker kaffe innan de går upp och gör frukost.

Victor har en lång arbetsdag. När han slutar på bilverkstaden finns det arbete som väntar på honom på gården: *sen har jag en liten gård med allt vad det innebär. Nu har vi ju inte mer än hästar för tillfället så det finns lite annat att greja med när jag kommer hem, så det blir inte så att jag sätter mig framför TV-n och avnjuter kvällen så. Man kan säga att när jag börjar titta på TV, det är fram emot åtta, nio, kanske tio på kvällen, och då är det ju ofta det man tittar på nyheterna va', det blir ju när man har tid till det och då åker tidningen med också alltså. Andra omgången av tidningsläsningen sker alltså i TV-fåtöljen fram på kvällen.*

Victor har precis skaffat sig en dator, men är inte så van än: *Nu är det så att man behöver en del träning på den maskinen.* Av fritidsintressen nämner han jakt och segling. Han prenumererar på tidskriften *Jakt och vaper*.

Docent Per-Pensionär

Per är 67 år och bor i ett radhus i Hammarkullen med sin fru som också är pensionär. Per jobbade som docent i elektriska maskiner på Chalmers och har fortfarande lite konsultuppdrag från och till. Han har två vuxna barn från ett tidigare äktenskap. Ursprungligen är han stockholmare, men han menar att det är preskriberat därför att han har bott i

Göteborg sedan 1950. Föräldrarna hade *Svenska Dagbladet*, vilket han också själv har haft i perioder: *Jag hade Svenska Dagbladet ett tag, men så tyckte jag: nej, det fick bli bara Göteborgs-Posten.*

Per är i allmänhet uppe tidigare än sin fru på morgonen och läser tidningen vid frukosten samtidigt som han lyssnar på radions *PL*. När jag frågar om han bara lyssnar med ett halvt öra, svarar han: *Det beror lite grann på. Jag har sån där selektiv hörsel så jag hör det jag vill höra, och hör jag att det är nåt intressant så går jag in och lyssnar med hela jag så att säga.*

Tidningsläsningen förändrar sig inte nämnvärt på helgen. Han sitter i regel med tidningen en timme på morgonen; han säger sig vara rätt så morgonpigg och går upp vid sex-halvsjutiden. Men tidningsläsningen sträcker sig i princip över hela dagen: *Det är på morgonen när jag vaknar, det är lite hela dagen men i huvudsak på morgonen. Jag sitter nog på morgonen först och främst och sen glider det lite undan för undan, under dagen kanske att jag tittar lite grann. Jag vet nog efter morgonpasset så att säga, så vet jag nog det mesta vad som finns i tidningarna.*

Per tittar på TV-nyheterna när det råkar passa sig, men det är ingen vana: *Jag är inte någon vanemänniska, så att jag nödvändigtvis ska titta på Aktuellt, men råkar jag nu vara där nere...* Däremot följer han gärna engelska kriminalserier på TV liksom han också gillar gamla svenska filmer; *City-Akuten* och *Jeopardy* är program som han också tycker om. Han läser nästan uteslutande kriminalromaner på engelska och han har ett mindre bibliotek fyllt med facklitteratur. Han tycker om att lösa korsord och har ett stort datorintresse, vilket syns på hans utrustning. Han gör en del programmering på datorn: *Jo, men det blir nästan som en lek det också, om man säger så att det är som ett avancerat korsord när man ska göra ett program och det ska fungera, det är roligt med komplicerade saker.* Han har också tagit upp ett gammalt fritidsintresse som har legat i träda i nästan 30 år, nämligen amatörradio på kortvåg. Per har ingen långtråkig pensionärstillvaro och han har en avspänd inställning till livet: *Jag skulle hinna med ännu mera, det är bara det jag tar det väl ganska lugnt. Jag kan ligga på soffan ett par timmar och meditera utan att det stör mig alltför mycket.*

4.2 Prenumeranter på Hallands Nyheter

Varbergbonden Bengt

Bengt är 39 år. Han är jordbrukare och bor på föräldragården tillsammans med frun som är mammaledig mellanstadie lärare och de tre barnen på ett, tre och fem år.

Bengts dag börjar tidigt. Halv sex är han ute hos djuren i ladugården. Han läser inte tidningen innan dess, det blir istället nyheterna på radion: *Klockan är halvsex på morgonen och det är nyheter en gång i halvtimmen då va, och jag känner ju faktiskt att det mesta det har jag ju liksom hört då. Jag brukar ju ha på lokalradio i ladugården då - Radio Halland.* När han sedan kommer in och ska äta frukost känner han igen nyheterna i tidningen från det han redan har tagit del av via radion. Men mycket tid till tidningen har

han inte haft efter det att han har blivit pappa: *Om man ser tillbaka i tiden så kan man säga: ja, tjugo minuter kanske, idag är det inte mer än fem minuter, tio minuter kanske, barnen håller en i arbete alltså.*

Bengts föräldrar hade också Hallands Nyheter och själv började han prenumerera på den 1979: *När jag flyttade hemifrån så började jag att abonnera på Hallands Nyheter. På söndagarna har de Göteborgs-Posten. Tidningsläsningen förändrar sig inte nämnvärt på helgen.*

TV-tittande blir det inte heller särskilt mycket tid över för: *Jag tittar inte mycket på TV nu heller längre, men det är ju att det blir Aktuellt då, när jag hinner. Det är ingenting som man måste göra för att överleva, i princip har man tiden så kan man göra det. Det händer att han somnar fram för TV-n när han någon kväll då och då sätter sig för att titta.*

Bengt har alltid varit sportintresserad och var tidigare själv aktiv fotbollsspelare, men med tre små barn blir där ingen tid till det heller: *Nu hinner man inte gå på det heller längre nu, det var ganska mycket idrott innan man fick barn, nu är det bortrationaliserat, så får man läsa om det istället. Bengt har en dator där han sköter bokföringen. Han är ordförande i fackets lokalavdelning och försöker hålla sig à jour genom att läsa veckotidningarna Land och A till X. Bengt anmärker: *Jag vill vara rätt så påläst, jag är intresserad utav det.**

Alu-Åsa

Åsa är 19 år. Hon bor hos föräldrarna och lillasystemen i en villa på landet, utanför det lilla samhället Bua några kilometer från Varberg. Hon blev färdig med gymnasiet förra året, där hon gick en läste Handel och administration med inriktning på turism. Nu har hon ett ALU-arbete (eller API) på en folkskola inne i Varberg. Från juni till augusti ska hon sommarjobba på en turistbyrå och sedan hoppas hon att få arbete som aupair antingen i Norge eller England.

Hallands Nyheter har familjen alltid haft och Åsa tror att hon började titta i den när hon gick i nian. Familjen har ingen tidning på söndagar. Åsa läser först tidningen när hon kommer hem från jobbet på eftermiddagen: *Det gör jag när jag kommer hem efter jobbet på eftermiddagarna/.../det är väl för att jag inte hinner på morgonen. Jag sover hellre lite längre än att läsa tidningen liksom. Hon brukar ta tidningen med sig in i TV-rummet och ägnar den ungefär en kvart. Ibland har hon också TV-n på.*

När pappan köper kvällstidningen *Expressen* läser hon även den. Den föredrar hon framför Hallands Nyheter. Själv köper hon *Vecko-Revyn* varje vecka. Hon tycker också om att läsa skvallertidningar: *Jag tycker det är roligt när mamma ibland får för sig att köpa Se & Hör eller Hänt i Veckan, där är alltid nån man känner igen, det tycker jag lite bättre om (skrattar) än kriser och allt. TV-nyheterna är hon inte så intresserad av, men när hon någon gång tittar, föredrar hon TV4:s Nyheterna.*

Åsa är storkonsument av TV-serier. Nästan varje dag i veckan sänds något program som hon följer, t.ex. *Skilda världar*, *Mitt liv som snut*, *Tre kronor* eller *Rederiet*. På fredags-

kvällar och lördagar tittar hon inte på TV, för då umgås hon istället med kompisar. Men på söndagar är det TV-maraton: *På fredagar så blir det i regel Skilda Världar och sen så åker jag till min kompis i stan, så tittar jag inte på TV överhuvudtaget och inte på lördagar heller, på söndagar Simbad, Beverly-Hills och 'Stålmannen' sen är det paus mellan halv åtta och åtta, sen så börjar Doktorn kan komma, då brukar jag gå och lägga mig för då är jag i regel ganska trött.*

Åsa har en TV på rummet och hon anser att hon nästan har blivit beroende av TV-tittande: *Nu ligger jag alltid och tittar innan jag går lägger mig, det har nästan blivit som en drog, jag måste ha på TV:n innan jag somnar faktiskt. Hon lyssnar en del på radio på sitt rum, och det är musikkanalerna NRJ, City 107 och Radio Rix som gäller. Annars tycker hon också om att läsa skönlitterära böcker och att umgås med kompisar.*

Peter på Posten

Peter är 34 år. Han bor i villa i norra delen av Varberg tillsammans med frun som arbetar i affär och barnen på åtta och tio år. Efter att Peter hade avslutat sin treåriga ekonomiska linje på gymnasiet fick han ett sommarjobb på Posten. Därefter blev han erbjuden en heltidstjänst och har nu sedan 1978 jobbat på posten i Varberg.

Peter har varit van vid att ha Hallands Nyheter från föräldrahemmet. Han läser gärna tidningen i två omgångar: *Jag läser den nästan direkt när jag får den i brevlådan, för att jag börjar på mitt jobb vid halv sextiden, så jag går ut och hämtar den kvart i fem, den kommer nog vid kvart över fyra på morgonen, och så snabbläser jag den bara. Jag har inte så gott om tid, jag dricker kaffe och så läser tidningen sen kör jag till jobbet. Sen när jag kommer hem så lägger jag mig på sängen och läser den mer noggrant då.*

På morgonen läser han tidningen en tio, 15 minuter vid frukosten och på eftermiddagen ligger han en halvtimme med tidningen, innan han somnar. Det är dock inte alltid Hallands Nyheter som följer med in i sovrummet på eftermiddagarna. Minst fem dagar i veckan köper Peter Aftonbladet: *Det har nästan gått lite slentrian i det, för även om det inte är nåt intressant så köper jag den ändå.../man skulle ju kunna vara utan det, men jag köper Aftonbladet alltid, jag vet inte varför verkligen.*

På lördagen har han mer tid till att läsa tidningen, men då får han dela den med de övriga familjemedlemmarna. Detta gäller också för kvällstidningarna som dock inte frun är intresserad av: *Den får inte heller vara i fred för den ska barnen också läsa, så den får jag gömma undan när jag kommer hem, så att jag får läsa den i fred. Ett tag hade de Göteborgs-Posten på söndagar, men den tyckte han inte så mycket om: Jag tyckte inte om den tidningen, det var bara annonser och en massa... sen så tycker jag det är så konstig uppdelning i den tidningen, det är så många olika delar, man kan inte hålla ordning på dom. Det är klart man lär sig efter hand hur tidningen fungerar, hur man hittar och så, men jag upplevde den som väldigt rörig med alla dom här olika delarna. Det är ingen tidning som jag skulle kunna tänka mig ha kontinuerligt i alla fall.*

Peter föredrar att göra en sak i taget och han vill gärna att det ska vara tyst när han läser tidningen: *Nej, jag vill inte ha radion på samtidigt som jag läser, det är en sån här sak,*

min fru hon vill gärna ha radion på, men inte jag, jag vill att det ska vara tyst när jag läser tidningen. Han läser aldrig tidningen framför TV-n.

Peter och hans familj hade ett uppehåll på ett och ett halvt år, men funderar inte på att avsluta prenumerationen numera: *Vi hade uppehåll på ett och ett halvt år kanske, men sen blir man sugen igen man saknar den ändå, även om jag har den på jobbet så, ja det är väl någon vana att man läser också.*

På TV tittar Peter främst på betalkanalerna *Supersport*. Han är mycket intresserad av boxning: *Ibland så är där såna där livematcher och sånt, och då ställer jag in klockan efter tid så jag kan gå upp då, det blir fredagar och lördagar då, så är det boxning mitt i natten och då går jag upp och tittar när det är live jag är fanatisk. Annars följer han med i tvåloperorna *Tre kronor* och *Rederiet*. Aktuellt tittar han på varje dag, liksom han också gillar programmen *A-ekonomi*, *Jeopardy* och sporten förstås. Han använder ofta videon till inspelning av filmer.*

Peter styrketränar tre gånger i veckan, tycker om att flugfiska (har tidskriften *Flugfiske i Norden*), att surfa på Internet och att resa. Peter känner att dagarna är fulla: *Jag har att göra, så har man trädgården också och sen familjen, så det är inte mycket tid över, frun jobbar 90 procent. Jag jobbar 110, det känns så ibland.*

Fiona-Förtidspensionär

Fiona är 64 år. Hon är förtidspensionerad undersköterska och är änka sedan sex år tillbaka. Hon har två vuxna söner och två barnbarn. Hon bor i en tretrumslägenhet i utkanten av Varberg. Hennes föräldrahem låg i Vessigebro utanför Falkenberg och där fanns också Hallands Nyheter. När hennes man levde hade de Göteborgs-Posten på söndagar, men det känns inte aktuellt för Fiona: *Nej det tycker jag inte, jag nöjer mig med Hallands Nyheter.*

Fiona läser Hallands Nyheter till morgonkaffet, när hon har ätit frukost. Om hon inte har någonting för sig sitter hon en 20 minuter, upp till en halvtimme med tidningen, men den kommer gärna fram på kvällen igen: *Ja, sen tittar jag och läser lite noggrannare i tidningen på kvällen eller sådär. Jag vet inte man tittar väl en gång till liksom, om det är nånting man har missat.*

Radion är också viktig för Fiona. Att det blir lite liv omkring henne gör att hon inte känner sig så ensam. Hon lyssnar alltid på P4: *för jag brukar sätta på radion det första jag gör när jag kommer upp, jag tycker då känner man sig inte så ensam, det är nån som pratar liksom det är nåt liv mer här, så det kan jag säga för det mesta så går radion.*

Frukost-TV har hon inte ens funderat på: *Nej det tittar jag aldrig på, nej jag tänker aldrig på att det är TV på morgonen, det är bara tidningen som gäller (skrattar).*

Hon ser inte så mycket på TV, men vissa program följer hon: *Jag brukar titta på Jeopardy och så brukar jag titta på Skilda världar, det kommer ju varje dag, och det är precis lagom när man tar en smörgås och en kopp te, det är så bra, och sen kommer ju*

Rapport efter så det... men annars är det faktiskt inte mycket, jag brukar väl titta på det här Reportrarna.

Sedan Fiona blev ensam har hon rest en del; Thailand, Dubai, Cypern och Gran Canaria är några av resmålen. Annars tycker hon om att lösa korsord, dansa 'mogendans' och att cykla. Hon sitter ofta och handarbetar eller läser på kvällarna.

Mellanstadielärar-Maggan

Maggan är 49 år. Hon är mellanstadielärare och bor ensam i en treumslägenhet i centrala Varberg. Hon har två vuxna barn, skilde sig för några månader sedan och har nu en särbo. Hallands Nyheter fanns också i hennes barndomshem. Hon har vant sig vid den och skulle inte vilja byta ut den mot någon annan tidning: *För det första är man ju ett vanedjur, man måste ha nåt och läsa, men jag skulle inte vilja byta ut den här om nåsa att jag kunde få Göteborgs-Posten istället, det skulle jag inte vilja ha, det är ju just det här lokala nyheter, annars kunde man lika gärna fortsätta med den boken man läste på kvällen, om det bara är för att läsa.*

Maggan läser tidningen medan hon äter frukost; hon föredrar att ta det lugnt på morgonen: *Jag har ganska gott om tid på morgonen så jag sitter ju bortåt en halvtimme kanske. Jag kör kvart över sju hemifrån, jag går upp tio i sex.* Oftast är hon klar med tidningen när hon åker till jobbet, men har det varit någonting extra intressant kan hon återvända till den igen på eftermiddagen. Annars blir det bara programtablån för TV som hon tittar i på kvällen. Maggan lyssnar på radions P4 samtidigt som hon läser tidningen och hon har samma reflektion som bonden Bengt, nämligen att lokalnyheterna på radion och Hallands Nyheter tar upp ungefär samma saker.

Tidningsläsningen ökar inte på lördagarna: *Nej det kan jag inte påstå för jag har en särbo som är nere på helgerna, och då har ju han ingen tidning, så att jag kan ju inte sitta och bara läsa i tidningen (skrattar) han har liksom inte sin tidning, samtidigt som jag har min, så det är lite tråkigt om jag sitter och läser tidningen vid frukosten då, så det blir inte längre än på vardagarna.*

Maggan tittar inte särskilt mycket på TV. Ibland ser hon på Varbergs lokal-TV, när det är direktsändning från kommunfullmäktiges möten - mest därför att hon känner en del av dem som deltar. TV-nyheterna försöker hon titta på, men det har minskat med åren: *Det har blivit mindre och mindre. Ofta har man att göra på kvällen ändå, men någon nyhetssändning försöker man ju se i alla fall. Om det blir Rapport eller Aktuellt spelar ingen roll för mig.* Annars älskar hon Jeopardy och andra typer av frågesportsprogram. Hon efterlyser emellertid bättre sådana. Dokumentärer gillar hon också. Hon är intresserad av heminredning, att pyssla med krukväxter, att lösa korsord och att laga mat på helgerna. Hon prenumererar på *Allt om Mat, Hus och Hem* och *Form och Fantasi* och säger att hon nog: *...lägger ner mer på mitt jobb än vad jag behöver kanske.*

4.3 Sammanfattning

För det första synes det som om tidningsläsning är en tidsmässigt relativt snabbt överstökad företeelse bland yrkesarbetande människor. Tiden sträcker sig från fem minuter för en stressad trebarnspappa, till upp emot en timme för en avslappnad pensionär. För många är målsättningen med tidningsläsningen att få ett 'hum' om vad som har hänt. Man skummar rubrikerna, läser någon enstaka artikel och tillfredsställer eventuellt resterande informationsbehov med en lokal radiokanal på morgonen och TV-nyheter på kvällen. Tidningen fyller en viktig funktion i hemmet, men det finns massor av annat som ska läsas. Intervjupersonerna läser facklitteratur, hobbyrelaterade tidskrifter, kvällstidningar, veckotidningar och många läser skönlitteratur i sängen innan de somnar.

Tidningsläsningen förändras med människors livssituation - småbarnsföräldrar läser mindre och pensionärer läser mer än vad de gjorde tidigare i livet. En tonårstjej har börjat läsa mer efter att hon har kommit ut på sin första arbetsplats. Hon tycker inte att nyheter i någon form (tidning, TV eller radio) är särskild spännande, men hon känner en social press på sig.

Två kvinnor har i förtid förlorat sin livspartner och har numera radion på de flesta av dygnets timmar. Då finns det lite liv omkring dem och ensamheten känns inte så påträngande.

Flera av intervjupersonerna läser tidningen i två omgångar; en gång på morgonen och en gång till fram emot kvällen. Som tidigare nämnts, är lästiden i många fall ganska kort vid frukostbordet och oftast handlar det om att få en överblick över innehållet. Fram på kvällen finns det tid för fördjupning i tidningen. För vissa avklaras den andra läsomgången framför TV-n, där de flesta av personerna hamnar efter dagens provningar.

5 Tidningens symbolvärde

Hur upplevs det en dag när tidningen inte kommer på morgonen? Är det viktigt att framstå som en välinformerad person? Vad tycker man är bra respektive dåligt i tidningen? Hur upplevs trovärdighetsaspekten och är det någonting som IP överhuvudtaget har funderat över? Hur upplevs negativa nyheter? Det är några exempel på frågor som rymms under detta frågeställningsområde och som jag ska försöka besvara.

Som jag har varit inne på i tidigare i arbetet, ingår oftast tidningsläsning som ett element i de dagliga rutinerna och kan på så sätt bidra till en känsla av trygghet i vardagen. När tidningen i vanlig ordning dimper ner på hallgolvet genom brevlådan på morgonen, väcker det som regel inga djupare funderingar. Däremot händer det någonting när tidningen av någon anledning *inte* kommer!

Under intervjuernas gång, har det visat sig att flera intervjupersoner självmant har kommit in på hur det känns att en dag bli utan tidning. Ibland för att förklara hur viktig den är för att de dagliga rutinerna upprätthålls. Andra gånger som en reaktion på min fråga om man någon gång har funderat på att säga upp sin prenumeration.

5.1 Vad händer när tidningen en dag inte kommer på morgonen

Flera av intervjupersonerna upplever att en utebliven tidning har direkt inverkan på lusten till kaffe och frukost. Postkassörske-Pia säger såhär: *Jag vet på helgerna om man inte får Göteborgs-Posten, så är det tråkigt att gå upp och dricka kaffe för det hör till så, man måste alltid läsa eller så hittar man en annan gammal tidning eller så...*

Sjuksköterske-Sonja fick inte Göteborgs-Posten dagen innan jag intervjuade henne, så upplevelsen av att vara utan tidning, hade hon i färsk minne: *Jag kan inte fatta hur man kan vara utan (skrattar). Ja men en morgon, som i går morse så kom inte Göteborgs-Posten och så var jag ledig och då var det, tyckte jag, ett elände eftersom jag var uppe rätt så tidigt och tappen här uppe öppnar inte förrän nio och då tyckte jag liksom att jag inte ville äta frukost innan jag hade tidningen liksom, och då kändes det liksom dom sista tio minuterna då tänkte jag, nej men det är en väldig vanesak/.../Det är ju inte samma sak att ta gårdagens tidning eller en veckotidning eller nånting annat, utan man vill ha tidningen.*

Victor-Verkstadschef blir också matvägrare om tidningen inte dyker upp: *Det är mycket vana ja. Får jag inte tidningen på morgonen vet du, så är inte frukosten... så kan jag lika gärna vara utan frukosten också, man det blir ju så, man är så van att tidningen finns där va', så dom dagarna som inte tidningen kommer, det händer ju ibland ute hos oss då. Dom kan ha kört sönder eller man har kört i diket eller vad det kan vara på vintern, och då är det ju så att man är ute och tittar efter tidningen en tre fyra gånger under morgonen för att man vill ha tidningen - man är van vid det.*

Varbergsbonden Bengt kan inte heller tänka sig frukost utan att ha hämtat in sin tidning: *Man hämtar den alltid. Jag äter inte frukost utan att ha hämtat tidningen om det inte är nåt alldeles särskilt, jag hämtar tidningen och sitter dom här minuterna som jag nu sa. Det hör väl till.*

Fiona-Förtidspensionär och Mellanstadielärary-Maggan pratar om tidningsfria dagar som blir till dagar utan bra början och som inte är sig lika. Fiona säger såhär: *Sitter inte den i dörren på morgonen så är det en katastrof. (skrattar). Nej men då saknar man den ju väldigt, det är väldigt viktigt, då är det nånting som saknas - ingen bra början på dagen.* Maggan beskriver sina morgonrutiner, vilka tidningen är en viktig del av: *Och kommer den inte nån gång utan det har varit nåt, speciellt på vintern eller sådär va, att den är försenad, då tycker jag att den dagen inte är sig lik. Nej, det är säkert, man har ju vissa rutiner, så gör man det, så gör man det, så går man och duschar, så sätter man på tevatten, och då ska det vara tidningen. Men nu är det så bra att jag till och med får den in i hallen, det har jag aldrig haft förut, då fick jag gå ut och hämta den. Men jo, det hör till, fast jag har ingen tidning på söndagar men det hör liksom också till va.*

Civilingenjören Sören menar att han är beroende av tidningen och han förstår inte hur man kan vara utan en tidning: *Vi skulle inte klara oss utan. Vi är helt beroende utav Göteborgs-Posten. Jag vet många kamrater som har valt eller har valt inte att ha, eller kamrater, men jag vet folk som inte har det och jag förstår inte det riktigt. Vi är helt beroende av den alltså det är vi. Kommer inte tidningen en dag så tycker man det är jättetråkigt, men det är ju så.*

Städerske-Stina kommer säkert att säga upp sin prenumeration, eftersom hon knappast läser någonting i tidningen. Men hon låter ändå lite tveksam just därför hon alltid har varit van vid att ha tidningen. Hon resonerar lite fram och tillbaka: *Jag tycker den är för dyr, ibland läser jag inte, bläddrar bara igenom den snabbt, ibland hinner jag inte ens läsa den, inte förrän dagen efter innan jag går ut och hämtar den andra tidningen, om det är helg om man säger, jag vet inte riktigt, för att jag har alltid varit van vid att ha denna.*

Sammanfattning

När intervjupersonerna beskriver hur det känns när tidningen inte kommer, använder de ofta värdeladdade uttryck som: det är ett "elände", en "katastrof" eller "jättetråkigt". Rutinerna rubbas så till den grad att flera av personerna förlorar frukostaptiten och tycker att det blir tråkigt att stiga upp.

Tidningsläsningen är en vana - den "hör till". Fiona-Förtidspensionär förklarar det kort, koncist och ändå nyanserat: *Sitter den inte i dörren på morgonen, så är det en katastrof (skrattar). Nej, men då saknar man den ju väldigt, det är väldigt viktigt, då är det nånting som saknas - ingen bra början på dagen.*

5.2 Att vilja framstå som en välinformerad person

En annan dimension av tidningens symbolvärde är människans önskan att, inför sin omgivning, framstå som välinformerad. Det kan ge en känsla av gemenskap med andra och lokalsamhället, men det kan också vara viktigt för att upprätthålla en positiv självbild - bilden av att vara den välinformerade person, som man helst vill vara.

Postkassörske-Pia säger att hon önskar att hon kunde berätta för mig att hon läser del 2 i tidningen, eftersom hon då hade framstått som en engagerad människa: *Man får nästan lite dåligt samvete när man inte läser hela tidningen, så försöker jag/.../det är nog lite överlag sådär att man vill vara allmänbildad, ja eller vara informerat om vad som händer. Jag skulle gärna vill säga att jag läser allting i del 2 så är man engagerad och sådär, men det är ju inte så - det sitter väl djupt så.*

Men för Pia är det inte alltid så lätt att vara den hon helst vill vara. Särskilt inte om hennes man har köpt en kvällstidning på vägen hem: *Om Ove (fingerat namn på maken) har köpt en kvällstidning så läser jag den istället för att läsa Göteborgs-Posten som jag inte ens har läst, så kan jag ofta känna såhär 'jag borde egentligen läsa Göteborgs-Posten istället'.*

Civilingenjören Sören tycker att det borde vara ett krav att alla läste tidningen och därvid fick ett mått av allmänbildning. Och han upplever själv att det pratas mycket om lokala nyheter både på jobbet och på fritiden: *Man pratar ju mycket om sånt, det är mycket av samtalsämnen både i jobb och fritid. Det är ju lokala ämnen och man kan ju relatera till det på ett helt annat sätt. Speciellt känner jag ofta liksom att ibland kan jag i och för sig vilja diskutera saker, men vissa saker kan man och i vissa sammanhang så måste man kunna vara smidig och prata om... ja, jag är ju relativt mycket i säljsituationer och sånt också och då måste man också kunna vara smidig lite allmänt sådär och jag tycker det är kul att kunna prata om lokala nyheter.*

För Bianca från Brasilien är tidningen viktig därför att hennes kontaktnät inte är så stort i Sverige och hon inte vill känna sig utanför: *Jag har inte en massa folk omkring mig som pratar om att det har hänt det och det. För att jag ska veta det som händer då måste jag titta på TV eller läsa tidning/.../Jag tycker det är intressant att prata med människor som kan lite om nåt, om man pratar om politik så kan man lite, om man pratar om natur, ja såna grejer, man behöver inte vara expert på det - men man kan. Det är viktigt att man kan lite, att man vet lite, så att man vet vad man pratar om/.../ Jag vill inte vara utanför, jag vill vara en informerad person, det är viktigt för mig.*

Men tidningen är också viktig för Bianca för att lära känna och kunna anpassa sig till den svenska kulturen. När man har barn är det viktigt inte att känna sig utanför och man behöver att ha någonting att jämföra med. Hon säger: *Jag tror att det problem att jag är inte svensk, jag har bott här i tio år och så jag försöker hela tiden, livet har ändrats väldigt mycket sedan jag flyttade hit. Jag tror jag har försökt att anpassa mig till det här livet som jag har nu, hela tiden är det så för vi har olika kulturer och sätt att göra grejer och leva och såhär, så för att man ska må bra med sig själv måste man försöka anpassa sig till det här landet som du bor i nu. Det spelar inte så stor roll vad andra tycker, men jag vill må bra med mig själv och göra rätt för mig. Det är rätt och det är*

fel - att jag har klart att jag har gjort rätt. Förstår du mig? Nu när jag har barn vill jag också att han ska växa upp i ett normalt liv, inte så att han i framtiden kommer känna sig utanför för att vi är annorlunda, förstår du mig?/.../Nej, inte att det hjälper att förstå, men det ger exempel att de har gjort så, det har hänt så, förstår du mig? Du kan jämföra med grejer, jag tror inte det hjälper, vissa grejer går inte att förstå, men jag tycker det är ett bra sätt att du vet vad du kan jämföra.

*Studenten Solveig har inte funderat på att säga upp sitt abonnemang, men det beror delvis på att hon inte tycker att det finns något alternativ till Göteborgs-Posten. Hon upplever att delarna i Göteborgs-Posten fyller olika funktioner. I fråga om del 1 upplever hon att det ger henne en sorts känsla av kontroll. Det är viktigt att ha koll på läget och hon föredrar att veta vad som har hänt om någon i skolan tar upp någonting på rasten. Men den är också viktig som en del av de dagliga rutinerna: *Det känns som om det fattas nåt om man inte har läst den/.../det är lite så att man ser fram emot trean, för ettan det känns så som det är nyheter och såhär, tvåan det kan vara nåt kul utlands, men sen är det mest sport och siffror och sen kommer trean - aha, nu det är som om man tar ny sats/.../jo det är roligt att läsa/.../Ettan det är mer för att ha lite kontroll så/.../jag vet inte jag känner att (skrattar) jag vet lite vad som händer i dag så, jag har lite koll/.../men större nyheter, det känns ändå bra då har man bläddrat igenom hela ettan, då har jag lite kontroll så, eller vad man ska säga (skrattar)/.../Det är från situation till situation så, i skolan kan det vara kul om man kan, om man pratar nåt på rasten och så har man läst det liksom .**

*Mia-Miljöekonom upplever lite plikt-känsla i relation till tidningsläsningen, efter det att hon har blivit medlem av en föreningsstyrelse: *Speciellt på senare tid när jag jobbar med såna här frågor och jag har det här ansvaret när jag sitter med i styrelsen, att ser jag en rubrik som är lite grann intressant, så kanske för några år sen jag inte hade läst den utan bara tittat på rubriken, men idag kan jag känna att det här borde jag känna till och då läser jag det/.../Jag försöker hinna med och sätta mig in i mer, just med såna saker som är förknippade med det då.**

*Mia vill inte gärna missa någonting som händer runt omkring henne. När hon en kort period inte hade Göteborgs-Posten upplevde hon ett utanförskap vid flera tillfällen när kompisarna pratade om någonting de hade läst i tidningen. I dag vet hon att Göteborgs-Posten behövs för att kunna hänga med: *Jag vet att när jag blev själv här så hade jag inte Göteborgs-Posten ett tag, och då kände jag lite grand - det var när jag pratade med nån kompis, så pratade dom om 'jo jag läste i Göteborgs-Posten, såg du den artikeln' 'nej det har jag inte sett' för jag hade ingen Göteborgs-Posten. Det hände alltså flera gånger under den här perioden att någon refererade till nånting som hade stått, och då kände jag riktigt 'nej jag måste skaffa Göteborgs-Posten, jag måste se vad som händer i stan, jag måste hänga med'/.../Det har inte varit aktuellt att sluta med Göteborgs-Posten, för jag upptäckte under dom här månaderna, halvåret som jag då var utan Göteborgs-Posten att den behövs.**

*Att man inte vill känna sig nollställd inför kamraterna på jobbet, kan Peter på Posten intyga: *Ja, ibland sitter man ju och diskuterar på jobbet, så vill man ju inte verka helt (skrattar) dum i skallen, man vill gärna... det snackas ju alltid på jobbet om såna grejer.**

Alu-Åsa menar att man börjar läsa tidningar därför att andra gör det. Det är viktigt både för att kunna delta i samtalsämnen på jobbet, men kan också vara det när man exempelvis träffar en granne. Med kompisarna pratar hon inte om sådant: *Innan var man nog inte... jag brydde mig nog kanske inte så mycket, utan var det nåt som jag visste hade hänt så läste jag det då, men var det inget direkt så läste jag inte, jag tyckte inte det var roligt, men nu vill man veta lite mer så att, dels när man sitter på jobbet så läser dom tidningen och så hänger man inte med liksom, man börjar läsa för att andra också gör det.../på jobbet och det kan ju vara om man träffar en granne och läste du det i tidningen om vad hemsk det var. Såna grejer.*

Åsa skulle kanske inte skaffa Hallands Nyheter med en gång om hon flyttade hemifrån, men hon tror att hon skulle sakna den på grund av de lokala nyheterna, som hon inte tycker finns någon annanstans: *Nej inte med en gång, det tror jag inte, men jag tror att det skulle bli tomt, även om jag kanske inte tycker den är jätte bra, men mest bara det här att man har en tidning som man kan läsa igenom och så att man kan hänga med nåt sånär, för TV blir inte alls på samma sätt för dom tar inte upp om varje landskap, dom tar inte upp nånting om det som står här i Varberg, Falkenberg, utan jag tror att jag skulle sakna den.*

Docent Per-Pensionär och Victor-Verkstadschef är också inne på värdet av de lokala nyheterna, men överhuvudtaget tycker de att det är viktigt med nyheter. Per säger såhär: *Man vill ju faktiskt hålla sig lite à jour med vad som händer, det är väl grunden överhuvudtaget till att man läser tidningar.../Göteborgs-Posten den är ju trots allt rätt lokalt dominerad. Jag menar: där finns ju alla Göteborgska nyheter, det ser jag som viktigt att få i mig.../man är alltid intresserad av att lära sig nåt nytt, om inte annat så går det fortare att lösa korsord (skrattar).*

Och Victor: *Framför allt är det väl det att man vill veta vad som har hänt ute på... runt omkring där man bor - det lokala - ja, men överhuvudtaget vad som händer i landet. Jag menar om du läser Göteborgs-Posten så står det ju även om det händer några andra saker någon annanstans va', men nyheter som sådana är viktigt tycker jag, att man vet vad som händer.*

Peter på Posten är inne på att det är viktigt med en tidning för barnens skull och berättar också att han har saknat Hallands Nyheter när de har haft uppehåll i prenumerationen: *sen är det väl så att det ska vara en tidning i ett hem.../Vi hade uppehåll på ett och ett halvt år kanske, men sen blir man sugen igen. Man saknar den ändå, även om jag har den på jobbet så. Ja, det är väl någon vana att man läser också.*

Sammanfattning

Det är viktigt för de flesta av intervjupersonerna att känna sig orienterade om vad som har hänt, både på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Särskild upplevs det dock som viktigt att ha koll på lokalnyheterna, därför att det så ofta är sådant som man pratar om med kollegor på arbetsplatsen, i skolan och med vänner på fritiden.

Intervjupersonerna vill gärna framstå som engagerade och allmänbildade medborgare och man vill inte gärna känna sig utanför i umgänget med andra. Tidningen kan ge läsa-

ren en känsla av kontroll; att man hänger med och håller sig à jour, och kan samtidigt tillföra nya kunskaper.

Men en sak är vad man gärna vill göra och vill framstå som - och annan vad man i verkligheten gör. En kvinna på 35 år ville gärna säga att hon läser del 2 i tidningen, för att framstå som en engagerad samhällsborgare, men hoppar ändå ofta över den delen i tidningen. Hon är trött när hon kommer hem ifrån jobbet och istället blir det oftast att hon läser *GT* på eftermiddagarna. Det känns enklare säger hon, men hon tycker att hon borde läsa Göteborgs-Posten.

En kvinna i 30-årsåldern upplever dessutom att hon har lite plikt-känsla i relation till tidningsläsningen, därför att hon har blivit medlem i en förenings styrelse. I dag läser hon, till skillnad från för bara några år sedan, somliga artiklar därför att hon känner att hon borde göra det.

5.3 Ris och ros

Tidningen upplevs olika i fråga om kvalitet. Någon skrattar medan andra gäspar. Någon vill ha mer av det ena och mindre av det andra. Ytterligare någon vill precis tvärtom. Det hela beror på vederbörandes intressen. Nedan ska jag försöka klara ut vad intervju-personerna i denna undersökning har för uppfattning om kvaliteten på de morgontidning de läser? Är det någonting de saknar, någonting som kan bli bättre etc.?

Postkassörske-Pia är en trogen Göteborgs-Posten-läsare, som är nöjd med sin tidning. Hon kan dock reta sig på alla annonserna och står valet mellan en kvällstidning och Göteborgs-Posten när hon kommer trött hem ifrån jobbet, har hennes morgontidning inte en chans. Hon vill emellertid inte att Göteborgs-Posten ska vara som en kvällstidning - nej, absolut inte. Pia är inte det minsta sportintresserad men tycker att de sidorna gärna får finnas kvar. När jag frågar om hon skulle vilja ha mer om nya böcker och författare, tycker hon att det skulle ha varit bra, men hon hade inte tänkt på det själv: *Det är inget som retar mig. Det är inte så mycket sport, det är 4-5 sidor/.../och det är klart, när du säger det så hade jag gärna haft lite mer i och för sig, men det har jag inte tänkt på så, men det är klart att det hade det gärna kunnat vara.*

Det fanns dock förr i tiden frågor och goda råd från läkare och kuratorer i söndags-tidningen, som Pia kan sakna: *dom hade ju någon sån här frågor som har försvunnit på söndagar, såna terapeutkuratorer, såna frågor för några år sen, ja det var någon läkare och kurator som man kunde fråga som var lite mer seriös jämfört med många av de andra tidningarna/.../det tyckte jag var bra, men det är borta nu, det var på söndagar det kommer jag ihåg.*

Civilingenjören Sören är lite ambivalent i fråga om de lokala nyheterna i tidningen. Han tycker i och för sig att: *ibland är det lite för lokalpatriotiskt på Göteborgs-Posten då. Men om sig själv säger han: men jag tycker ändå att man ska kunna relatera till ens lokala, jag är nog lite, lite lokalpatriot också då va. Och det är just de lokala nyheterna i Göteborgs-Posten som han inte vill vara utan: Jag tycker att Göteborgs-Posten... jag tycker om dom lokala nyheterna och dom ekonomiska nyheterna då också, det som är*

dåligt är längre debattartiklar liksom djupare reportage och sånt, som finns på ett helt annat sätt liksom i *Dagens Nyheter*. Han har funderat på att också skaffa en prenumeration, antingen på *Dagens Nyheter* eller på *Svenska Dagbladet*, men tror dock att de vare sig har råd eller tid till att läsa ytterligare en tidning.

Städerske-Stina tycker att tidningen är för dyr. Hon har aldrig varit intresserad av att läsa böcker och föredrar veckotidningar framför Göteborgs-Posten - som hon tycker är tråkig. Det är nästan bara familjesidan som fångar hennes intresse. Inrikes, utrikes och de politiska nyheterna säger hon att hon är för dåligt insatt i. Därför läser hon dem inte. Sedan tycker hon bättre om formatet på kvällstidningar, Göteborgs-Posten är för stor och otymplig.

Studenten Solveig tycker att det är för mycket annonser i Göteborgs-Posten. Mia-Miljöekonom tycker att väderkartorna är värdelösa, men är annars ganska nöjd med sin tidning: *Ja väderkartorna är dåliga, det är nog det enda jag har tänkt på som är rent av dåligt, annars är det nog ingenting/.../Det är mycket sport det är det. Jag hade ett tag Svenska Dagbladet och där är det ju väldigt lite sport. Det tyckte jag var bra, men där är det väldigt mycket affärssidor och det är inte så kul heller, nej det är nog ganska lagom avvägt tror jag, det är mycket lokalt, det är ganska lite utlandsreportage tycker jag, det är bara en sida eller nåt, det är lite lite, men å andra sidan så har dom... dom har ganska mycket lokalt också, men det är väl bra i och för sig.*

Victor-Verkstadschef tycker att det är dyrt att prenumerera på Göteborgs-Posten samt att annonserna är för dyra. Docent Per-Pensionär däremot nämner en sak som han saknar i Göteborgs-Posten: *...och sen saknar jag Kvast-Hilda bland serierna, lägg fram det - Kvast-Hilda ska tillbaka! (skrattar) det är idiotisk att ta bort Kvast-Hilda!* Lite mer fördjupning om ekonomi hade han också gärna sett i tidningen: *Jag tycker nog den är ganska väl avvägd, men som sagt att jag personligen skulle gärna se lite mer ekonomi /.../Ja i och för sig gillar jag Svenska Dagbladet, den är ju väldigt annorlunda än Göteborgs-Posten/.../ Handelssidor och såna där saker, det är betydligt utförligare i Svenska Dagbladet. Det finns mer ekonomi och sånt än vad det gör i Göteborgs-Posten, det var väl egentligen därför, och sen kanske att 'Svenskan' alltid har haft goda ledarskribenter.*

Varbergbonden Bengt vill inte byta ut sin Hallands Nyheter mot någon annan tidning och han tycker den uppfyller vad man kan kräva av en allmän tidning. Gemensamt för alla Hallands Nyheter läsare (som alla är orienterade mot Varberg) är dock, att de inte tycker Falkenberg-sidorna känns lika angelägna som Varberg-sidorna. Alu-Åsa hade gärna haft mer om kändisar och skvaller i Hallands Nyheter, som hon tycker är lite väl tråkig.

Peter på Posten tycker liksom Mellanstadielärary-Maggan att nyheterna kan bli lite väl lokala och därför ointressanta. De nämner båda två att bortsprungna katter inte är så värst spännande läsning. Maggan säger såhär: *Men ibland tycker man att dom tar upp väldigt petitesseer alltså, vi brukar ju skoja om att det står om en katt har sprungit bort eller grispriser och såna där små grejer - och det står faktiskt det, jag tror, det, vad smågrisarna kostar (skrattar), men det är klart jämför man med Göteborgs-Posten, dom skriver ju inte om en släpkärra försvinner från en parkering/.../Ja man är ju van vid att det ska vara så, om det är nån som på cykel blir påkörd i korsningen här borta eller*

nånting såhär, det är ju inget som man tänker 'vad intressant att läsa!', men man är ju så van att det är så mycket såna där små grejer som står i tidningen.

Peter misstänker att den typen av nyheter ibland skrivs i brist på någonting annat: *Ibland skriver dom om såna här saker som är så lokala, det verkar just vara i brist av annat så skriver dom att en katt har kommit bort t.ex. Jag menar, det är ju inte alls intressant egentligen, tycker man ju.../Man känner det är utfyllnad, som om dom inte hade något annat att skriva om då.*

Fiona-Förtidspensionär saknar serien *Laban*: *Ja, jag saknar Laban (skrattar), jag läste alltid Laban och jag saknar honom så, han var så fin tycker jag, det var så roligt. Annars nämner hon en reportageserie som hon tyckte mycket om och som tyvärr inte finns mer: Det var en som arbetade på Hallands Nyheter som hette Alf Bengtsson, jag känner hans fru vi har varit arbetskamrater, han gjorde ibland reportage om, dom hade varit ute och gjort sina vandringar, det var inte så långt utan bara här utanför Varberg så - och det var väldigt trevligt och läsa.*

Maggan tycker att Hallands Nyheter är bra på att bevaka det mesta, men hon efterlyser i sin egenskap av lärare, en sida för barnen: *Jag tycker nog att dom är bra på att bevaka det mesta, det tycker jag nog, fast jag saknar, men det är väl för att man har det jobb man har, men det har funnits innan en barn- och ungdomssida kan man säga, som var, ja dom kunde skicka in en liten uppsats eller... men den finns inte längre, men det tycker jag skulle vara trevligt om det fanns. Sedan retar hon sig på att det finns lagfarter i tidningen: Jag tycker inte att det kan intressera en enda människa.../första gången dom började med detta, så var det en som jag kände som hade köpt ett hus, och då kände jag liksom som om man smygläste ungefär. Vad har man att göra med att dom har gett en million, ett hundra tusen för sitt hus.../jag tycker att det är fruktansvärd onödigt.*

Sammanfattning

Ett par utav Göteborgs-Postens läsare tycker att det är för mycket annonser i tidningen. Andra tycker dessutom att den, i likhet med annonsutrymmet i den, kostar för mycket pengar. De flesta är mycket nöjda med de lokala nyheterna, men kan på andra områden sakna ett och annat. Exempelvis längre debattartiklar och djupare reportage. Ett par av de manliga läsarna önskar sig mer om ekonomi och nämner därvidlag *Dagens Nyheter* respektive *Svenska Dagbladet* som exempel på tidningar som ger mer fördjupning.

Kvinnorna kan tycka att det finns för mycket sport i tidningen, men har ändå överseende med detta. Motsvarande överseende uttrycks av männen, som inte i samma utsträckning läser om kultur, men ändå tycker att den typen av innehåll får finnas kvar. *Kvast-Hilda* saknas bland serierna i Göteborgs-Posten och *Laban* i Hallands Nyheter.

Gemensamt för Hallands Nyheter läsare är (dock inte överraskande) att de föredrar Varberg-sidorna framför Falkenberg-sidorna. Enstaka personer har en känsla av att det alltid finns fler sidor om Falkenberg.

Två av intervjupersonerna tycker att Hallands Nyheter tenderar att vara lite väl lokal; bortsprungna katter, stulna släpkärror och grispriser känns inte alltid så upphetsande. En

kvinnor i 50-årsåldern är dock lite ambivalent i denna fråga, för hon menar att man är van vid att det är så och dessutom vill folk att det ska vara så.

5.4 Kan man lita på sin tidning?

Om etablerade morgontidningar som Göteborgs-Posten och Hallands Nyheter är trovärdiga eller inte, är oftast ingenting som man går och funderar över i sitt dagliga värv. Det är däremot mycket vanligare att man har en föreställning om hur det ligger till med kvällstidningar.

5.4.1 Med kvällstidningar ligger det sämst till

Varbergbonden Bengt köper inte kvällstidningar, men han har en uppfattning om hur det förhåller sig i alla fall. Han tycker att man kan lita på dagstidningar: *Ja dagstidningar, det tycker jag det känns så, jämfört med kvällstidningar så är det som natt och dag, det tycker jag. Den uppfattningen har jag i alla fall.*

Fiona Förtidspensionär har också en känsla av att man inte riktigt kan lita på kvällstidningar: *Jag litar ju mer på Hallands Nyheter än vad jag gör på t.ex. en kvällstidning, Aftonbladet eller Expressen/.../Jag tror att man... jag vet inte - dom är mer sanningsenliga. Det kanske är för att med kvällstidningar, när man har hört att dom håller sig inte riktigt till..., men det kanske är fel, jag vet inte. Det är svårt men jag litar mer på den här, på denna (Hallands Nyheter).*

Som jag redan har varit inne på, vill Postkassörske-Pia absolut inte att Göteborgs-Posten ska vara som en kvällstidning. De båda tidningstyperna fyller två helt olika funktioner: *Det är skönt att ha en tidning som inte är så frossande på samma sätt, men sen så köper jag ofta kvällstidningar - kanske varannan dag - men ändå tycker man att man retar sig mycket på dom, men ändå köper vi dom. Jag vet inte varför, men det blir så.*

Hon tycker inte att Göteborgs-Posten ska vara underhållande. Den ska istället vara grundlig och saklig och hon ogillar att kvällstidningar 'frossar' i andras elände: *Den ska vara mer grundlig tycker jag, liksom ge mer bakgrundsinformation. Ofta i kvällstidningarna är det liksom ingen bakgrund och de förväntar sig att man vet, redan känner till, t.ex. när det är utrikesnyheter och sådär, och sen är det när det händer såhär lite, det blir så mycket frossande när det händer olyckor som den här pojken nu då, jag klarar inte av det - det blir för mycket, det är mer sakligt såhär. Pia tycker att Göteborgs-Posten känns trovärdig och detsamma tycker hon gäller för nyheterna på TV: *Det är kvällstidningar jag inte tycker om i så fall, jag litar inte riktigt på kvällstidningarna på något sätt, men Göteborgs-Posten ja den litar jag nog på.**

Peter på Posten tycker man kan lita på Hallands Nyheter, men med kvällstidningar ligger det sämre till: *Jo, det tycker jag nog. Det är kanske mer sånt där syndrom som är för kvällstidningar, att dom stämmer inte, dom vinklar på sina egna sätt kanske, men i Hallands Nyheter tycker jag nog att det stämmer/.../Kvällstidningar tenderar att bli*

skvallertidningar, kanske mer och mer, så på så sätt litar jag nog mer på Hallands Nyheter

Bianca från Brasilien tycker att Göteborgs-Posten är en seriös tidning, som inte hittar på saker. Bianca vill inte heller ha en tidning som har kvällstidningsstuk och är ute efter sensationer: *Jag tycker inte att dom hittar på hela tiden, det är det samma som då jag bodde i Brasilien, det var den här tidning, vi har en tidning som ser ut som en seriös tidning som kan jämföras med Göteborgs-Posten till exempel, men det finns en massa andra som har hur många har dött eller såna grejer och det är en massa med blod och sensationer och då tycker jag det intresserar mig inte, dom har jag inte tid med, jag tycker jag har så mycket problem själv. (skrattar) så jag vill inte läsa dom här.../Jag tycker att den är mest seriös, jag kan inte säga det 100 procent men i mina åsikter tycker jag det är en bra tidning.*

Studenten Solveig tycker att kvällstidningar, beträffande trovärdigheten, håller samma låga nivå som veckotidningar. Göteborgs-Posten upplever hon som en seriös tidning och hon känner också att hon, åtminstone mer eller mindre, kan lita på den: *Jaa, lite kritisk så är jag nog, att man inte tror allt - 'så här är det', men jo det känns som om jag kan lita på det, även om jag inte köper det så helt så tror jag att det är sant.*

När jag frågar Sonja om hon tycker att hon kan lita på det som står i Göteborgs-Posten, svarar hon så här: *Ja mer än i GT. Det är väl att det är upplagan, men GT säljer ju mycket på att ta upp det som folk tycker är orättvist, det är inte så... Göteborgs-Posten är väl mer objektiv och GT är mer subjektiv på nåt sätt, man tar upp mycket stora artiklar om folk som har blivit illa behandlade och så där, sen kanske Göteborgs-Posten skriver om det också, men dom skriver om det på ett annat sätt. Sonja föredrar det sätt man skriver på i Göteborgs-Posten. I GT tycker hon ofta att det tenderar att bli för mycket 'snyfthistorier'.*

Per säger sig vara skeptisk till kvällstidningar: *Ja, kvällstidningar är man ju kanske notoriskt lite skeptisk till, det kanske inte är så mycket att man går in och förvanskar saker och ting, men man framhäver vissa saker som säljer lösnummer onödigt mycket kanske. Nej, jag har ingen sån känsla alls när det gäller Göteborgs-Posten.*

5.4.2 Läsarens expertområden

Är journalisterna inne och bevakar ett område där läsaren själv är expert, då kan det se annorlunda ut med förhållningssättet till trovärdighetsaspekten.

Civilingenjören Sören har själv upplevd att det blev fel i en artikel han skrev: *det hände ju faktiskt i USA nån gång, för i det jobb i USA - jag jobbade med Sveriges Tekniska Attachéer då - skriver vi ju. Vi är ju på sätt och vis tekniska journalister då, så våra artiklar kommer ju in ofta i Göteborgs-Posten och då händer det ju dels att man såg sig själv då i tidningen, men det hände också, det fick man sen utklippt då, nån gång att jag ringde då, för att dom hade felciterat eller plockat nåt ur sitt sammanhang.*

När journalister bevakar hans yrkesområde, blir han alltså genast mera kritisk inställd till innehållet: *Det läser jag skitnoga och så kollar jag så där jättekritiskt då, för att se*

om dom skriver fel då, ibland händer det, det har hänt flera gånger. Internet och kvällstidningar är Sören mycket tveksam till, men han har generellt ganska stor tilltro till TV-nyheter och dagstidningar: ...men dagstidningar tycker jag står väldigt högt. Står det i en tidning så tror jag oftast på det - absolut, det gör jag.

Varbergbonden Bengt vet av erfarenhet att det är viktigt att kunna lita på journalisterna: Sen så tycker jag vi har rätt så bra journalister här när det gäller lantbruk då, vi har ju haft lite si och så med det innan tycker jag nog va, dom har inte varit tillräckligt kunniga så va, för att skriva om det - jag tycker nog att man måste vara rätt så kunnig om ämnet för annars så blir det för många fel, men det har blivit mycket bättre tycker jag. Jag tycker även att Göteborgs-Posten är bra/.../jag har bland annat själv varit med och det känns ju mycket bättre när man kan lita på journalisten då va, att han inte är ute efter att leta fel och sensationer och man kan lita på att det han skriver är det man vill framföra, det man vill ha fram då.

Bengt har blivit intervjuad vid flera tillfällen och en gång blev det väldigt fel. Han bad uttryckligen en journalist vid Hallands Nyheter att låta bli att skriva att årets skörd var en katastrof, därför att han inte ville bli utpekad som en gnällande bonde och inte heller tyckte att man borde slarva med själva ordet katastrof. Men det tog journalisten inte hänsyn till. Numera har Bengt sina förbehåll: Ja, jag är ju hemskt kritisk till journalister, jag tycker många gånger att det enda dom vill är att ha fram sensationer och peka ut folk va, det är klart att fakta och sanning inte alltid är lika säljande då va/.../Ja, det har ju varit journalister som jag då har märkt och känt att dom inte kan detta här med lantbruk, man kan ta den enklaste grej, och då har jag ju bett att få läsa det dom skriver innan alltså.

Städerske-Stinas bror blev intervjuad och felciterad av en journalist från GT när han gjorde lumpen. Så hon har lärt sig att man inte kan lita på allt som skrivs i tidningar: Nej, allt det tror jag inte på, det gör jag inte i GT heller, för jag vet då min bror gjorde lumpen dom hade skrivit något helt annat än vad... dom fuskar, jag har aldrig yttrat mig så sa han, så därför har jag fått den inställningen att allt kan jag inte lita på.

Hon tror inte det är någon större skillnad mellan Göteborgs-Posten och kvällstidningar. Däremot litar hon mer på TV-nyheterna: Det gör jag nog det tror jag, jag vet inte varför, det är la det att dom visar bilder på det dom pratar om och då kan man ju lita på att det är rätt bilder dom visar.

Mia-Miljöekonom har varit med om att en journalist från Göteborgs-Posten utelämnat delar av sanningen, när han skrev en artikel som handlade om att hennes arbetsplats skulle byta lokaler. Det har också hänt att hon har ifrågasatt sakligheten när hon har läst artiklar om miljöfrågor: Jo, t.ex. så var det när jag jobbade i miljösektariatet, där var det då artiklar i tidningen om att vi skulle byta lokaler och då var det en kille som hade skrivit om "så här mycket kostar det", och han hade vinklat det väldigt mycket så att, ska miljön verkligen få kosta så mycket pengar, han hade då bara med halva sanningen och han hade inte riktiga uppgifter heller. Det kanske har varit en artikel som har handlat om nån viss miljöfråga, nåt utsläpp som orsakar si och så, och då kan jag ha kunnat kritisera och inte tyckt att dom har varit sakliga och dom har inte med alla uppgifter eller såna saker, så om det är nåt som man är insatt i, nån faktabit som man tycker dom har missat, då kan man se att dom vinklar det på sitt sätt. Och det tycker jag man blir

påmind om lite då och då, att man ska läsa kritiskt, och det gör jag nog, jag är nog ganska medveten om att det jag läser är skrivet av en person och det är vinklat.

Mia köper inte kvällstidningar, men när hon jämför med mindre städers tidningar tycker hon att Göteborgs-Posten är mera kompetent på de flesta områden: men sen om jag jämför med mindre städers tidningar t.ex., det är väl det enda jag kan jämför med, så tycker jag att Göteborgs-Posten är mer kompetent och dom har mera kompetenta journalister. Det är bättre kvalitet på språket oftast, det är bättre kvalitet på själva innehållet och urvalet av artiklar, fast ibland kan jag tycka även här att journalister har dåligt språk, slarvar så mycket med svenskan det kan jag reagera över det ibland, om det står fel, fel ord och fel svenska sådär, men annars så tycker jag dom är bättre än småstadstidningar. Vi hade t.ex. i Ängelholm Nordvästra Skånes Tidning, NST, i Söderhamn hade vi Hälsingekuriren, det är väl mest dom som jag har att jämföra med, dom var lite mer sådär skandal eller sådär lokalblaskeinriktade och lite dragspelskväll här och där med pensionärerna sådär, det hände väl inte så mycket så dom var tvungna att fylla ut tidningen med det då, men det var ju mer lokal karaktär över den och då var det inte samma kvalitet.

Sjuksköterske-Sonja är inne på att det är svårt att ifrågasätta när journalister skriver om saker som man inte själv är insatt i: Ja på Göteborgs-Posten i alla fall tycker jag nog, det mesta i alla fall det jag känner. Sen kan jag ju inte veta om dom skriver om... om gymnastik så kan jag ju inte veta vad som är helt sant eller vad som är utelämnat eller tillagt./.../eftersom man som sagt inte vet. Det är inte så lätt att vara kritisk.

Docent Per-Pensionär kommer in på att man först kan avgöra om en artikel är vinklad eller inte om man själv blir intervjuad. Men det är inget som han funderar över när han läser tidningen: Det är väldigt svårt att säga. Egentligen har jag nog inte funderat över det. Det är ju väldigt svårt för en utomstående. Däremot om man själv blev intervjuad och det skrevs en artikel och man fick läsa den, då först kan man ju kanske avgöra om det är vinklat eller inte. Jag menar: om jag läser en artikel här, så har jag ju egentligen ingen möjlighet att avgöra om journalisten har gått in och vinklat efter sitt huvud eller inte.

Victor-Verkstadschef tycker inte heller att man alltid kan lita på det som skrivs i tidningen. Han tror emellertid inte att det är någon större skillnad mellan GT och Göteborgs-Posten i detta avseende: Nej inte alltid, det är väldigt vinklat, det blir väldigt vinklat när det... det var nånting med en kund en gång, jag tror det var GT, det var väldigt vinklat, det var inte riktigt sanningen det som stod i rubriken./.../Det måste ju vara lite rubriker över det för annars är det ingen som läser det va.

Alu-Åsa har inte funderat över ifall man kan lita på Hallands Nyheter eller inte, men hon tycker generellt att journalister ska vara objektiva, opartiska och sakliga: dom ska vara objektiva, det tycker jag dom ska vara. Det ska vara liksom fakta och det man ser det ska liksom stämma, det ska inte liksom vara åt det ena hållet eller åt det andra, utan det ska vara precis vad som har hänt och antingen det är bra eller dåligt eller det är rätt eller fel så ska dom skriva precis vad som har hänt och inte... jag vet inte dom ljuger säkert inte, men man ska liksom inte kunna tänka sig att dom står säkert på ena sidan, utan det ska vara saklig information, dom ska inte stå på någon sida, det tycker inte jag.

Åsa litar dock mera på TV-nyheterna än på tidningar både av den anledningen att hon upplever film som dokumenterande, men också för att TV-nyheterna går ut till en mycket större publik: *Nej jag tror att jag litar mer på just nyheterna för i regel har dom filmat, man ser liksom en film och den går ut till så många personer så man tycker liksom inte dom skulle kunna ljuga eller lura, men tidningen det är ju liksom bara Halland så, och kanske i Kungsbacka där har dom Göteborgs-Posten eller nåt annat, den här går ju bara ut just här i Halland.*

Hon tycker att film framstår som mer verklig än vad fotografier i en tidning gör och hon tror att det är svårare att manipulera film än fotografier. Och så blir det enklare att förstå också: *för det är ganska svårt och göra om tror jag. Det kanske inte det är, men det känns så på något sätt, det är liksom... det är mer - och så förstår man det också.*

Civilingenjören Sören tycker att trovärdigheten för Göteborgs-Posten och TV-nyheterna ligger på samma nivå. Men han kommer liksom Åsa in på att TV-nyheterna, som ju är rikstäckande, borde ställa högre krav på korrekthet: *jag tycker det ligger på ungefär samma nivå måste jag säga, men det är klart dom måste ju tänka både en och två gånger innan dom går ut över hela landet när det gäller rikstäckande sändningar, så det ger ju ännu större utslag om dom säger något fel i Aktuellt, så på det sättet borde dom vara räddare att... men jag tycker nog att det är på samma nivå faktiskt.*

Mellanstadielärar-Maggan tycker inte att man kan lita mer på Hallands Nyheter än på andra tidningar. Hon påpekar att det alltid beror på vilka ögon det är som ser, men det är ingenting som hon funderar särskilt mycket på när hon läser tidningen. Däremot är det en fråga som hon har haft uppe i sin undervisning: *Nej, inte mer på den än på andra, det tycker jag inte.../men det vet ju alla, det har man ju haft uppe i skolan också, det beror ju på vem som tittar på en fotbollsmatch - om inte du och jag håller på samma lag, kan man inte tro att det är samma sak vi talar om.*

5.4.3 Sammanfattning

Att beskriva hur man förhåller sig till någon eller något, blir ofta enklare om man gör jämförelser med andra eller annat som man känner till och vars karaktär är den motsatta. När jag frågar intervjupersonerna om de någon gång har funderat över om man kan lita på Göteborgs-Posten respektive Hallands Nyheter, kommer flera av dem automatisk in på att det är klart att de är tillförlitliga - i jämförelse med kvällstidningar.

Kvällstidningar och den egna morgontidningen är som natt och dag, tycker de flesta. Göteborgs-Posten och Hallands Nyheter kan man absolut lita på. De är trogna sanningen, seriösa, bra, objektiva och sakliga. Kvällstidningar litar man däremot inte på. De är frossande, underhållande, inkorrekta, vinklande, skvallrande, subjektiva, innehåller 'snyfthistorier' och framhäver saker för att sälja lösnummer.

Har man personliga erfarenheter av en fråga som behandlas i media, blir man mycket kritisk som läsare. Det är bara en av intervjupersonerna som själv har skrivit artiklar till en tidning (i sin egenskap av teknisk attaché) och han upptäckte sedan att delar i artikeln

hade återgivits utanför sitt sammanhang. Numera bevakar han bevakningen av sitt yrkesområde med en mycket kritisk inställning.

En annan respondent har blivit intervjuad vid flera tillfällen och fått uppleva, dels det faktum att journalister inte alltid är tillräckligt kunniga, dels att de kan vara ute efter att leta fel, peka ut folk och skapa sensationer. Han säger sig numera vara väldigt kritisk till journalister och har nu lärt sig att alltid kräva att få läsa alla artiklar innan de går i tryck.

En intervjuperson har en bror som har blivit intervjuad - och som i sin tur blev felciterad, en annan har sett en artikel i tidningen om sin arbetsplats, i vilken bara halva sanningen redovisades. De säger sig båda ha blivit påmind om att man måste läsa kritiskt. Det är dock inte alltid så lätt att vara kritisk. Saknar man insikter på ett område, har man ingen möjlighet att genomskåda eventuella felaktigheter i rapporteringen om det, vilket påpekas av två intervjupersoner.

Somliga tycker sig även finna skillnader i trovärdighet mellan tidningar och TV. En 59-årig kvinna som är lågutbildad, hävdar att man i motsats till tidningsartiklar, kan lita på bilderna på TV. Det samma tycker den yngsta av intervjupersonerna, som menar att bilder framstår som dokumenterande och påpekar liksom en av de yngre, manliga intervjupersonerna att TV-nyheterna har andra skyldigheter, då ju publiken utgörs av nästan hela rikets befolkning.

5.5 Negativa nyheter

Civilingenjören Sören är trött på all den negativitet och pessimism som råder i Sverige och som kommer till uttryck när frågor som exempelvis arbetslösheten diskuteras. En negativitet på politisk nivå som han tror förstärker oron och pessimismen bland vanligt folk. Denna negativitet speglas också, anser han, av dagspressen och då i första hand i de politiska nyheterna, som han därför undviker: *jag känner mig exempelvis upprörd över det sätt vi närmar oss att försöka minska arbetslösheten på då va. Om man ser några av de förslag om hur man ska försöka minska arbetslösheten - du kanske har läst det för att se om det verkar vettigt då, och jag tycker att det känns så uppgivet då. Och sen en annan sak är den negativitet eller pessimism som råder lite gran i Sverige då att man liksom inte kan få se lite nya idéer och förslag, att det till exempel är någon som säger att nu gör vi så här istället. Jag tycker ofta liksom att allt som skrivs är samma, så jag tycker ibland att tidningar och överhuvudtaget politik, det är inga sådär revolutionerande idéer/.../ibland kan det vara så att det liksom förstärker oron och sådär och förstärker pessimismen*

Victor-Verkstadschef tycker att medierna tenderar att svartmåla saker och ting och efterlyser en mer positiv attityd: *Negativt, det upplever man väl det som. Om man nu ska se till bilbranschen då att man talar om att det är så dåligt, att folk har så dåligt med pengar och dom ska... ingen ska köpa några bilar och ingen ska göra några reparationer. Den påverkan som reportrar - och både radio, TV och tidningar då - det gör ju omedvetet så det sitter i hjärnan på folket. Vi upplever ju att det är många kunder som kommer in och säger att, ja nu har det i och för sig släppt då, men tidigare, 'jag skulle ha bytt bil men alla säger att det är för dyrt'. Om det var så att medier istället gick ut,*

man behöver inte göra det bättre än det är, men att man inte gjorde det så svart allting va', så tror jag att folk såg lite mer positivt på allting.

Ett utmärkande drag hos flera av intervjupersonerna är att negativa nyheter upplevs olika beroende på om man tar del av dem via TV eller via sin tidning. TV-nyheterna kan vara känslomässigt jobbiga och kan upplevas som mycket påträngande för tittaren.

Bianca från Brasilien återvänder vid flera tillfällen under intervjun till hur jobbigt det är att hantera många av de bilder som visas på TV-nyheterna. Många gånger reser hon på sig och lämnar vardagsrummet därför att hon inte orkar titta. *men TV - när jag ser på Aktuellt - det är klart att dom här bilder som dom visar, det är vissa grejer som jag inte vill se och så här.../Jag tycker inte om att se den scenen på sistone med barn och en massa folk som dör, en massa blod, jag tycker inte om det.../Ja, jag vill blunda, jag vill inte se såna grejer, nej, jag tycker inte om det. Jag har väldigt svårt med den mentalitet med dom folk som 'krig och krig och krig', jag kan inte hantera det här, jag har väldigt svårt med det.../ Du kan inte tänka på det 24 timmar om dagen för du blir helt ko-ko, förstår du mig? För det finns ingenting man kan göra, så man försöker blunda, även att prata om det, om dom visar, då går jag därifrån. Jag vill inte prata om det.*

När man läser tidningen är det mycket enklare att undvika innehåll som känns jobbigt. Bianca fortsätter: *Om det är för mycket så är det bara att fortsätta till nästa sida, man väljer själv.../tyvärr jag har blivit väldigt trött på dom här grejer, jag skulle inte läsa - absolut inte.*

Varbergbonden Bengt tycker att det i tidningen också finns utrymme för positiva reportage. Vad gäller TV-nyheterna är han lite splittrad. Å ena sidan tycker han att de speglar verklighetens elände, å andra sidan tycker han att förmedlingen många gånger blir värre än i skräckfilmer: *Du menar om vad som händer i världen? Jo, det har jag gjort, men jag vet inte, tidningar skriver väl... i alla fall så tycker jag nog att Hallands Nyheter har en hel del positiva reportage. Det är väl värre egentligen på nyheterna på TV, där är ju mycket, ja - negativt. Ja vad som händer, så det speglar ju sanningen. Men just det här att det bara kommer ett i ett i ett i ett då va, det är klart man blir ju inte direkt lycklig när man ser på det så va, men sen är det väl så att det är sanningen. Det jag tycker om nyhetsprogram i dag det är att dom visar alltså bilder i dag som, ja som jag har tänkt på när man har barn, det är många gånger mycket värre scener än i en skräckfilm egentligen. Det tycker inte jag måste vara med. Det behöver inte vara så att man ser folk bli nerskjutna och dom ligger, man fattar ju det ändå tror jag. Men det är ju så med journalister också, att det ska vara så, dom ska vara först och dom ska vara mitt inne i händelserna, sen varför det har hänt det kanske inte är riktigt lika viktigt som att vara där först. Det känns så.*

Han har en känsla av att nyheter har blivit allt mer kommersiella, men tycker inte att det gäller Hallands Nyheter och Göteborgs-Posten, som han upplever har en sundare inställning till nyheter: *Nej jag tycker inte det, dom är mer, det känns som dom är sundare, jag har inte riktigt den uppfattningen.*

Peter på Posten upplever också att det finns en skillnad mellan negativa nyheter i tidningen och dito på TV. Han efterlyser roliga TV-nyheter samtidigt som han dock tror att majoriteten av de negativa nyheterna speglar verkligheten: *men det tycker jag är speciellt om man tittar på nyhetsprogram på TV då, att det är bara negativt och negativt. Det*

är inte så ofta dom har nåt positivt tycker man. Man vill ju också ha lite roliga nyheter, men verkligheten är kanske sån att det är mycket negativt, jag vet inte.../ Men det är väl lite grand på vilket humör man är på också, kommer man hem och har haft en jobbig dag kanske, så får man bara höra en massa negativt, det är inte sådär jätte... då är man mer benägen att höra positivt kanske, men det är klart det är en majoritet, allt det negativa.

Fiona-Förtidspensionär upplever att TV-nyheterna kan vara deprimerande och kommer samtidigt in på att man blir avtrubbad av att titta på människors elände dag ut och dag in. I tidningen tycker hon att det även finns plats för någon solskenshistoria, liksom möjligheten finns att välja bort saker som man inte orkar läsa. Det tycker jag, jag tycker många gånger så tänker jag så här: det är egentligen ingen idé att sätta på TV-n för det är bara elände. Det är verkligen deprimerande egentligen, det är nästan aldrig glada nyheter, fast jag tittar väldigt lite på TV/.../Jag tycker inte det är detsamma med tidningen. Det är väl alltid nåt positivt tycker jag, det är någon liten solskenshistoria så där (skrattar) och man kan välja bort, för är det nånting som man tycker: 'usch jag orkar inte läsa', om det är liksom svält och elände och flyktingar som dom nere i Afrika och det, och sen så tycker jag att när man ser på TV, man blir nästan lite blasé och det är farligt också, det där att när man matas med det varje kväll nästan, till slut så blir det... man blir nästan avtrubbad. Det är rätt kusligt egentligen. Man ser det dag efter dag liksom. Det tycker jag är hemsk egentligen, men jag vet fler som har sagt det också, att första gången man ser det liksom.

Alu-Åsa kan tycka att det är skönt att slippa läsa och höra om kriser och tycker av den anledningen bättre om veckotidningar: Det är nog därför jag tycker det är roligt när mamma ibland får för sig att köpa Se & Hör eller Hänt i Veckan, där är alltid nån man känner igen, det tycker jag lite bättre om (skrattar) än kriser och allt. Hon tycker knappast att det finns något positivt i Hallands Nyheter: Ja det har jag, nu vet jag inte vad du menar med negativa nyheter. Jag tycker det är mycket 'dom slår ner dom' och det är inbrott och dom stjälar och det är en massa olika krig och mycket sånt tycker jag det är. Det är liksom inget positivt att det har hänt nåt bra, utan att det är negativt. Hon nämner händelsen med den lilla pojken som försvann i skogen och som hon tyckte blev förstörd i tidningen: Just som det här med Jesper som försvann i Kungsbacka, bara en sån sak man tycker 'åh var tråkigt' och även om det inte berör en personligen så kanske man ändå går och tänker på det liksom. Det förstoras upp i tidningen. Det är klart man blir påverkad. Det blir jag i alla fall liksom.

Mia-Miljöekonom upplever också att det finns en skillnad mellan tidningen och etermedierna: Ja dom flesta nyheter tycker jag, är ju negativa. Det är alltså negativa händelser, det är inte så mycket positivt det som man lyssnar på. Det kanske inte är lika tydligt i tidningen för där kan man även få in positiva saker men TV och radio är ju... det dom rapporterar är ju nästan enbart negativa saker.

Mia nämner en radiosketch som anspelar på just mängden av negativa nyheter. Hon kommer också in på att TV3 och TV4 har dragit in underhållning i nyheterna, vilket hon tycker kan vara både positivt och negativt: Jag vet att det var, det finns nån sån här radiosketch, där han sitter och säger 'eländes elände elände' hela tiden, och den där är ju gammal men den där kommer jag ihåg att jag tyckte den var bra redan då den kom, för det är ju så att dom bara pratar om elände 'nu är det krig här och nu har dom dött i översvämning', och sen nu när det har kommit dom nya TV-kanalerna, tror jag, mycket

på grund av det, dom har ju - både trean och fyran - har ju både på gott och ont dragit in en massa underhållning i nyheterna också.../Det ska vara seriös ton över nyheter tycker jag och risken finns när man drar in och gör det till underhållning, så kan den risken finnas att det kan tolkas av vissa personer som oseriöst, och då vet man inte om man ska ta det på allvar, så det är väl risken. Fast samtidigt så ska man göra det så intressant så flera tittar på det, så det är en balansgång att det ska vara... det ska inte bara vara eländes elände för då kanske man tycker att de blir trist.

Mia tycker att Göteborgs-Posten har lyckats med den balansgången och påpekar samtidigt att ju möjligheten finns att välja precis vad man vill läsa: Ja, jag tycker att det är bättre i och med att det finns mycket mycket mer plats, så blir det mer positiva reportage också, eller positiva händelser som det skrivs om, det tycker jag nog, det är nog ganska bra balans emellan, och här kan du ju plocka precis vad du vill läsa.

Studenten Solveig tittar inte på TV-nyheterna och tycker att det finns en bra balans i Göteborgs-Posten: Neej, det har jag inte tänkt, det att man blir ledsen av att läsa, neej, det är ganska blandat.

Sjuksköterske-Sonja har inte funderat på om det skulle finnas för mycket negativa nyheter i tidningen eller på TV. Men hon tror att de negativa nyheterna speglar den värld vi lever i: Det har jag faktiskt aldrig funderat på, men jag tror samtidigt att det är så nu, det är så mycket negativa nyheter.../Ja titta det är ju bara allting, det är ju bara liksom.

Docent Per-Pensionär tror att den grävande journalistiken är negativ till sin natur. När det gäller Göteborgs-Posten tycker han att balansgången mellan positivt och negativt är väl avvägd: Jag har hört det där resonemanget att man skulle ta upp mera positiva saker. En nyhet är ju ofta förknippad med nånting som inte är så bra på ett eller annat sätt.../Det är klart om det plötsligt visar sig att arbetslösheten har sjunkit till fem procent, så är det ju en väldigt bra nyhet och samtidigt, jag menar: det är en verklig nyhet både för tidningen och det är en bra nyhet, men jag förstår lite gran vad du menar. Journalister är ju ofta ute och jagar efter, om vi nu pratar om den grävande journalistiken, så är det ju alltid efter något negativt man gräver va.../Nej, jag tycker nog det är ganska väl avvägt.

Mellanstadielärar-Maggan tycker även hon att de negativa nyheterna speglar den värld vi lever i, men hon upplever likväl att det finns en skillnad mellan tidningar och TV i den frågan. Hon menar att man blir mätt på att läsa om krig och elände och ibland helt lyckas förtränga det: Det speglar verkligheten, men det är mycket negativt det är bara att konstatera.../Då tror jag nog det är mer negativt på TV för dom hinner inte ta upp lika många saker som det finns här.

Sammanfattning

Två av de manliga intervjupersoner kommer in på att medierna speglar den rådande pessimismen i samhället, men också att den därmed förstärker oron bland folk. De efterlyser mer positiva attityder också i tidningar.

När det gäller den lokala morgontidningen, tycker de flesta att det finns en god balans mellan positiva och negativa nyheter. Där finns utrymme även för 'solskenshistorier' och samtidigt finns möjligheten att välja bort innehåll som känns obehagligt. Inställningen till tidningsnyheter är överlag positiv.

Annorlunda ser det ut med intervjupersonernas åsikter om TV-nyheterna. Flera kommer in på att TV-nyheterna känns jobbiga och påträngande. En kvinna reser på sig och går ut från vardagsrummet när det blir för hemskt. Hon vill inte heller prata med någon om det hon sett. En annan tycker att TV-nyheterna är värre än skräckfilmer och en tredje att man blir deprimerad och avtrubbad.

En av intervjupersonerna kommer dessutom in på att TV3 och TV4 har plockat in underhållning i nyheterna, vilket hon till övervägande del anser är dåligt, därför att nyheterna inte bör framstå som oseriösa. Men också hon tycker att det kan bli för mycket "eländes elände".

Två av de kvinnliga intervjupersonerna för resonemang om att mängden av negativa nyheter speglar den verklighet vi lever i.

6 Bruksvärdet

Hur lång är tidningens brukstid och på vilka platser befinner den sig i hemmet? Vilket bruks- och nyttovärde fyller tidningen för intervjupersonen? Vilka sökrutiner och innehållspreferenser karakteriserar tidningsläsningen? Dessa frågor kommer att bli besvarade under denna frågeställning.

En dagsgammal tidning kan man kanske slå in fisk i eller ha som underlägg på bordet när barnen målar - men läser den gör man inte gärna. Hur lång är tidningens brukstid egentligen och till vilka platser i hemmet tar intervjupersonerna med sig sin tidning?

6.1 Brukstiden och tidningens plats i hemmet

Hemma hos Postkassörske-Pia ligger tidningen som regel i köket. Fast på helgen tar hon gärna med sig både tidningen och bilagan Två Dagar in i sängen. Fredagens TV-bilaga befinner sig i vardagsrummet där hon ibland också läser *GT*: *Om jag köper GT på vägen hem och så lägger jag mig i soffan och läser den då istället för att läsa den här, så blir man lite såhär jag borde egentligen läsa dom då, för det är mer som en veckotidning nästan ibland.* Tidningens brukstid kan utökas om hon får en ledig stund på eftermiddagen eller på kvällen, men den blir som sagt ofta utkonkurrerad av *GT*.

Civilingenjören Sören har också han för det mesta tidningen liggande i köket. Om den någon gång följer med in i vardagsrummet, är det på grund av programtablan för TV: *Nej, det gör den inte, nej det är mest här inne och är det i vardagsrummet är det för att kolla TV-programmet i så fall.* Det är dock skillnad mellan vardagar och helg: *Nej, men i vardagsrummet har man den då mer på helgerna liksom, då lägger man in den där, på vardagarna är det nog ganska extremt liksom bara i köket.* Tidningens brukstid tar i regel slut redan när Sören beger sig till arbetet.

Städerske-Stina läser alltid tidningen i köket, men det kan hända att den hamnar i sonens rum: *Det kan hända att den hamnar inne i hans rum, ja om han läser den, men jag tar den inte någon annanstans.* Stina läser först i tidningen när hon kommer hem ifrån jobbet på eftermiddagen. Vissa dagar hinner hon inte titta i tidningen, men då bläddrar hon igenom den dagen efter, innan hon hämtar den nya tidningen: *Ibland hinner jag inte ens läsa den, inte förrän dagen efter, innan jag går ut och hämtar den andra tidningen.* Men brukstiden är kort, oftast är det bara familjesidan som hon ögnar igenom: *Nej, om inte annat så bläddrar jag fram till om man säger 'födda' och såhär, så läser jag om det är nån dom har gift eller dött eller nån som man känner då, sen går jag ut och slänger. Nåt annat läser jag inte igenom.* Men bläddras igenom, det ska den.

Söndag är Bianca från Brasiliens lediga dag och då ligger hon gärna kvar i sängen och läser tidningen i flera timmar. På vardagar befinner sig tidningen i köket och brukstiden sträcker sig till ca 22.00-tiden på kvällen. Hon har inte tid att läsa tidningen på morgonen: *Nej jag hinner inte det, det gör jag efter läxan så här typ klockan nio, klockan tio på kvällen, så sitter jag och läser det här.*

Studenten Solveig brukar i regel läsa tidningen ganska noga på morgonen innan hon går till skolan. Hon läser den aldrig på kvällen, men kan ta fram den på eftermiddagen om hon av någon anledning inte hann på morgonen: *Ja, om jag inte har jätte bråttom på morgonen. Då läser jag den på eftermiddagen.* Solveig läser alltid tidningen i sängen med en kudde i ryggen; hon har inget matbord i den lilla ettrumslägenheten. Men tidningen ligger framme hela dagen: *Ja och så på morgonen, innan jag börjar läsa den nya, lägger jag den gamla i pappersinsamlingen, men den ligger framme hela dagen om man ska titta på TV.*

Mia-Miljöekonom ska ha läst sin tidning varje dag och hinner hon inte på morgonen bläddrar hon igenom den när hon kommer hem från jobbet: *Den ska läsas, eller tittas igenom.* Men har hon varit borta och det ligger två tidningar, då kan det hända att hon inte läser gårdagens: *Jo det händer att jag inte läser, men då kan det vara om jag inte har varit hemma t.ex., som i dag när jag kom hem, jag har inte varit här sen fredag morgon och i dag så låg både lördags- och söndagstidningen här, och då kan det hända att jag skippar lördagen och läser bara söndagen. Just i dag så läste jag bägge men det berodde på att jag hade tid, men såna gånger kan det hända att jag inte läser.* Tidningen läses alltid i köket, med undantag för TV-bilagan: *Den enda delen som kommer in i vardagsrummet är TV-bilagan, resten är alltid här.* Själv läser Mia inte tidningen i sängen, men sover hennes pojkvän över på helgen, händer det att den hamnar där: *Nej, inte jag, men min pojkvän gör det.*

Sjuksköterske-Sonja arbetar skift så brukstiden kan variera ganska mycket för hennes del. Men oftast läser hon på morgonen. Köket är den plats i hemmet där tidningen oftast läses, men i vardagsrummet eller på toaletten kan den också finnas: *ja, vår äldsta son läser den för det mesta i vardagsrummet eller också finns den på nån av toaletterna, fast den kommer sällan in i sovrummet.* Skulle tidningen inte komma en dag, tycker Sonja att det är ett elände; och inte tar man fram gårdagens tidning: *det är ju inte samma sak att ta gårdagens tidning eller en veckotidning eller nånting annat, utan man vill ha tidningen.*

För Victor-Verkstadschef sträcker sig tidningens brukstid på vardagar ända till fram till på kvällen. Första läsningen på morgonen utspelar sig i köket och andra i TV-fätöljen i vardagsrummet. På helgen läses tidningen en stund i sängen tillsammans med en kopp kaffe: *Första läsningen blir i sängen, vi har det väldigt bra, tidningen läggs på trappan. Vi bor på en gård på landet, normalt så är brevlådan femhundra meter ifrån.*

Docent Per-Pensionär kan läsa tidningen lite när som helst under dagen. Men den mest grundliga läsningen blir på morgonen vid frukostbordet, där tidningen alltid befinner sig: *Det är lite hela dagen men i huvudsak på morgonen. Jag sitter nog på morgonen först och främst och sen glider det lite undan för undan under dagen/.../nej, den hänger nog med hela dagen.*

Varbergbonden Bengt läser i tidningen i ungefär tio minuter på morgonen vid köksbordet. Och sedan tar brukstiden slut. Tidningen befinner sig inte på andra ställen i hemmet: *Nej jag plockar inte fram den på eftermiddagen eller på kvällen. Detta mönster förändras inte nämnvärt på helgen.*

För Alu-Åsas del är det skillnad mellan vardagar - då hon läser tidningen på eftermiddagen - och på Lördagar - då hon läser den på förmiddagen. På morgonen, innan hon åker till jobbet, prioriterar hon att skjuta på uppvaknandet, framför att läsa: *Det är väl för att jag hinner inte på morgonen, jag sover hellre lite längre än att läsa tidningen liksom.* Hon tar aldrig tidningen med upp på sitt eget rum på eftermiddagen. Istället läser hon den i TV-rummet: *Jag sitter aldrig på mitt rum, utan jag sitter här nere i TV-rummet och läser den. Jag tar aldrig upp den och sitter själv och läser, utan jag kommer in och kanske man har nåt och berätta och sen så sätter man sig kanske, ibland så - det gör jag ofta - läser den samtidigt som jag tittar på TV. Det är olika. Men annars är tidningens plats i köket under dagen och i TV-rummet på kvällen: Jag brukar ofta lägga den i köket när jag har läst färdigt den, för alla vet att där brukar den ligga. Men ibland på kvällen om man säger så, om man vill titta vad det är på TV, så tar man den med sig och så ligger den under kvällen i TV-rummet.*

Peter på Posten läser i tidningen vid två tillfällen på vardagar. Först i köket vid frukosten och sedan på eftermiddagen i sängen: *Nej, jag lägger mig på magen alltid, och så ligger jag och läser tidningen, sen så när jag är färdig så viker jag ihop den, så lägger jag mig och sover efter det.* Om tidningen någon gång följer med in i vardagsrummet är det på grund av TV-sidorna.

Fiona-Förtidspensionär läser tidningen i köket samtidigt som hon dricker morgonkaffe. Men brukstiden sträcker sig över hela dagen och i regel kommer den fram igen på kvällen. Ibland tittar hon på TV samtidigt som hon läser: *I TV-rummet läser jag, ja sen tittar jag och läser lite noggrannare i tidningen på kvällen eller sådär, jag vet inte, man tittar väl en gång till liksom, om det är nånting man har missat.*

Mellanstädielärar-Maggans tidning förflyttas sällan ifrån köket. För det mesta är brukstiden slut när hon åker till jobbet, men undantag finns förstås om det har varit någonting extra intressant. Och TV-sidorna tittar hon i först på kvällen: *Ja det händer, det är inte så ofta att där är så där jättemycket som man vill gå tillbaks på, det kan jag ju inte påstå, men det kan ju hända ibland att det är någon sida om... förra veckan var om ett-till-nio-skolor sådär, och då liksom kanske man inte hann att läsa allt, utan bara skumma lite på morgonen, och TV-programmet läser jag alltid fram mot kvällen. Det är nåt konstigt med det för jag vet aldrig under dagen om det är nånting på kvällen på TV, för det läser jag inte.* Tidningsläsningen förändrar sig inte nämnvärt på helgen.

Sammanfattning

Nästan alla intervjupersonerna läser tidningen vid frukostbordet på morgonen - åtminstone på vardagar. På helgen läser flera av personerna tidningen i sängen. Andra omgången av tidningsläsningen blir ofta i vardagsrummet eller TV-rummet, gärna framför TV:n. Bara en av personerna nämner att tidningen kan hittas på ett av hemmets toaletter.

Tidningens brukstid tar för enstaka intervjupersoner slut redan i och med att de åker till jobbet. För andra hänger tidningen med hela dagen. De flesta läser tidningen i två omgångar. Först på morgonen och sedan på nytt vid ett senare tillfälle på eftermiddagen eller fram emot kvällen.

6.2 Sökrutiner och innehållspreferenser

Det som nu återstår av detta arbete är karaktärisera de 14 intervjupersonernas olika lässtilar. Jag ska med andra ord försöka redogöra för längs vilka olika vägar den enskilda läsaren letar sig igenom sin tidning. Hur läser intervjupersoner sin tidning? Vad letar de efter och hur bär de sig åt för att finna det? Upprepas samma mönster varje dag och är de i så fall medvetna om detta mönster?

6.2.1 Prenumeranter på Göteborgs-Posten

På vardagarna hinner **Postkassörske-Pia** sällan med mer än del 1 i sin GP: *Jag hann faktiskt med tvåan och trean idag, men det var ovanligt, det händer kanske en dag i veckan.* På helgerna däremot läser hon alla tre delarna, liksom hon också gärna läser Två Dagar. Den föredrar hon framför GP Aveny, som hon känner är för ungdomsinriktad: *Ja Två Dagar brukar jag titta i, jo den brukar jag läsa, oftast så tar jag den med till sängen då, då har man tid ju.../Jag läser ju mycket hellre den än Avenyn, det kan vara intressanta reportage tycker jag.../Jag kan ha lite kritik mot den Aveny, den tycker jag är så himla ungdomsinriktad på något sätt. Jag bläddrar igenom den, men den är så, den vänder sig väl inte till mig, den vänder sig till 17-åringar, det känns så ibland.*

Lokalbilagan GP Sydväst som kommer på onsdagar, bläddrar hon också igenom. Men den kan vara lite väl lokal tycker hon: *men det är ju den här Sydväst då som är liksom lokalt då. Det kan nästan bli för lokalt ibland så.../om det liksom handlar om skolklasser i Älvsborg eller, det kan vara väldigt så lokalt så att det inte är intressant tycker jag då va, men jag bläddrar alltid i den det gör jag - det gör jag alltid.*

Pias sökrutin kan sägas följa ett mönster som speglar hennes intressen. Hon bläddrar igenom delarna i ordningen ett - tre - två, allt eftersom hon hinner. Först tittar hon på framsidan, för att bilda sig en uppfattning om innehållet: *ettan, trean, tvåan, tror jag nog det är liksom i den ordningen då, jo, jag gör nog så, då brukar jag titta på första sidan, vad det är liksom.*

Del 1 tycker Pia är viktigast, del 3 föredrar hon att läsa på helgen när hon har gott om tid. I del 2 läser hon som regel bara lite rubriker här och där: *Ettan är viktigast, ettan måste jag alltid bläddra igenom så, men det är mycket det här lokala, ja det är mycket det lokala.../Jag skulle gärna vilja säga att jag läser allting i del 2, så är man engagerat och sådär, men det är ju inte så, men det sitter väl djupt så.*

Lokalnyheter har högsta prioritet hos Pia. Andra preferenser är platsannonser: *Ja det är väldigt mycket det här lokala jag tittar mycket på... platsannonserna brukar jag titta på, det tycker jag är rätt roligt faktiskt.../Jo, jag är fastanställd men jag tycker det är roligt att veta var man är intressant någonstans (skrattar), jo men det är alltid roligt att veta vad dom söker och sådär, jo det tycker jag.*

Ledaren läser Pia inte, men insändare och lägenhetsannonser tillhör hennes preferenser. Hon och hennes man har precis flyttat, men innan dess tittade hon på bostadsmarknaden

varje dag och nu tycks det ha blivit en vana: och sen så brukar jag titta på insändarna, ledare läser jag inte, nej det gör jag inte. Jag läser alltid rubrikerna och så läser jag om det är någonting intressant då, men jag har inte läst nån utav... jo den läste jag 'Sy egen innerficka i jackan', den var så löjlig, men annars, jag har inte läst några av dom här det har jag inte gjort, men jag tittar alltid där det gör jag alltid (insändarna)/.../Lägenheter brukar jag titta på ibland, det är roligt att se. Det kanske jag också gör så varannan dag, beroende på om jag har tid då, att man liksom tittar vad som finns att få. Vi har ju precis flyttat nu men innan så tittade jag ju varje dag, men jag kan fortfarande tycka att det är lite intressant. Och alltid på helgerna kollar jag alltid det om man har tid så, och byten brukar jag titta på varje dag, det gör jag men det är väl bara för att vi har hållit på att leta så länge, då har man vanan inne, men inga andra annonser - jag tittar aldrig på bilar.

Familjesidorna är också ett måste. Pia läser inte längre förlovningsannonserna, hon säger sig ha blivit för gammal för att känna någon som förlovar sig, men gifta och födda och döda skummar hon igenom. Serierna är ingenting för henne: familjesidorna brukar jag också titta på, födda och vigsel/.../Jag skummar över det sådär - dödsannonser - det är groteskt egentligen men jo, det gör jag/.../ Barn, jo gamla klasskompisar och sådär kan jag se ibland, inte så ofta men om man vet om kompisar som ska ha, jag brukar bara skumma på namnen bara om det är någon man känner, inte förlovade det brukar jag inte titta på för då är man för gammal - det är nästan ingen jag känner som förlovar sig (skrattar), men på vigseln jo och jag tittar alltid på dom korten. Den här brukar jag alltid titta på också, fast i dag har jag faktiskt inte gjort det, den här 'Vi gratulerar', den läser jag också även om det oftast är folk jag inte känner, jag brukar titta på dom här korten om det är någon jag känner. Serierna läser jag aldrig.

Vad man läser beror på vad man intresserar sig för, vad som berör en och vad man kan identifiera sig med, säger Pia: Det är väl om det är nåt som berör en liksom. Jag jobbar ju på Posten och är det nåt om Posten som det har varit mycket så läser man ju/.../Det här med pojken då, det skummar man lite sådär/.../när man har en pojke själv så har man ju läst om det, man har ju en som är precis lika gammal och går på dagis och man identifierar sig lite med det såhär.

På vardagarna gäller det mest att få ett 'hum' om vad som har hänt. Pia hinner inte läsa särskild noggrant. På helgen kan hon fördjupa sig i tidningsinnehållet på ett annorlunda sätt: Nej, jag läser nog väldigt lite egentligen när man tänker hela artikeln så, det gör jag nog inte så mycket, utom på helgerna, där har man ju mer tid så.

Civilingenjören Sören har inte så gott om tid på vardagar, så han måste vara strategisk när han läser tidningen. Han är väldigt nöjd med det sätt som framsidan ger honom en sammanfattning av innehållet. Finns det någonting som han anser är extra intressant går han direkt till den sidan: Jag läser nog ganska mycket information på det sättet egentligen. Jag älskar det här att det är en sammanfattning. Jag ser verkligen det som en sammanfattning - första sidan - att det är liksom... vilket jag tycker känns utmärkt, för om det är nåt som känns riktigt intressant då vet jag att då kan jag lägga tio minuter bara på att läsa det; att gå igenom den artikeln eller om det är nåt långt reportage, då läser jag det och hoppas nästan över det andra då va. Om det var nåt som liksom var riktigt intressant så vill jag ju inte missa det (skrattar), så går jag direkt; så slår jag upp

den sidan så. Jag noterade exempelvis i dag då att det där intresserade mig då med rântan - vi har rörliga lån då på bostaden (skrattar) - det ser lite oroligt ut det där/.../Ja, om jag hade haft tid. Nu hade jag fått kolla på klockan liksom. Hade jag haft tid hade jag gått tillbaka till framsidan, det hade jag gjort. Jag hade inte fortsatt läsa där från den punkten, utan jag hade gått tillbaka.

Om han inte hinner läsa det han hade tänkt sig, kollar han upp det på rasten på sitt arbete: det har hänt flera gånger även med artiklar längre in i tidningen, att man ser det och man hinner inte liksom. Då kan man kolla upp det på rasten på jobbet liksom. Man vet att tidningen finns där ändå liksom.

I likhet med vad han anser om förstasidans konstruktion - att den ger en tydlig och kvick överblick - tycker Sören att journalisternas sätt att skriva befrämjar snabb förståelse: Tidningsartiklar är ju som tur var skrivna så att man ska kunna förstå det om man bara läser lite, så ska man egentligen kunna förstå hela artikeln, ja dom är duktiga journalister. Men i de flesta fall blir det rubrikerna som styr läsningen: dom kollar jag bara såhär: 'rubrik rubrik rubrik' och så: 'rubrik, lite intressant - läs'; 'rubrik rubrik, lite intressant - läs då'.

Sören har klara prioriteringar i tidningen: Jag tycker om dom lokala nyheterna och dom ekonomiska nyheterna då också/.../Ekonomi är viktigare än lokala nyheter, lokalnyheter är nog nummer två, ja just det.

Han tycker liksom Pia att tidningsinnehållet helst ska beröra en. Det kan vara inom jobbet eller inom andra intresseområden. Och är det någonting som upprör honom, läser han det självfallet också: Det ska vara något som berör en, inom mitt... antingen inom jobbet eller inom andra intresseområden då, om dom skriver nåt om andra länder eller någonting sånt där eller om nånting som intresserar en i övrigt då, och sen så är jag väldigt intresserad av ekonomi också, men det kommer ju längre fram/.../Överhuvudtaget om det är vissa saker jag kan känna mig upprörd över; om man ser såna saker som liksom behandlar den typen av frågor, så läser jag det ju.

Detsamma gäller när det handlar om reklam. Sören berättar om hur en annons för mobiltelefoner fångar hans uppmärksamhet: Det är ju lustigt med det att hur mycket mer man noterar den typ av annonser som berör en på intresseområden och arbetet. Jag skulle kunna liksom berätta om den annonsen, det skulle ha varit liksom en jag vet inte vad, en kossa liksom, Arla eller nåt (skrattar). Jag vet inte, då skulle jag inte komma ihåg den, men den här skulle jag veta att den har varit i tidningen.

Sören tycker att det är viktigt med lokalnyheter därför att man ofta pratar med folk om just dessa, men han är samtidigt också något av en lokalpatriot. Sören tycker inte att Göteborg är en storstad i den bemärkelsen att man bara bryr sig om sitt lokalområde: Man ska kunna relatera till ens lokala, jag är nog lite-lite lokalpatriot också då va - jag tycker det är bra, jag hoppas det går bra för Göteborg och att det är ju kul om det händer nåt som kan bygga, att vi trivs i Göteborg, jag tycker det är kul liksom för jag känner ofta att Göteborg inte satsar tillräckligt mycket på Göteborg - det är Stockholmsfixering överallt då va. Jag känner liksom att - ja lokalpatriotism - bara därför är det viktigt och det är kul/.../Det skulle vara att det är extra intressant om man ser nåt precis i

närområdet för då är det direkt liksom intressant då, men jag är samtidigt lika intresserad av i princip Mölndal eller sådär Göteborg som helhet.

Men så långt som till hela Västsverige sträcker sig dock inte det lokala intresset. Han föredrar lokala och internationella nyheter framför de regionala. Bostadsrätter läser han gärna om för att kolla prisnivån och priser på lägenheter är tillika någonting han ofta diskuterar med kompisar: Jag läser mycket noggrannare rena göteborgsnyheter än jag läser de västsvenska nyheterna. Det känns liksom att det allra mest intressanta, det största intresset är väl det riktigt lokala och riktigt internationella så att säga, inte den medellokala regionala med andra ord. Tycker jag inte är lika intressant.../jag tycker bara att det är kul att kolla på prisnivån och sånt/.../sen är det ganska aktuellt nu. Många av mina kompisar funderar också på det, det är nåt man diskuterar rätt mycket bostadspriser och sånt där. Det är som sagt väldigt många som köper bostadsrätter som vill flytta in till stan då.

Del 2 läser han ganska noga. De ekonomiska nyheterna försöker han bevaka dagligen, men de politiska nyheterna har han tröttnat på: Tvåan här brukar jag alltid läsa ganska noga hela första sidan, ja det gör jag faktiskt för jag tycker det är oftast intressanta artiklar här, men är det politik där så brukar jag inte läsa den/.../Politik måste jag säga, det läser jag inte alls speciellt noga på vardagar, det gör jag inte, jag läser exempelvis några av dom här, men det är väldigt sällan jag läser en sån hel lång artikel, en politisk artikel det måste jag säga, jag tycker dom är... jag är ganska så trött på överhuvudtaget det politiska spelet i Sverige. Det ger mig inte så jättemycket faktiskt, det gör det inte, så nej, det läser jag inte noga. Den annonsen har jag inte noterat faktiskt (Macintosh-reklam), det kanske var för att jag bara bläddrade förbi det här, för att jag ville snabbare in på det här istället, ekonomiuppslaget. Här tittar jag varje - absolut varje - morgon och jag läser varje, eller jag läser inte igenom varje men jag kollar varje sån här liten rubrik och undertext varje dag utan tvekan. Den här läser jag alltid, det är den här på sidan 33, det är där det står alla börskurser, sen är det en lite grej bredvid som liksom beskriver varför börskurserna är som dom är, så jag läser alltid hela den, den är ganska kort liksom. Dom längre ekonomiska artiklarna hinner jag oftast inte läsa då, utom på helgerna givetvis. Då läser jag oftast hela den här sidan.

Ibland läser han om artiklar som behandlar frågor kring läraryrket, därför att både flickvännen och mamman är lärare. Sören berättar om hur olika han och hans flickvän läser tidningen. Som tur är läser hon förlovningsannonserna säger han och kan tipsa honom när någon i umgängeskretsen har utväxlad ringar: Ja, den läste jag också i och med att min flickvän är lärare också, ja min mamma är lärare också så jag är ganska insatt i lärarna (skrattar), så jag reagerade lite på det här att sexåringar ska börja. Vi har pratat mycket om det verkligen är vettigt att sexåringar ska börja skolan och så där/.../Det är jäkligt intressant, vi läser den helt olika det märker man liksom, sen när vi kommer in på del två, jag läser ju del två mycket mer noggrant, Karin (fingerat namn på flickvännen) då, hon liksom knappt tittar, hon bara bläddrar bort sidorna på del två då, medan jag då kanske stannar vid flera och väldigt djupt läser dom ekonomiska nyheterna då, ja det är helt olika och sen läser hon, jag läser t.ex. aldrig förlovningsannonser det har jag aldrig gjort i hela mitt liv, men som tur är så läser Karin dom och då... ja, för det kan ju vara kul, ja det är ju jättekul om hon ser att någon kompis då, javisst det tycker jag är skitkul det är tur för mig då (skrattar), så det är mycket selektivt då. Vad är det mer? hon läser nog... jag vet hon läser även sånt här med debatt såna grejer. Det

här läser hon säkert alltid det här 'Fria ord', det tycker hon är jättekul, och det läser jag liksom bara på helger, så vi läser den väldigt olika det gör vi.

Ibland letar Sören efter en artikel i tidningen, när han vet om att någonting har hänt. Han kommer också in på att kännedom om eller närvaro vid en händelse kan skapa ett intresse som annars inte hade funnits: Jag letade efter en sak - ibland letar man efter saker också om nånting har hänt dagen innan - i går var det nämligen så att det hände en sak då och då letade jag. Det hände en sak i Karins skola att en elev hade slagit en innebandyklubba i huvudet på en liten kille så han hade fått åka till akuten då, så tänkte jag att det kommer att stå i Göteborgs-Posten idag och då kollade jag specifikt efter det/.../och dessutom är det extra kul, det behöver inte vara... man skulle aldrig brytt sig om den artikeln ens om man inte vet lite grann runt det då. Låt oss säga att kungen var i Göteborgs Operahuset då, jag skulle aldrig ha läst det om jag inte precis gick förbi och såg honom där då va. På den nivån är det då va, så då är man mycket mer intresserad och kan leta efter det då va.

Som jag har varit inne på har Sören ganska ont om tid på morgonen, när han ska iväg till jobbet. Men på helgen förändras läsningen mycket. Då hinner han läsa noggrannare, fördjupa sig, njuta och gotta sig: Då läser man lite lite noggrannare och lite... man lägger ner mycket mer tid, då läser man kanske en timme uppåt en timme liksom i alla fall och det är ju en jävla skillnad, mycket längre än på vardagar. Man fördjupar sig lite i artiklar som man tycker är intressanta/.../insändare brukar jag läsa på helger, då brukar jag läsa det, men det brukar jag inte hinna med att läsa på vardagar överhuvudtaget/.../men på helger däremot då njuter man riktigt och kollar riktigt noga och ser allting då, men det återigen, det händer att man missar saker rejält på vardagar/.../Sport ja, det orkar jag aldrig, jag är ju intresserad av sport och jag ser ju ofta Sportnytt och så, men jag hinner aldrig läsa sport. Om det är så att IFK-Göteborg vann igår så hade jag läst artikeln bara för att njuta av det då/.../Ja, det gör det på helgerna återigen då kan man sitta och gotta sig och läsa lite mer sport då.

Sören pratar även om ett andra nivåns intresse, som bara gäller för helgläsningen: Nej inte på vardagar hinner jag inte läsa 'Nytt om namn', det kan jag inte påstå, men på helger skulle jag kolla på det, det är typisk sån där andra nivåns intresse i så fall, nej inte på vardagar, det är det samma som den här- det brukar vara roligare på helgerna - dom här små historierna på sidan 25. 'Världens gång' här brukar vara småroliga/.../Platsannonser läser jag när det är många och det är det ju inte på vardagar, utan det väl bara på söndagar då det är riktigt många, då kollar jag faktiskt igenom platsannonserna, för det är jävla mycket information om olika företag, det är jävla informativt alltså. Det är inte för att leta jobb, men för att lära sig om vad företag gör, så det läser jag.

Två Dagar bläddrar han igenom, men han tycker inte speciellt bra om den: Två Dagar, ja just det - den. Jag läser eller jag tittar i den. Jag kan inte säga att jag, jo ibland har jag hittat någon artikel som jag har läst som jag tyckte var intressant. Det är inte riktigt så att jag tycker den är enormt bra, det kan jag inte säga, nej jag tycker inte den är så enormt bra det kan jag inte påstå/.../Jag bläddrar nog igenom även Två Dagar, ja det gör jag.

GP Aveny ägnar han längre tid: Avenyn bläddrar jag igenom på fredagar för att det kan vara kul att se vad som händer på helgen och så. Jag läser inte så mycket egentligen

djupt om exempelvis recensioner av musik och så, det tycker jag inte riktigt jag har tid till riktigt. Ibland skulle jag känna att jag skulle vilja göra det, men jag gör inte det så att säga - det är rätt sällan jag läser recensioner/.../Vad som går på bio, vad det är kanske är för arrangemang i helgen - typ kulturarrangemang - eller om det är några såna där evenemang överhuvudtaget. Vad är det mer? Om det kanske är annonser, det är kanske inte så mycket annonser i Två Dagar men i Aveny är det väl det, man slänger alltid ett öga på annonser också om man ska vara riktigt ärlig, det gör man, speciellt om man är ute efter nåt, men jag är lite sådär: ska jag titta efter en cykel, jag ska köpa cykel då, och då kollar man efter cyklar liksom varje morgon nästan då. Också när vi skulle köpa resa, vi köpte en resa nu här då vi ska åka skidor, då tittade man också mycket då, det är liksom lite grand beroende på vilket, vad man just för tillfället ska ha.

Städerske-Stinas sökrutiner sträcker sig sällan längre än till del 1, som hon snabbt bläddrar igenom. Hon stannar dock upp med ett vant tumgrepp vid familjesidan: *om inte annat så bläddrar jag fram till om man säger 'födda' och såhär, så läser jag om det är nån dom har gift eller dött eller nån som man känner då, sen går jag ut och slänger, nåt annat läser jag inte igenom/.../Det är såna här annonser, dödsannonser och sånt. Ja det först och främst. Så tittar jag på förlovning om man känner några. Ja, likadant med födda, om det är nån som jag har känt förut om man säger. Det är ännu skoj att sitta och titta, men det är konstigt att det alltid är dödsannonser det läser man, det går jag alltid igenom/.../Jag vet inte det är la... jag har ju känt igen många som har dött som bodde uppe i Gärdsås där jag bodde som flicka då, jag känner igen namnen och dom är la äldre - dom var la i mammas ålder, men jag vet ju namnen på dom ändå, för dom hade ju barn i min ålder som jag var klasskamrat med, så därför har jag ju sett många, och så tittar man om det är nån som har fyllt år som man känner.*

När Stina har tittat på familjesidan kan del 2 och 3 kvitta: *Ja ibland, det är enstaka gånger som jag tittar på TV-programmet, så.*

Stinas intresseområden är koncentrerade kring det extremt lokala och det socialt orienterade. Det ska gärna handla om relationer, sorger och känslor som hon kan identifiera sig med: *Jag vet egentligen inte vad som jag är intresserad av egentligen/.../ jag tittar på bilderna lite grand, jag bara tittar såhär/.../Det är la nån som har blivit mördad eller nåt så, så tycker jag: 'nej uschyannej!'. Han som försvann (i Kungsbacka) men dom hittade ju honom sen, det följde man änna/.../När det gäller sannskildringar, om man säger nån som har blivit mördad eller nån som har blivit dränkt eller nåt sånt där, nåt som har hänt, sånt intresserar mig/.../jag har aldrig varit intresserad av att läsa böcker, det har jag inte varit. Det har varit såna här vecko-tidningar, det köpte jag, den har jag köpt på senare år och det tycker jag är intressant för där står ju sånt som har hänt folk, så det kan jag sitta och läsa i dessa veckotidningar.*

Stina gillar att se på Västnytt på TV, men de lokala nyheterna i tidningen känns inte så angelägna för henne. Hon bor i Gråbo och Göteborg känns för långt borta: *Ändå så känner man så dåligt till Göteborg om man säger, jag har hört namnet som du sa - det torg (Selma Lagerlöfs Torg), vad hette det, jag har hört talas om det, jag har kanske varit där med min man, men man är en dålig göteborgare om man säger, att man inte känner till/.../Det är mer stan om man säger, jag vet inte. Vårans lerumstidning, den bläddrar jag mer igenom än vad jag gör med Göteborgs-Posten.*

Den lokala Lerums Tidning, som hon får på onsdagar, tycker hon bättre om: *våran lokala lerumstidning, den får vi varje onsdag kväll/.../Ja den ja, för det rör sig runt om där jag bor, då är det intressant/.../Den kan jag sitta med en halvtimme. Jag läser snabbt igenom den, jag tittar från sida till sida/.../Ja, likadant kan det vara smånotiser, till exempel det här varit inbrott i 'Bonnen' här borta på torget, då kan jag läsa igenom såna små notiser, i och med att det är lokalt här sånt: Floda och Lerum och Gråbo, det är ju alldeles till kanten här om man säger.*

Politik, inrikes- och utrikesnyheter läser hon inte, eftersom hon anser sig vara så dåligt insatt i de ämnena. Och ska hennes uppmärksamhet låta sig fångas, krävs det ganska stora bilder, för hon bläddrar oerhört fort: *Nej det, nej det är jag så dåligt insatt så det läser jag inte/.../Ja just det, större bilder änna, det kan inte vara såna små notiser - dom hinner jag ju inte se, och det är ju inte alltid jag läser det. Jag har bläddrat sakta någon gång men det är sällan, och här tittar jag aldrig.*

Överhuvudtaget föredrar Stina att titta på TV-nyheterna. Hon tycker att TV-nyheterna är lättare att förstå: *Jo, det är ju lättare om man säger/.../I och med att man ser... dom visar bilder då det har hänt nånting och det är lättare att fatta/.../Ja det är klart, när jag är intresserad och stirrar, då är jag ju intresserad av bilden och så.*

Bilagorna Två Dagar och GP Aveny tittar hon aldrig i: *Den tittar jag aldrig i, den är väl nåt liknande den, Avenyn kanske den heter, där tittar jag aldrig. Min son tittar nog i den. Jag vet inte vad han tittar på - jag tittar inte i den. Den slänger jag åt sidan (skrattar) - inget som intresserar mig.*

Bianca från Brasilien läser tidningen i upp emot en timme på vardagskvällar. Hon läser alla tre delarna, i den ordning de är numrerade. Hon pratar bra svenska, och har nu även börjat läsa skönlitterära böcker. Men i tidningen föredrar hon att läsa relativt korta artiklar: *men det här t.ex. med Greta Garbo det skulle jag läsa, små bilder och små reportage, det är väldigt lätt och fort att läsa.*

Står det någonting i tidningen om Brasilien ser hon det med en gång: *Om det står Brasilien så vill jag veta vad det är, det kommer naturligt därför jag kommer därfån/.../Brasilien står där! Det är precis som en lampa - jag ser det med en gång (skrattar).*

Att läsa om vanligt folks liv appellerar till Bianca, liksom hon också är intresserad av artiklar om natur och miljö: *men om det har varit nånting om vanligt folks liv, så läser jag/.../Jag läser rubrikerna för att se vad som intresserar mig/.../det kunde vara det här, då kunde jag läsa det här 'Häktad för mord på sin mor i Malmö' /.../Det är precis samma sak med den här 'Stockholmare försvunna i fjällen' eller 'EU vill ha alternativ medicin'. Det blir inte så jättestora grejer. Man får veta, man behöver inte läsa hela/.../Den här skulle jag också läsa, för det intresserar mig med natur - miljö saker.*

Bianca tittar bara på annonserna när hon är intresserad av att köpa någonting. Hon tycker att många saker i den svenska kulturen är fullständigt ofattbara. T.ex. begriper hon sig vare sig på byråkratin eller rättssystemet. Att hon inte förstår det gör henne ofta extra

nyfiken: Den här 'Treåringen blir hos pappan' såna grejer dom läser jag/.../Jag kollar på annonser när jag är intresserad av att köpa nånting, men annars det - nej. Men det här kommer jag att läsa sen, för det här reglerna och vad heter det, lagar och sånt här, ibland det gör mig helt galen. Ibland - inte alltid - men från fall till fall så, det är lite nyfikenhet.

Bianca och hennes man har länge pratat om att köpa hus, så bostadsmarknaden bevakas av dem båda: Det här är nåt som jag brukar läsa lite om hus och såna grejer, när man köper hus och så här för det är nånting som vi har pratat länge kanske i framtiden, så brukar jag, när det är nånting som säger det med att köpa hus nu, eller vad är möjligheten, det brukar jag läsa också, så den här sidan försöker jag titta på ('bostäder') om vi vill köpa en lägenhet eller hus, det brukar min man titta på också.

Många gånger är det bilderna i tidningen som väcker Biancas nyfikenhet. Utrikesnyheterna tittar hon alltid ganska noga på. Bianca är väldigt trött på att läsa och höra om krig och elände, men är artiklarna vinklade så att det blir barnen som står i centrum, då kan hon möjligtvis tänka sig att läsa: Ja det är bilden, ja precis, ja för det är det här som gör mig nyfiken. (bläddrar) Så kommer vi hit, den här skulle jag läsa på en gång (Pölisväld i Brasilien) jag tycker om att veta lite om där och där, Moskva, Genève, då har jag en liten bild av vad som har hänt då. Jag tycker det är intressant att läsa om dom här grejer, Hongkong, Tokyo, nyheter så här. Den där skulle jag läsa (Margaret Thatcher) för att jag tycker hon var väldigt stark kvinna. Jag tycker om kvinnor som tar initiativ och tar fram idéer. Det är många som tycker inte om henne. Jag tycker inte hon har gjort allt bra, men jag tycker hon var väldigt stark kvinna så det skulle jag läsa här. 'Skolbarn klarade sig precis' den skulle jag läsa också, även jag vet inte, jag är lite trött på kriget nu.

Artiklar om Volvo läser hon därför att mannen jobbar där. Och finns det artiklar om tennis på sportsidorna blir hon väldigt glad: Volvo det skulle jag läsa, jo det skulle jag göra/.../det är bara för min man jobbar där (skrattar), men den skulle jag inte läsa jag har inte så mycket intresse för börsen/.../men om det är nåt sport, jag älskar tennis och om det är nåt med tennis, vem ska spela, vem har vunnit och så här, så tittar jag här som en galen!.../Ja, det är bara det här om det finns någonting om tennis.

Del 3 tycker hon väldigt mycket om att läsa. I sitt hemland jobbade hon med amatörteater och hon skulle önska att det fanns mer om antikviteter i Göteborgs-Posten: Jag tittar på receptet ibland, men vädret tittar jag inte på. Men om det är nånting som låter gott och så här, så brukar jag läsa den för att få nån tips om att göra nånting annorlunda eller gott här hemma, och sen kommer det här som jag tycker är väldigt intressant, om kultur om TV, och reportage, det är jag lite intresserad av också, jag tycker det är intressant att läsa såna grejer/.../De har olika människor från olika länder, ibland såna reportage tycker jag är väldigt intressant.

På söndagar, när hennes man står för frukosten, stannar hon i sängen och läser tidningen och Två Dagar extra grundligt: Ja det kan jag, för min man brukar göra frukost, så då tar jag tid på mig, så då kan jag läsa smågrejer som jag annars inte gör, sen när jag går upp så tar min man dom sidorna med bilar och såna grejer, och då läser jag ganska mycket faktiskt/.../En två, tre timmar på söndagar.

Studenten Solveig har för det mesta gott om tid på morgonen. Hon sitter i sängen med en kudde i ryggen och läser den översta delen på de olika delarnas förstasidor innan hon börjar bläddra i del 1: *jag brukar titta så på halva framsidan. Nej inte först. Jag brukar titta på framsidan så* (med tidningen vikt på mitten), *och ser om det är någon revolution i dag (skrattar) Godmorgon brukar jag alltid läsa, Det tycker jag är mysigt, och så brukar jag faktiskt... eller som i morse då, så läste jag så/.../Det är knäppt, jag vet inte, jo men det är roligt för då ser man lite mer på varje del/.../Jag halvligger, det är kanske lite praktiskt också.*

Om hon ser någonting på en av förstasidorna som verkar extra intressant går hon direkt till den sidan: *Om det är nåt som verkligen 'oj! vad är det här?' så bläddrar jag direkt till den artikeln, men inte i dag.*

Tidningsläsningen kräver inte särskilt djup koncentration. Solveig bläddrar och läser det som intresserar henne. Hon karakteriserar de tre delarna som 1: 'kontrolldelen', 2: 'lite-kul-men-mycket-siffror-delen' och 3: 'den roliga': *sen är jag inte så superkoncentrerad när jag läser liksom. Jag tittar lite vad jag är intresserad av och så läser jag det/.../Det är lite så att man ser fram emot trean, för ettan det känns så som det är nyheter och så här, tvåan det kan vara nåt kul utlands, men sen är det mest sport och siffror och sen kommer trean - aha, nu det är som om man tar ny sats/.../jo det är roligt att läsa/.../Ettan det är mer för att ha lite kontroll så/.../jag vet inte jag känner att (skrattar) jag vet lite vad som händer i dag så, jag har lite koll/.../men större nyheter, det känns ändå bra då har man bläddrat igenom hela ettan, då har jag lite kontroll så, eller vad man ska säga (skrattar).*

Fria Ord tycker Solveig är kul att läsa och skulle det stå någonting om hemstaden Nyköping uppmärksammar hon det också: *Fria Ord tycker jag är ganska kul så, det brukar jag läsa/.../sen tittar jag på artiklarna och ser om det har hänt nåt och såna grejer, skulle det stå Nyköping då t.ex. så läser jag det, eller nån stad som man känner.*

Lokala nyheter kan ofta skapa en närhet och ett intresse: *Ja, och här läste jag faktiskt igenom alltihopa, för här har jag själv gått och tittat på stationen 'men gud hur går det för dom?' (nya busterterminalen i Göteborg) hur det går för dom här handlarna, för det är alltid tomt, det är lite så 'fly-Göteborgs-Posten-latkänsla'.*

Solveig läser också de små notiserna under rubriken 'Dygnnet runt'; inte för att hon tycker det är intressanta saker som tas upp, snarare tvärtom: *Och här, det här brukar jag ögna igenom ibland men jag förvånas alltid över vad konstiga grejer som står här (skrattar) 'ett garage fattade eld' nej men det är såna smågrejer då 'Automatlarm på Eiseberg, men då bilen kom var det teknisk fel' men jag... det är inte alls intressant, men det blir ändå så att man blir nyfiken 'vad står det', ja det är så konstiga grejer men ändå lite småroligt (skrattar).*

Hon läser gärna om olika evenemang även när hon inte planerar att gå ut, men annonser läser hon bara om det är någonting hon tänker köpa: *Nej, utan det är väl mer känslan av att inte missa nåt, om det skulle hända nåt/.../Ja, 'Kometen' såg jag onsdag kväll, och sen 'oj, det är öppet i dag!', och sen är det ofta nån utställning kanske som har invigning, och 'det vore roligt' men så kommer man inte i väg, men ändå, man konstaterar att det händer/.../jag har ringd på några datorer, men jag köpte aldrig nån.*

Solveig gillar sidan med 'Världens gång', det är lite lättsamt säger hon: *dom här läser jag allihop även om dom inte är favoriter sådär (tecknade serier), den här sidan läser jag nog noggrant 'Världens gång'.../Neej jag vet inte, det känns lite lättsamt så, kul och den här sidan läser jag inte alls, men det är vissa dagar man får för sig: 'oj! det kanske är nån jag känner som fyller år', men det är det ju aldrig (skrattar) jag gör aldrig nåt korsord.*

Hon gillar att läsa om de länder hon har rest i, men ekonomi, politik och sporten är däremot inget för henne: *Ja Latinamerika, men det är mest för att jag har rest en del där, ja då brukar jag läsa det och om Frankrike och Spanien. Den läste jag, det här med storlän, den uppsatsen som jag skrev ('Följder av nytt storlän utreds') så det var bara snabbt 'aha!' och så läste jag den, men ingenting annat, Ekonomi det är inget kul alls, men platsannonser läser jag alltid, jag läser alla såhär, fast jag inte direkt letar efter nåt jobb.../hade det varit politik så hade jag nog inte läst den.../det här läser jag inte (Börs- och valutakurser). Sporten tycker jag är tråkig.*

Det har hänt att Solveig har lagat mat efter receptet på baksidan, och om hon längtar bort kollar hon temperaturer runt om i världen. Men hon tittar inte på reseannonserna om hon inte har planer på att åka iväg: *Här på baksidan brukar jag titta, här brukar jag alltid titta (artikeln under receptet). Det har hänt att jag har gjort t.ex. vegetarisk lasagne och alla älskar denna apelsinkaka (skrattar) sånt går inte att motstå. Nej men där kollar jag sällan, men ibland så kan jag se vad det är för olika temperaturer i olika städer, om man längtar bort.../men inga resor. Det brukar jag hoppa över, om man inte ska resa någonstans. Det kan också vara lite att drömma sig bort, TV-programmet brukar jag aldrig läsa på morgonen, den får ligga framme och så kollar man då.*

Del 3 tycker Solveig ofta är rolig att läsa. GP Aveny ögnar hon också igenom fast hon tycker den är lite 'flashig' och påminner henne om Nöjesguiden: *Dom här läste jag faktiskt. Jag tänkte, oj var roligt några nya bra filmer.../Ja, oh ja! de här läste jag allihop 'Filosofi till kaffet' och den här läste jag (60 år med Claude Monet). Det här hade jag nog läst om jag legat längre.../Den var lite tunn i dag del 3 kanske, men det är väl att Avenyn kompletterar den.../Ja, den ögnar jag igenom, ja fast inte på morgonen, den brukar ligga till eftermiddagen, den åker i pappersinsamlingen i morgon bitti.../vissa reportage är bra, men dom känns... det är nog lite mer flashigt tycker jag, det känns nästan liksom Nöjesguiden. Det är ju lite så om man vill planera någonting för nästa vecka, eller man ser 'oj! den konserten kommer då måste jag...'.../I kväll ska jag på konsert och då läste jag den intervjun med honom i morse, vad han skulle göra i veckan, fast det är ju inte intressant (skrattar).*

Solveig föredrar bilagan Två Dagar framför GP Aveny. Hon tycker den känns mera seriös: *Ja men det beror lite på vad jag gör, om jag ligger kvar i sängen. Ska jag iväg på något annat så läser jag den inte. Men den tycker jag bättre om än Avenyn.../jag vet inte, den känns som om den är lite mera seriös.*

Mia-Miljöekonom läser tidningen regelbundet men på vardagar hinner hon ibland bara med del 1: *Säg 95 procent av dagarna så läser jag tidningen den här kvarten, ibland så kanske jag bara hinner igenom första delen om jag har bråttom.../då bläddrar jag igenom den när jag kommer hem och äter eller något sånt där, då fortsätter jag.../Om det är nånting som är väldigt intressant så kan jag titta på det när jag kommer hem också. Det kan hända jag gör så och läser mer då. Vi säger nu att jag bara kommer hit t.ex.*

när jag äter frukost, så kan jag låta den ligga kvar och då kan jag t.ex. låta den ligga uppe så, och så fortsätter jag där när jag kommer hem.

Mia läser förstasidan först och bläddrar sedan en sida i taget: Nej jag bläddrar så, en sida i taget/.../men jag brukar ändå vilja se igenom alltihopa och så tänker jag det kommer sen, jag ska titta på det när det kommer, ungefär om det står sidan 16, så bläddrar jag ändå i ordning.

Mia läser inte ledarsidan, men på sidan tre registrerar hon alltid vilken reklam som finns där. Hon är mycket intresserad av reklam och tror att det dels kan bero på att hon har studerat marknadsföring på Handelshögskolan, men också på att hon har bott ihop med en kille som studerade medie- och kommunikationsvetenskap: Sen kan det ha att göra med att min förre sambo han läste tjugo, fyrtio, åttio poäng i medie- och kommunikationsvetenskap, så jag har blivit lite smittad av det/.../Jag läser nog ofta den här, debattsidan, det brukar jag. Där vet jag att det alltid är reklam på sidan tre, så där brukar jag kolla vad det är för reklam, för att jag tycker det är rätt intressant med hur dom, hur dom utformar reklam, och tänker att 'jaha i dag var det det som var väldigt viktigt' för dom sätter alltid den viktiga reklamen på den sidan vet jag.

Att Mia är utbildad ekonom får inte den konsekvensen att hon läser ekonomisidan i tidningen. Favoritämnen är miljö, natur och djur eller nyheter om något land som hon har rest i: Då ska det handla om miljö i så fall, ja det ska det vara, ekonomisidan är jag inte speciellt intresserad av faktiskt, utan det är miljöfrågor som jag är intresserad av. Jag är ekonom mest för att det är bra att ha som bas för sin utbildning, men det är miljö jag är intresserad av/.../jag läser rubrikerna och ibland så läser jag även reportagen om det handlar om nåt land jag har varit i eller om det har nåt förknippat med miljöfrågor /.../Jag är mest intresserad av fåglar. Jag brukar läsa Stefan Edmans grejer för han är så bra.

Annat tidningsinnehåll som hon känner sig berörd av är artiklar exempelvis om hennes utbildningsställe eller den bransch som hon jobbar inom. Ser hon någonting som verkar helt knäppt läser hon det också: Ja, jag brukar titta på rubrikerna och är det nånting som är intressant...just i dag har jag inte läst nåt av det här, det var inget intressant (Fria ord)/.../det kan vara nån som... antingen kan det vara nåt helt knäppt, att någon har skrivit in nånting som är helt knäppt (skrattar), då läser man bara för det, eller också kan det vara nånting som man känner sig berörd av, om det står nåt om Handelshögskolan t.ex. då hade jag nog läst det, eller om det står nåt om företaget där jag jobbar, det gör det väl i och för sig inte, men inom branschen.

Lokalnyheterna tittar hon alltid igenom, men de är inte alltid lika intressanta. Sporten är inte någonting för henne och väderkartan tycker hon absolut inte om: det var inget som lockade mig, det var inte så intressant, Älvsborg- det berör inte mig. Hjärtpatienter - det berör inte mig. Ja, tack till skattelättnad...nej, det var ingenting/.../Här är dom sidorna som jag bläddrar allra fortast förbi. Jag är totalt ointresserad av sport. Ibland brukar jag titta på receptet och vädret tittar jag inte på, det är jag inte intresserad av, det tycker jag, det ser man på annat håll mycket bättre. På radion brukar jag lyssna på vädret, den här kartan tycker jag är urkass!

Annars är det närheten till det egna livet som väcker intresse: Där läste jag rubrikerna också ('Sorgen måste ältas') det läste jag nog bara lite snabbt, jag har en god vän vars

fru dog i cancer, så det kan väl vara det som gör att jag tänkte, men annars var det ingenting/.../här tittade jag på den annonsen om Grekland därför jag gärna vill åka dit.

Mia menar att mord är någonting som berör oss alla och därför läser vi gärna om det. Men ibland räcker det med den korta informationen som ges på framsidan. Mia gillar inte upprepningar: och här läste jag, där var det här om 21-åringen som... det som var på första sidan, men eftersom jag hade läst den där lilla biten så tyckte jag att det räckte, så jag bara tittade på 'jaha 21-åringen, det var det', den fakta som stod i den lilla rutan räckte ju - affärsmannen mördad, dom tror att det är sonen - jaha, okej, det är inte mycket mer och polera på, då blir det upprepningar.

Mia går igenom de olika annonserna och berättar varför de inte är aktuella för henne. Familjesidan läser hon däremot, fast hon sällan ser någon hon känner: Det här läser jag inte eftersom att jag har jobb nu då, så läser jag inte annonserna. Jag är ju inte intresserad av någon bostad så det brukar jag bläddra förbi. 'Söndagsfyndet' det brukar jag inte läsa, det är så besvärligt att köpa nåt och jag har ingen bil så jag kan åka hämta nånting heller, däremot brukar jag stanna vid familj, där brukar jag titta vilka som förlovat sig för att se om det är någon jag känner, det är inte så många som... men barn brukar jag alltid titta på, snabbt så brukar jag titta igenom. Jag brukar titta på dödsannonser också (skrattar lite besvärad) det låter inte klokt, men jo jag tittar lite snabbt igenom dom sådär. Ibland är det något som är uppseendeväckande och då brukar man titta till/.../och sen så brukar jag kolla om det är nån jag känner som fyller år, men det är ju väldigt sällan som det är nån där, det är nästan aldrig men jag brukar ändå titta/.../sen brukar jag alltid läsa serierna. Ja allihop, på vardagar är det ju sex stycken och dom läser jag alltid.

På Nöjessidorna tittar Mia snabbt på nöjesrecensionerna. Ibland drömmer hon sig bort och tittar på reseannonserna. Mia berättar vad hon tycker om bevakningen av den tragiska containerolyckan. Hon upplever att Göteborgs-Posten dväljas onödigt vid händelsen och upprepar informationen så att det blir kvällstidningsaktigt. Dessutom hade hon redan hört om händelsen på radion, vilket räckte för hennes del: Här läste jag lite grann, inte så noga utan jag läste lite sådär t.ex. texten under bilderna. Jag var inte så intresserad av att läsa hela historien och så, jag menar det blir så mycket... jag tycker att det blir så mycket fokusering och så mycket tjafs när det händer nånting. Utom det som jag är intresserad av, det var liksom kort - 'det och det hände' och 'det och det var konsekvenserna' okay (containerolyckan)/.../Ja dom går in på... det blir så mycket upprepning. Här står ju t.ex. namn på och vad som har hänt, men här blir det ju då upprepning, fast mer detaljerad och det blir samma sak igen och så går dom igenom, jag ser nu, centimeter, höjd och bredd och vad det nu är och hur många containers och släktingar försökte och dom ringde hit och dit, och det är jag inte intresserad av, utan jag vill veta si och så gick det till, det hände okej/.../Ja, det blir nästan lite så ibland, just när det blir upprepningar så känns det lite att det blir lite kvällstidningsaktigt. Jag hörde faktiskt även om det här på radion i dag, det har dom även sagt på Megapol då, och då intervjuar dom en kille på Renhållningsverket som jag vet vem det är också då; som dom pratade om i Göteborg och sådär, så jag har hört om det här ärendet i dag redan. Jag hörde på radion att han uttalade sig si och så är det i Göteborg och jag har hört talas om att det har varit prat om det här tidigare, så jag visste ungefär hur läget var och så råkade det hända och okej, då vet jag att det har hänt, och sen är det inte så mycket och

dra upp. Det var väl nån uppe från Nordberg som kommenterade att nu måste vi lära av det här och det är ju inte så att vi ska sätta fast nån, och då räckte det för mig.

På helgen kan Mia sitta den dubbla tiden tidningen. Del 3 läser hon oftast inte på vardagar: *Ja, oh ja! På helgen kan jag nog sitta dubbel så lång tid säkert. Det är ju mer att läsa, den är ju tjockare också och bilagor och sådär - Avenyn och Två Dagar.*

Hon tycker att mycket av innehållet i GP Aveny är bra; hon tittar ofta vilka filmer som går på stadens biografier och läser gärna om restaurangerna. Men hon känner sig äldre än den målgrupp som hon tror att bilagan är tänkt för: *Ja men Avenyn brukar jag läsa, den brukar jag inte hinna med på morgonen så den brukar jag kolla på, antingen när jag kommer hem, eller också på lördagen. Jag brukar alltid bläddra igenom den och Två Dagar är ju lördagen eller söndagen. Då hinner jag läsa den.../Aveny tycker jag är... den är bra, men det är mycket... - man märker det att den vänder sig mycket till nöjen och uteliv sådär, men det är bra att ha. Det har hänt flera gånger att jag har tagit upp den igen på helgen och bläddrat för att kolla på restauranger eller vilka bio som går och sådär med betygssättning och så, så den är bra tycker jag. Den täcker, fast ibland känner jag att den är lite smal t.ex. med musikrecensioner och vissa reportage är väldigt smala, inriktade till smala målgrupper.../Ja unga människor; unga trendiga tonåringar. Dom beskriver grupper som man aldrig har hört talas om. Fast jag inte är så totalt bakom flötet så har jag inte hört talas om det och dom musikrecensionerna, det är väldigt konstiga saker. Jag kan slå upp en sida då, med kanske sju åtta recensioner och inte känna igen nånting och då är det inte intressant, så det har blivit numera att det bläddrar jag bara förbi och dom här reportagen som är på ett par sidor, dom är mest udda tycker jag. Många utav dom är så udda, så jag brukar mest titta på. Ibland är det reportage som är intressanta, men kanske hälften av dom, sen är det restaurang och bio och sånt där.../Ja, jag tror det - jag tror jag har blivit för gammal för den målgruppen som dom inriktar sig på vad det gäller musik. Vissa konserter är ju med också det kan jag, men musikrecensioner och dom allmänna reportagen, då börjar det kännas att jag är för gammal.*

Mia känner bättre igen sig i Två Dagar, som hon tycker mycket om: *Ja, helt annorlunda den tycker jag. Två Dagar tycker jag är bra, den tycker jag dom har lyckats bra med, för det är alltid nånting som är intressant och sen så tycker jag dom små notiserna är bra. Dom har resetips och andra lustiga saker, fast ibland kan jag känna att det nästan är för mycket så att man... jag hinner inte läsa hela den, utan jag läser vissa bitar och då kan det bli att man får välja lite grann, fast om man ska ha den både lördagen och söndagen som det är tänkt, får man väl dela på det. - ta lite på lördagen och lite på söndagen. Men den är bättre. Målgruppen är mer... där känner jag mig mer träffad.*

Sjuksköterske-Sonja arbetar skift och hinner därför ofta bara läsa första delen. Men har hon tid läser hon alla tre delar, i tur och ordning: *Ja, första delen blir det nog i allmänhet.../om jag har tid så läser jag ju delarna i tur och ordning.../Nu är det så här att jag är sjuksköterska och börjar ju väldigt tidigt; har ju väldigt ont om tid på morgonen. När jag går hemifrån sex så är det för det mesta bara att jag har tittat på första sidan vad som står, men i annat fall så läser jag ju den när jag äter frukost, om jag börjar sent som i dag eller när jag är ledig. Sen kan det hända att jag, om det är någon patient som*

har tidningen som man kan få låna och titta på frukostrasten och så, men dom dagarna jag börjar tidigt så blir det i allmänhet mest bara första delen.

Sonja tror att hon hann läsa fler utrikesnyheter innan tidningen förändrades: På sätt och vis så vet jag inte om jag inte tyckte bättre om tidningen förut liksom, då hade man ju två, då den inte var uppdelad så, då var ju utrikesnyheterna också mer inne på del 3 och del 4 och sådär liksom. Jag tror att jag läste dom snabbare eftersom jag egentligen är konsekvent när jag läser tidningen och läser den liksom blad för blad, så tror jag nog kanske att jag läste mer utrikesnyheter då än vad jag läser nu. För som sagt så hinner jag ofta inte till del 2.

Är hon på väg till jobbet och inte hinner läsa i tidningen i mer än fem minuter, blir det förstasidan och dödsannonserna hon läser: Ja det gör jag. Om jag har gott om tid så då läser jag allt. Då läser jag för det mesta allt vad som står på förstasidan, det gör jag faktiskt och har jag sen gott om tid, om du förstår liksom, fast det kanske bara handlar om fem minuter, då har jag tittat på förstasidan och eftersom jag är sjuksköterska, så tittar jag för det mesta nästan jämt här va (dödsannonserna), ja det ligger i yrket. Det är för att se om det är någon... det gör jag ju alltid va. Det är inte aktuellt längre liksom med barn eller så, men det kan hända om jag har jättegott om tid nån gång att jag tittar på vad det är, men dödsannonserna tittar jag alltid igenom.

Artiklar som handlar om sjukvården eller t.ex. folkskolan eller Chalmers där sönerna går, fångar ofta hennes uppmärksamhet: Mycket om sjukvården i och med att det har varit sån väldig turbulens. Nu har det stått väldigt mycket om dom här förändringarna, du vet sammanslagningarna, så det är väl egentligen mest. Sen kan det ju vara om skolan kanske, jag har en son på Chalmers och en som går i nionde klass och då är det väl såhär liksom att man tittar/.../sen läste jag om detta då, för det är ju sånt som beror väldigt mycket inom det som är mitt yrkesområde, eftersom det är så svårt att få platser för äldre liksom, när dom inte kan bo hemma. Det är ju sånt som vi kommer i kontakt med dagligen.

Sonja är mycket intresserad av lokalityheter, men handlar det om Angered eller Hisingen känns det för långt borta. Står det däremot någonting om Varberg i de Västsvenska nyheterna läser hon det gärna, då familjen har ett sommarställe där: Ja, det tittar jag inte mycket på, jag har nästan inte, tyvärr inte ens varit i Angered. Jag har varit där en gång för många år sedan på barnteater på Blå Stället, men i och med att man liksom... jag känner ingen som bor österut och vi har ett sommarställe längre neråt söderöver, det blir liksom, jag har många gånger tänkt att det skulle vara roligt att t.ex. sätta sig på 9:an eller 8:an och bara åka och se, men tiden räcker liksom inte/.../Ut åt Frölunda och centrum, ja det kan ju vara Redbergslid, det kan ju vara, det beror lite på vad det är. Jag läser ju inte så mycket om det är nån kultur i Angered, det gör jag faktiskt inte. Jag läser ju inte om Hisingen heller, det är ju också ett område som inte... när man inte riktigt känner det. Det blir ju ofta hur man har bekanta och var dom bor liksom, om man passerar ett område till arbetet. När det är här i Västsverige så ska jag säga så läser jag ofta, jag kan titta nästan mer på om det kan finnas nånting från Varberg då eller nånting sånt va, där vi har sommarställe, just här på västsvenska sidan.

Också nyheter om hennes eget yrkesområde kan kännas för avlägsna: *Nej, det var primärvården i Uddevalla och det intresserar mig inte sådär jättemycket heller, för det är så olikt vad som är i Göteborg.*

Sonja har ett intresse för lokala nyheter, men för henne är familjesidan minst lika viktig och tidningsrecepten hänger hon ofta upp på kylskåpet: *sen försöker jag läsa dom här 'Raka besked' för där kan alltid stå nåt av lokalt intresse faktiskt också.../Annonser läser jag väldigt sällan.../Här läser jag som sagt noga då (dödsannonserna), sen så brukar jag titta på dom här 'Tack', ibland är det ju så att man har haft nån patient som har legat hos en som har... där kan jag titta, det är mest rubrikerna, sen kan det ju vara nåt som fångar och så (Nytt om namn) och då tittar jag väl också, om det är nån som nåt som intresserar mig som (Jubilaren)... och det är samma sak med dom här 'Minnesord', ibland är det ju nån som man känner till och så kan man läsa den. Jag läser ju inte alla men ibland är det så, om det är nån man har hört talas om.*

Del 3 brukar hon bläddra igenom när hon har tid: *jag tittar först vad det är dom recenserar, om det är nånting som jag har hört talas om innan.../ Om dom recenserar nån skönlitterär bok eller om dom recenserar nån teater eller nånting som man vet om.../ Jag har mycket böcker så på gång, men det är klart att jag läser lite så i perioder.../och här tittar jag väl i allmänhet liksom, där du vet man tittar och ser, nästan man skulle vilja åka. TV-programmet så brukar jag, speciellt i och med att det är, när jag arbetar kvällen om det är saker som... det är mycket det jag använder videon till, det är ju att spela in, som i kväll t.ex. är där den där serien om dom svenska Bernadottedrottningarna.*

Efter att **Victor-Verkstadschef** har tittat på förstasidans rubriker, börjar han bläddra i den delen bakifrån. Han hinner sällan med mer än del 1 på morgonen. Tidningsläsningen fortsätter dock igen fram emot kvällen i TV-fåtöljen: *Du vill veta hur jag läser, ja hur gör jag då? Jag brukar göra såhär att jag läser förstasidan, sen brukar jag vända på den.../Ja, sen går jag bakifrån.../Det kan hända att när jag kommer hem i kväll, att jag sätter mig och läser igenom det här.../Ja det händer ja, för det mesta så blir det ju så att man sätter sig framför TV-n på kvällen och så, när man har grejat med det man ska, så blir det att man tar med sig tidningen och så bläddrar man igen då va, och då kommer det ju såna grejer upp kanske, som man läser igenom.*

Victor har ett stort intresse för annonser. Dessutom tittar han varje dag under 'Konkurser', eftersom det i hans yrkesroll är viktigt att ha kännedom om eventuella kunders betalningsförmåga. Att Victor bläddrar baklänges speglar hans intresseområden som främst finns representerade i slutet av del 1: *Nej jag vet faktiskt inte varför, utan det är nog mera konkurser. Sen är det annonser och vad jag läser alltid, det är båtannonser. Funderar han måhända på ett båtköp?: Nej, det gör jag ändå, sen läser jag lite djurannonser. Sen om man nu tittar på söndag då, så kan man väl säga att jag går in direkt på Söndagsboden och läser igenom dom annonserna, det tycker jag är kul. Just i dag så läste jag igenom det då. Min flicka har hästar vet du.*

En annan sak av viss vikt för Victor är att känna till är väderprognosen - särskilt under den kalla delen av året: *För det mesta så hinner jag ju att bläddra igenom, kanske inte så noggrant då - ja jag är lite baklänges - antingen så börjar man ju med den för då är*

det vädret som är intressant, just nu spelar det ingen roll med väglag och så, men jag kör ju nästan tre mil till jobbet så att det har ju en viss betydelse.

Men det blir inte tid till särskilt mycket på morgonen. Mest blir det att han snabbt tittar över rubrikerna: *Nej det gör jag inte på morgonen, det får vara någon rubrik som är väldigt intressant då, för annars så läser man inte det.../Ja, det är ju rubrikerna man tittar på här då va och om det är nånting som är intressant så får man ju gå in och titta.*

Lokala nyheter tillhör också ett av intresseområdena. Därför gillar han också Kungälv-Posten: *Ja, om det är så att man hittar nånting som är väldigt lokalt, så är det klart att man läser det.../Framför allt är det väl det att man vill veta vad som har hänt ute på runt omkring där man bor, men överhuvudtaget vad som händer i landet. Jag menar om du läser Göteborgs-Posten så står det ju även om det händer några andra saker någon annan stans va', men nyheter som sådana är viktigt tycker jag; att man vet vad som händer.../Kungälv-Posten den är ju ännu mera lokal då.*

Victor är inte det minsta kulturintresserad och därmed är det sällan han ägnar någon tid åt del 3. Han anser sig inte heller, med ett litet undantag, särskilt sportintresserad: *Jag som inte är sportintresserad tycker ju att det är... jag tycker det skulle ha varit roligare då för min del om det var lite mer motorsport med, men det är alltid såna här små rubriker, det är det ju rakt igenom om du tittar på radio, TV - det är väldigt litet. Överhuvudtaget motorsport så är det väldigt lite.*

GP Aveny och Två Dagar tittar han i, men han har inte mycket att säga om dem. Att han inte är vidare imponerad framgår likväl närmast glasklart: *Avenyn ja, det är inget sådär att jag väntar på att den ska komma och så.../Den åker väl oftast med in fram för TV-n.../Ja Två Dagar, den tittar vi också i.../det är ingenting som jag skulle sakna om den inte fanns.*

På helgförmiddagarna använder han längre tid till tidningsläsning.

Till skillnad från Victor, har **Docent Per-Pensionär** gott om tid på sig på morgonen. Han säger sig lägga ungefär en timma på tidningsläsning på morgonen och, som om inte detta vore nog, kommer den också fram vid fler tillfällen under dagen: *Jag sitter nog på morgonen först och främst och sen glider det lite undan för undan, under dagen kanske att jag tittar lite grann. Jag vet nog efter morgonpasset så att säga, så vet jag nog det mesta vad som finns i tidningarna.../jag är rätt morgonpigga av mig vet du, så jag är uppe vid sex, halvsvutiden, då har jag gått om tid.../Nej, nu är det nog klart för morgonen, nu får den nog ligga lite och... som sagt tvåan går jag nog tillbaka till efter hand under dagen och tittar.../har man suttit där en timme eller nånting sånt där, då får det räcka ett tag.*

Per har sin helt egna rutin. Först tittar han över rubrikerna på förstasidan och sedan löser han korsordet och läser serierna. Därefter återvänder han igen till förstasidan och är det någonting som verkar särskilt intressant, går han direkt till den sidan. Annars blir det ledarsidan: *Ska jag vara ärlig nu då? Jag mjukar upp hjärnan lite grann med att lösa korsordet till att börja med (skrattar) längst bak i ettan och sen läser jag serierna när jag ändå är här (skrattar), det gör jag först. Det passar bra medan dess man gör i ordning te och jos, det tar inte många minuter. Ja det är klart, det allra första så tittar jag*

naturligtvis på rubrikerna på framsidan. Det här klarar jag av på en minut ungefär och ser om det är nåt och sen går jag som sagt till korsordet och sen går jag nog tillbaks hit till framsidan och tittar om det är nåt jag vill läsa, men det är klart: finns det nåt här i rubrikerna som är väldigt intressant, då får det gå före korsordet (skrattar), men sen går jag nog tillbaks och tittar och är det nu nåt roligt som jag vill läsa, så går jag väl in och läser det, annars går jag nog till ledarsidan.

I intervjudagens tidning läste Per om containerolyckan på förstasidan. Han berättar att han har lärt sig genom sitt mångåriga akademiska liv att snabbt få en uppfattning om innehållet: *Jag fastnade lite grand vid den historien, men det var väl närmast med tanke på den här tragiska olyckan med barnen, det tyckte jag var en makaber olycka alltså fullständigt. Den där containerolyckan var så väldigt otäck. Sen så går jag till ledarsidan som sagt, en sån ledare tar inte lång tid. Jag läser rätt fort också, jag menar jag läser nästan ett stycke i taget. Jag ser på en gång om det stycket är nånting som jag ska läsas en gång till lite noggrannare eller ej.../Man har det ser du, så man har lärt sig och läsa snabbt, jag menar snabbt på det viset att man skaffar sig en uppfattning om det är nåt intressant som man vill gå in lite mer i detalj i.*

Som tidigare nämnts kan det vara svårt att rekonstruera sin tidningsläsning, eftersom handlingen som regel är så rutiniserad att den endast i ringa utsträckning förutsätter en medveten självreflexion. Detta förhållande illustreras tydligt av att Per först berättar hur han brukar bläddra igenom sin tidning kronologiskt, men sedan plötsligt drar sig till minnes att han faktiskt från ledarsidan brukar gå till ekonominyheterna i del 2: *Sen så blir det nog att jag fortsätter och bläddrar igenom här undan för undan, sen har jag nog inget direkt mönster utan jag bläddrar igenom hela tidningen.../sen så går det nog undan för undan... Nej förresten! Det är nog inte riktigt sant. När jag har läst ledaren och det, så går jag ofta in på ekonomin i tvåan, innan jag fortsätter bläddra vidare i ettan.../men det är väl för att det är skojigt med aktier och sånt där.../Om man nu säger att jag börjar med det där korsordet i stort sett efter att jag har läst rubrikerna på förstasidan, och så tar jag väl då ledaren och sen går jag nog till ekonomisidorna va. Sen när jag har läst ekonomi då och tittat på kurser och lite sånt där jox, så då börjar jag bläddra i ettan igen. Oeh det går väl undan för undan.*

Per har tidigare berättat att han tycker ledarskribenterna i Svenska Dagbladet är bra, men han är också nöjd med Göteborgs-Postens andreredaktör Anders Wettergren. Emellertid hade han gärna sett lite mer om ekonomi i tidningen: *Jo, jag läser nog dom här ledarna, dom läser jag alltid. Jag tycker Wettergren är rätt pigg.../Ja, jag skulle inte ha haft nåt emot lite mera ekonomi i tidningen, den saken är klar.*

Per läser alltså det mesta i tidningen. På debattsidan läser han mer eller mindre allt och skulle det vara någonting om teknik läser han det alltid. Men han är inte sportintresserad och annonserna har han inget intresse av: *Ja, jag kan säga att jag läser allting här, jo det gör jag nog katternej mer eller mindre. Jag läser nog allting, men som sagt ungefär som i ledaren att jag skumläser så att säga först för att se om det är nånting som jag vill titta lite närmare på.../ja all-teknik överhuvudtaget det läser jag ju.../Det här skulle jag naturligtvis läsa om leksakspistolen och förmodligen hade jag nog läst det här om socialsekreteraren och prinsens skola. Det vete' sjutton om jag inte mer eller mindre skulle ha läst alltihopa. Det har jag skumläst och sett.../Annonserna blir inte mycket lästa, bara på skoj brukar jag titta lite på bilar och dödsannonserna går jag nog förbi också.*

Två dagar, GP Aveny och Göteborgs-Postens bilaga 'Angered' bläddrar han också igenom: *Jo jag läser Två Dagar men inte allt, men ibland kan det stå nånting intressant/.../jo det tycker jag nog den är rätt trevlig, det står rätt mycket skojigt i den ibland, det gör det/.../Jo, Avenyn det gör jag också. Det är samma sak som i den Två Dagar ungefär - jag bläddrar igenom. Nu är det ju rätt mycket såna här popgrejer eller vad man ska säga och det gäspar jag kanske över, men det är ungefär som med Två Dagar, jag tittar om det är nåt intressant. Jag bläddrar igenom alltihopa/.../vi får Angereds-Posten eller vad sjutton den heter, men den tittar jag nog igenom, det gör jag. Jag visste inte att Göteborgs-Posten låg bakom den, nej men den läser jag faktiskt rätt noga också.*

6.2.2 Prenumeranter på Hallands Nyheter

Varbergbonden Bengt läser sin Hallands Nyheter i maximalt tio minuter på morgonen. Innan han blev pappa hade han mer tid på sig: *Ja det är ju frukost då/.../Det är inte lång tid om det inte är på morgonen så är det nästan ingenting alls. Om man ser tillbaka i tiden så kan man säga: ja, tjugo minuter kanske. Idag är det inte mer än fem minuter, tio minuter kanske - bannen håller en i arbete alltså.*

Först läser Bengt rubrikerna på förstasidan, sedan vänder han på tidningen och tittar på 'Frågan för dagen'. Därefter börjar han bläddra i tidningen baklänges. Det han ägnar mest tid åt i tidningen är sportsidorna: *ja, först tittar jag på framsidan sen gör jag så/.../Nej men jag kan ibland titta om det är någon jag känner ('Frågan för dagen'), det är sällan jag läser nånting om vad dom tycker eller så va/.../sen så tittar jag då på vädret/.../och sen tittar jag på döda och födda. Årsmöten kan jag läsa om, om jag själv vet att det är årsmöten i våra föreningar då, då kan jag titta på det. Serierna läser jag aldrig, jag har ingen aning om vad dom heter eller vad det är för... det har jag aldrig gjort. Sen så börjar jag titta lite här på annonser och sånt, utan att jag ska ha nånting. Varför jag gör det kan man ju fråga sig. Bilannonser tittar jag inte mycket på. Sen fortsätter jag om det är kungörelser eller konkurser eller såna grejer så tittar jag på det. Sen - det har minskat detta här också - men annars, för när man själv höll på med att spela fotboll, så var detta, det var ju heligt liksom då - sporten. Det läste man ju då, men nu har man ingen tid för detta, men visst läser jag, det är dom sidorna jag läser mest.*

Är det någonting på förstasidan som verkar extra intressant, går han direkt till sidan för den angivna artikeln. Annars börjar han bakifrån med det som han tycker är roligt i tidningen: *och det kan ju vara så att man tycker att här är nånting som är hemsk intressant, då börjar man... då slår man upp... då kan man liksom inte hålla sig, utan går direkt till sidan/.../sen börjar jag bakvägen, när jag har läst den/.../fråga mig inte varför jag gör så/.../ja viktigt, jag vet inte, annonser är ju inte viktigt det är det ju inte, när man inte ska köpa eller sälja nåt så är det ju inte det och sporten är ju inte heller viktig, fast den kanske då är rolig och det är väl inte alltid tvunget att det ska vara viktigt, utan det kan vara roligt också. Jag tror att det är det som...*

Mycket av det som Bengt tar del av i tidningen har han redan hört på radion. Vissa gånger får det den konsekvensen att han blir nyfiken och vill veta mer, andra gånger tycker han att det räcker med det han redan har hört: *Jag känner inte det här att: 'nu ska jag höra vad som har hänt i dag', för det vet jag redan. Klockan är halvsex på morgo-*

nen och det är nyheter en gång i halvtimmen då va, och jag känner ju faktiskt att det mesta det har jag ju liksom hört då. Jag brukar ju ha på lokalradio i ladugården då. Radio Halland/.../Jag läste det här med IRA i London då, det hörde man ju då hela dagen i går egentligen på radion, så jag visste ju vad det handlade om - vad som hade hänt. Det här läste jag också om översvämningarna (blåddrar) och denna tittar jag inte på med kursen och sånt där - åker förbi. Denna läste jag också i dag ('Svenskar lockas med svenskt öl i Danmark') och det tycker man ju är ganska märkligt/.../Den här läste jag inte för det hörde jag på radion att man pratade om det - att man tappar medlemmar i Varberg.

På Varberg-sidan läser han lite mer noggrant. På Varberg-sidan så brukar man kanske då... man går väl in lite mer och läser. Detta läste jag t.ex. 'Stulna bilar i Tvååker', det gör jag nog här på Varberg-sidan. Och. Ja det kan man väl säga att man är lite politisk intresserad. Jag har inte alltid varit det, men som företagare och lantbrukare så måste man nästan vara det. Man är ju i händerna på politikerna och då är man nästan tvingad att vara intresserad.

Bengts gård ligger nästan mitt emellan Varberg och Falkenberg, men eftersom han har gått i skolan i Varberg, känner han sig som varbergare. Falkenberg-sidorna går han hastigt förbi, men finns det artiklar som handlar om lantbruk läser han dem: Falkenberg går jag mycket hastigare förbi, Falkenberg är det nästan så att jag scannar igenom bilderna, men inte mer. Nej, även om jag bara har en kilometer till Falkenbergs län, så är man varbergare/.../sen brukar jag se här på 'Debatt' om det är nåt som jag tycker att jag är intresserad av, och då läser jag ju det/.../sen är det klart om det handlar om... ja yrket, det är ju mycket det va, och sen då insändare läser jag också om jag tycker det är nåt som berör jordbruk så läser man ju det/.../och även ledaren läser jag också om den är... - speciellt om den berör jordbruket.

Ett annat intresseområde som Bengt försöker hålla under bevakning är den sociala sektorn: men sen tycker jag också om hur det sociala fungerar, det är ju intressant att läsa om och hur det fungerar och inte fungerar/.../Ja det om skola och sånt det läser man ju och som jag sa innan den sociala sektorn är intressant. Det är ju fruktansvärda indragningar, det finns ju massor om sånt, det läser jag, det gör jag. Jag tycker det är på fel väg/.../Ja, jag har funderat att det blir, när man drar in på den sociala sektorn och massor av jobb då va, att folk har inget och göra. Jag får inte ihop det riktigt, vi kan inte ta hand om våra gamla och våra barn, samtidigt som det finns massor av folk som mår illa av att dom inte har nånting och göra. Det är sånt jag inte kan få ihop, hur man ska få det till och stämma. Det känns ju som man är mer mitt i det. Intresset ökar ju när man själv berörs.

Bengt skulle inte vilja byta ut Hallands Nyheter mot någon annan tidning. Den är viktig också för det sociala umgänget: Hallands Nyheter, jag vet inte man känner att man vill ha tittat i den i alla fall, för det är ju så att när man träffar folk och så va 'läste du det och det'/.../ja, det är ju så här ute på landet.

Bengt har inte mer tid på helgen. På söndagar får han Göteborgs-Posten som han också tycker är en bra tidning: Men på söndagar har vi Göteborgs-Posten/.../Ja men den läser vi inte heller mycket. Men jag tycker inte om kvällstidningar/.../ Göteborgs-Posten tycker jag är en bra tidning när man då har tid att läsa den.

Eftersom **Alu-Åsa** helst sover så länge som möjligt och ingen annan i familjen går ut och hämtar tidningen på morgonen, läser hon vanligtvis Hallands Nyheter på eftermiddagen när hon kommer hem från jobbet. Ej heller denna läsning är emellertid helt regelbunden: *Nej, jag brukar läsa den först - jag läser den fortast. Pappa läser den mer noggrant och det gör mamma också. När jag kommer hem före mamma så blir det att jag tar in den sådär/.../Nej, ibland kan det ju gå två dagar där jag inte tittar i tidningen, så det är olika.*

Att hon började läsa tidningen överhuvudtaget tror hon beror på de tecknade serierna: *Sen så läser jag alltid den och den och den serien, 'Helge och Pyton' och 'Himlens änglar' och 'Ensamma mamman', dom tre läser jag alltid, det missar jag aldrig. Det var nog det jag började med när jag började läsa tidningen, så började jag läsa serierna så lite lätt, det började med det.*

Olika dagar kan se lite olika ut också när det gäller tidningsläsningen. Ibland bläddrar hon bara igenom tidningen och ägnar lite tid åt Varberg-sidorna och TV-sidan. Andra dagar blir den läst noggrannare i omgångar: *Ibland så kan jag faktiskt göra så att när jag kommer hem så bara jag bläddrar igenom den, sen så läser jag den noggrannare om jag inte har nånting att göra t.ex., så det kan mycket väl hända att i kväll, om jag inte har nånting att göra, så bläddrar jag igenom den noggrannare och så läser jag mer än bara det som är om Varberg, utan det kan vara vad som helst. Men ibland har man inte tid så man bara bläddrar igenom den för att se, och läsa serierna och sådär TV-n.*

Åsa tittar mycket på bilderna i tidningen och läser inte gärna sådana sidor som bara innehåller text. De politiska nyheterna bläddrar hon snabbt förbi: *Ja, jag tänkte nästan att du skulle fråga om det. Först så tittar jag på... oftast såna stora rubriker och på bilderna lite granna så. Jag tittar bara för att få en överblick om vad det kommer handla om, sen så bläddrar jag och tittar igen på dom här stora - jag läser bara dom stora och är det nåt som jag liksom tycker verkar intressant så fortsätter jag läsa. Jag tittar på bilderna och vad det står, det kanske är nån man känner igen eller nåt sånt/.../Resten har jag liksom inte ens sett, det blir dom två för att det var bilder och lite lättare text/.../Nej inte den här sidan, den har jag nog inte tittat på mer än i två sekunder, den bläddrar jag förbi med en gång, det gör jag faktiskt, det är bara text/.../det här om EU och dom olika partierna, i och med att jag inte fått rösta nån gång, mina förälder är inte sådär jät-teaktiva politisk heller eller nåt sånt. Jag vet inte ens vad partierna står för, för jag tycker inte det är intressant.*

Varberg sidorna läser hon gärna. Extra intressant är det om det står någonting om Bua. Falkenberg tittar hon snabbare över: *Jag brukar ju titta lite gran på Falkenberg-sidan i och med att det är ju inte så långt härifrån, så jag brukar ta en liten överblick på det, men sen så när Varberg kommer då läser jag lite noggrannare. Det kanske är nån man känner eller det kan ha hänt nåt, bara vad som helst, det kan ju liksom... Varberg omfattar ju här också i Bua om man säger så, står det om Bua så står det under Varberg liksom, så det går ganska fort över Falkenberg, jag bara tittar lite.*

Åsa tycker egentligen att Hallands Nyheter är ganska tråkig, men tror att hon skulle sakna den om hon inte hade tillgång till den. Främst på grund av de lokala nyheterna. Men egentligen föredrar hon kvällstidningar som har mera om kändisar och skönhet: *Ja det*

står ju lite mer i kvällstidningar, det är mer om kändisar, det är kul med såna grejer, det är lite mer bilder och lite roligare notiser och så/.../sen så är jag nog intresserad lite av sånt där i skönhet, naglar och sånt där.

Sporten tittar hon ibland på, liksom hon läser en del annonser. Resor, nöjen, bio, hus, bil och platsannonser tittar hon gärna igenom: Jag brukar ibland titta på sporten för jag har en väldigt sportintresserad släkt som spelar fotboll och innebandy, sen så brukar jag titta om det kanske är något bra, jag har många kompisar som också spelar, så brukar jag läsa dom här små för att se vad det är för lag t.ex., om det inte står på dom så brukar jag läsa för att se om det är nån man känner/.../och platser brukar jag titta på/.../man ska ha en blick ifall att det är nåt som passar mig, bara för att se om det finns nåt som intresserar mig, så dom här sidorna läser jag lite mer/.../Just nu skulle jag gärna vilja åka som aupair, det skulle jag och det kollar jag efter om det står nåt sånt.

Kultursidan tittar hon på för att se om där finns filmrecensioner eller om det handlar om en författare som hon känner till: Jaaa, jag vet inte vad jag ska säga, inte sådär himla mycket, jag brukar ofta kolla om dom recenserar någon film t.ex., då läser jag alltid faktiskt/.../Det beror nog på vad det är för författare, för den här har jag liksom inte hört talas om t.ex. och då blir det inte att jag läser det.

Kåserier läser hon bara om mamman eller pappan uppmanar henne att göra det: Jag läser aldrig någon sån här, det kan vara ibland att mamma och pappa har läst den: 'den ska du läsa för den stämmer på dig' eller 'den var bra', då kan jag läsa den men annars gör jag aldrig det. Jag vet en gång så var det om... han berättade om hur det såg ut på hans dotters rum t.ex., en massa kläder runt omkring, då tyckte dom att den passade väldigt bra på mig. Men det är ingenting jag ens slänger ett öga på så.

Familjesidorna ägnar hon ganska lång tid. Än så länge känner hon inte någon som väntar barn, så det känns inte så intressant, men dödsannonserna har hon däremot ett speciellt intresse för. Hon vill nämligen veta hur gamla folk är när de dör. Namnsdagar och vädret läser hon alltid: sen så, dom brukar jag faktiskt inte läsa för jag vet inte om någon som väntar barn, men jag läser alltid dödsannonserna - alltid. Jag kollar på namnen och... ja fråga mig inte men jag brukar ofta titta när dom var födda så, för att se hur gamla dom var, det tittar jag på... har jag börjat på lite senare tid. Och uppvaktning brukar jag titta på, var dom bor, om det är någon här omkring kanske/.../ Och sen på denna sidan så brukar jag kolla vem som har namnsdag, det brukar jag alltid titta på, så brukar jag kolla på vad vi får för väder och så, även dom här utomlands, hur varma dom är.

TV-sidan är ett måste, liksom hon alltid läser 'Frågan för dagen': Och sista sidan läser jag alltid - 'Frågan för dagen' - alltid. Jag kan också läsa om det står Kungsbacka. Jag har många kompisar som bor där och då läser jag bara för att det står Kungsbacka. Så läste jag i dag i tidningen.

Peter på Posten läser alltid tidningen ganska översiktligt på morgonen, sedan tar han fram den igen på eftermiddagen: Jag läser den nästan direkt när jag får den i brevlådan, för att jag börjar på mitt jobb vid halv sextiden, så jag går ut och hämtar den kvart i fem, den kommer nog vid kvart över fyra på morgonen och så snabbläser jag den bara.

Jag har inte så gott om tid, jag dricker kaffe och så läser tidningen sen kör jag till jobbet, sen när jag kommer hem så lägger jag mig på sängen och läser den mer noggrant då.../En tio, femton minuter kanske, men när jag kommer hem så tar det en halvtimme kanske, för då läser jag mer noggrant.

Men sporten - som han tycker är det viktigaste i tidningen - kan han läsa i fler än två omgångar: jag tittar på det på morgonen. Det är det viktigaste så, därför tar jag det direkt va, sen är det klart jag läser det säkert två tre gånger va, det är nånting man har missat kanske så man ögnar igenom det som hastigast bara.

Peter tittar inte ens på förstasidan till att börja med. Han läser såväl Hallands Nyheter som Aftonbladet på samma sätt, nämligen baklänges: jag läser ju Hallands Nyheter och Aftonbladet på samma sätt, jag börjar bakifrån alltid när jag läser den.../ Jag tänkte på det, jag börjar alltid med TV-programmen och sporten.../sen så läser jag dom små notiserna om vad som har hänt, just i Varberg då. Ibland hoppar jag över Falkenberg-sidorna, för det är mest Varberg-sidan som är intressant, om det inte har hänt nåt väldigt revolutionerande alltså.../jag läser den här 'Frågan för dagen'.../frågan i sig kanske inte är så intressant, men det kanske är någon man känner igen, det har varit en del från mitt jobb som funnits med.../Jag brukar titta på TV-programmen då, jag har betalkanaler då, sen tittar jag på dom vanliga kanalerna.

Sporten, TV-tablåerna och de lokala nyheterna har högsta prioritet. Vädret, dödsannonser och födda läser han också gärna. Men serierna tycker han kunde ha varit bättre: Sen så brukar jag kolla vädret, konstigt nog är det utländska mycket intressantare än Sveriges väder (skrattar). Det är så man tittar på det senaste, jag var i Tunisien förra året, så nu brukar jag alltid kolla Tunis vad det var och Kanarieöarna tittar jag på och eftersom jag flugfiskar mycket så brukar jag kolla vädret. Sen tittar jag lite grann på dödsannonserna och födda som allra hastigast, dom här läste jag alltid förr, men det gör jag inte nu längre - serierna då, för jag tycker dom är så dåliga, dom har bytt ut en massa här nu, jag hade gärna set lite bättre såna här serier faktiskt.

Peter är inte speciellt kulturintresserad, istället läser han en del annonser: Nej, det är jag inte faktiskt, här brukar jag däremot läsa - på annons. Motormarknad och båtmarknad - jag är intresserad av bilar. Jag brukar jämföra priserna på dom olika och se vad dom kostar så. Jag tittar lite grann på fastighetsmarknaden med - villorna.

Politiska nyheter och utrikesnyheter ögnar han igenom. Och artiklar om Posten lusläser han: Jo jag läser ju det alltihopa, jo det gör jag, det gör jag. Jag kanske läser det fort så man kommer inte ihåg allt man läser, min fru säger alltid att jag läser så himla fort.../ Jag sitter inte och läser jättenoga nej, jag har aldrig läst på det sättet.../Det har varit mycket om Posten här på sistone. Ja dom lusläser jag - det får man göra.

Peter är ganska nöjd med de lokala nyheterna i tidningen. Varberg-sidorna läses noggrannast: Ja, det kanske man aldrig ska vara, men det är väl rätt så skapligt, men ibland så är det så precis som dom har kanske ingenting att skriva och då blir det nåt sådär som jag tycker är rätt oviktigt så, men för det mesta tycker jag det är helt okej faktiskt.../Nej, Falkenberg blir inte lika noga som Varberg-sidorna, men det ligger bara tre mil härifrån så det är klart att man läser ju det, men kanske inte på samma intensiva sätt som Varberg-sidorna då

Debattsidan och insändare sparar han till eftermiddagsläsningen. Ledarsidan hoppar han helt över: *Sen dom här 'debatt', det brukar jag läsa. Jag tar det inte så på morgonen men sen. Det läser jag alltid, det missar jag aldrig. Det läser jag faktiskt igenom också insändare ja/.../Jag läser däremot aldrig ledarsidan i Hallands Nyheter, det brukar jag inte faktiskt. Om det är nåt väldigt.../.../Ja då hade jag ju läst det, det är klart, men den här 'LRF-strid om EMU' är inte sådär jätte... kanske, men den där om gisslandramat den läser jag ju.*

Förstasidan tittar han bara på som hastigast: *Ja, det är ju där man egentligen ska börja (skrattar), här tittar jag bara som hastigast/.../Jag vet inte varför jag läser tidningen på det sättet att man börjar bakifrån och läser den.*

Fiona-förtidspensionär har oftast god tid på sig på morgonen, men hon väljer som regel att läsa tidningen vid två tillfällen: *Det gör jag på morgonen, när jag ätit frukost - till morgonkaffet, då brukar jag läsa tidningen/.../Det är väl lite olika, har man ingenting som väntar på sig så läser man den lite noggrannare, vad ska man säga kanske tjugo minuter en halvtimme/.../ja sen tittar jag och läser lite noggrannare i tidningen på kvällen eller sådär. Jag vet inte man tittar väl en gång till liksom, om det är nånting man har missat.*

Hon börjar med förstasidan och läser sedan tidningen i kronologisk ordning. Insändarna tycker hon om att läsa, men ledarsidan innehåller ofta sådant som hon inte anser sig begripa: *Jag brukar alltid titta på förstasidan först, titta vad som står, det står ju ofta här vad som sen finns inne i tidningen. Jag ögnar väl över det såhär lite i stora drag/.../ jag tar sida för sida. Det här insändare brukar jag oftast läsa (Och ledarsidan?) Nej, lite grand, men inte varje dag/.../Nej, jag förstår mig inte på det. Men ofta är det roligt att se dom insändare och svar och sådär, det kan vara roligt och sen är det ju sånt som man har hört i radion, så kommer det dagen efter i tidningen.*

Artiklar om sjukvården läser hon gärna: *Det här läste jag i dag för det kommer man ihåg sen då när det hände i höstas, det här om läkarna, Det har jag inte läst men det kommer jag antagligen att göra i kväll för jag har ju själv arbetat inom sjukvården, så dom artiklarna tycker jag är intressanta,*

Lokalnyheterna är det område som hon bevakar ihärdigast: *Ja det tycker jag faktiskt, det är det jag läser mest eller läser noggrannast om man säger/.../Det som gäller Falkenberg där nere, det är inte riktigt tycker jag så intressant, man läser nog Varberg-sidorna lite noggrannare.*

Utrikesnyheter läser hon om det är något hon redan känner till från TV eller radio, men inte om artiklarna är för långa. Börskurserna tittar hon på varje dag: *Ekonomi ja (skrattar), ja just det. Jo jag brukar faktiskt följa. Jag köper lite aktier varje månad så det är rätt roligt att se hur börsen går och sådär.*

Sporten blåddrar hon fort förbi. Lite annonser och kultur läser hon: *sen kommer vi till sporten och då blåddrar vi väldigt fort förbi (skrattar). Jag brukar titta på bussrese-annonserna och det där/.../sen brukar jag titta lite på det här 'Diverse'-annonserna, vad*

det är för lägenheter till salu, det gör jag varje dag. Så blir det kultursidan ja, och det kan väl... ja det är väl inte alltid jag läser, det gör jag faktiskt inte men ibland. Om det har varit nån teater eller nånting sånt där dom recenserar, så kan jag tycka det är rätt roligt att läsa.

Hon påbörjade också en följetong i tidningen, men sedan reste hon bort en vecka: Jag började på den där följetongen, men sen tyckte jag inte det var så roligt så nu har jag slutat, sen då jag var borta den veckan då läste jag ju inte tidningen, så sen när jag kom hem... nej, jag brydde mig inte om att läsa det, för jag tyckte inte det var nåt sådär.

Hallands Nyheter fredagskäser tycker hon speciellt mycket om. Familjesidan och vädret läser hon alltid: ja det brukar jag, i synnerhet på fredagar för då brukar en som heter Kommy Möller... han skriver så himla käckt tycker jag, jo men jag brukar läsa den oftast. Familjesidorna ja, det tittar man ju alltid på, på födda och förlovade och gifta och döda. Tyvärr är det ofta, det ser man ju när man har kommit upp i åren, det är ju ofta såna som är lika gamla som en själv, man tycker det är lite sådär, det är inte alls ovanligt, man tycker det kryper närmare och närmare. Och sen läser jag alltid 'Dagens ord', det är om någon vill tacka för nånting. Vädret ja, det är väldigt roligt att se, jag var i Portugal i höstas så jag tittar alltid på Algarve (skrattar) och så likadant Cypren och Kanarieöarna/.../Ja om det är nänstans där man har varit är det väldigt intressant.

Dagboken tittar hon gärna på och korsordet löser hon alltid liksom hon läser 'Frågan för dagen': Ja den brukar jag titta på, om det är cykling ibland då kan det stå det och det händer väl att man är med på det för jag tycker om att cykla, annars är jag väl inte med på nånting, men det är väldigt bra med den här dagboken/.../Ja 'Frågan för dagen' brukar jag läsa

Mellanstadielärary-Maggan läser sin tidning på morgonen och det är sällan som det finns någonting i tidningen, med undantag för TV-tablån, som hon vill återvända till på eftermiddagen: På morgonen, till te och fil och så/.../Jag har ganska gott om tid på morgonen så jag sitter ju bortåt en halvtimme kanske.

Hon läser inledningsvis lite på förstasidan, sedan går hon till debattsidan som hon tycker om därför att det som regel handlar om vanliga människor. Hennes yrkesområde blir dessutom ofta debatterat på den sidan: Sen så läser jag aldrig den här sidan (Opinion) - nej jag vet inte, det är väl en vana eller ovana eller vad man ska kalla det för/.../men den läser jag alltid, insändare och sånt/.../Det är nog för att det är vanliga människor här, om lite olika ämnen. När det är så här dåligt ställt i kommunerna så är det oftast sånt som gäller skolan - om skolmåltider och nedskärningar och allting sånt där.

Lokalnyheterna tycker Maggan är det viktigaste i tidningen. Ibland kan hon tycka att innehållet kretsar kring petitesser, men samtidigt tycker hon att det hör till i en liten lokal tidning. Och hon skulle absolut inte vilja byta ut Hallands Nyheter mot Göteborgs-Posten: sen kommer Falkenberg-sidorna och det läser jag aldrig sådär noga, det liksom inte rör en/.../sen kommer Varberg-sidorna och jag läser också såna här små 'jaha, det var stulet där'/.../Ibland tycker man dom tar upp väldiga petitesser alltså, vi brukar ju skoja om att det står om en katt har sprungit bort eller grispriser och såna där små grejer, det står faktiskt det, jag tror det, vad smågrisarna kostar (skrattar) men det är

klart jämför man med Göteborgs-Posten, dom skriver ju inte om en släpkärra försvinner från en parkering/.../Jag tror att folk vill ha det så, för annars... då kunde man lika gärna ha Göteborgs-Posten. Jo det tycker jag nog, ja man är ju van vid att det ska vara så, om det är nån som på cykel blir påkörd i korsningen här borta eller nånting såhär, det är ju inget som man tänker: 'vad intressant att läsa', men man är ju så van att det är så mycket såna där små grejer som står i tidningen/.../För det första är man ju ett vandedjur, man måste ha nåt och läsa, men jag skulle inte vilja byta ut den här om nån sa att jag kunde få Göteborgs-Posten istället, det skulle jag inte vilja ha, det är ju just det här med lokala nyheter.

Maggan är inte sportintresserad men hon tycker däremot om att läsa annonserna. Om lägenheter, lediga platser och resor läser hon gärna, trots att hon tycker att det är onödigt: Jo jag tittar på annonserna med, jag läser ju inte om jag inte är intresserad, men jag tittar ju vad det är va, jag läser allt - nej inte allt kanske, men mycket sånt här onödigt 'att hyra' t.ex. Det finns ingen anledning att läsa men jag läser i alla fall (skrattar), jag tittar 'aha det finns en trea där, den kostar så'. Sen så tittar jag på lediga platser, det här gör man ungefär samma varje dag, ja här (reseannonserna) kan jag titta också om jag inte alls ska resa. Det händer att jag skummar så här (prylbörsen).

Kulturen skummar hon också igenom, och läser serien 'Ensamma mamman': Sen läser jag bara den (Ensamma mamman) av Gunilla Bergström eller vad det nu är hon heter, står inte det? Jo hon finns väl i en annan tidning också. Men ingen sån där följetong.

Familjesidan läser hon också. Hon konstaterar att fokus har flyttat sig med åren. Nu är det under uppvaktningar på femtioårsdagar som hon känner folk. Namnsdag, vädret och 'Frågan för dagen' läser hon också: Det här läser jag, både födda och döda och tack och uppvaktningar och sånt, jag tror det hör till i en sån här liten tidning att man... ja, det händer ju att man ser någon man känner. Ja det har bara blivit så. Förut vad det ju många man kände liksom här uppe va' (skrattar) men nu börjar det bli här med uppvaktning på femtioårsdagar, så nu känner man fler i den stacken. Ja, jag brukar titta över det här 'Våra barn', det är ju inte som i Göteborgs-Posten där det är jättemånga såna, för då hade jag nog inte läst. Sen tittar jag vem som har namnsdag, sen så tittar jag på väder. Ibland är det färg, ibland är det svartvitt, och sen som alla andra så läser jag 'Frågan för dagen' - det gör väl alla?/.../Men det är bara för att det är så snabbt och så tittar jag om det är någon man känner, det händer ju ibland. Sen dom här kortisarna på baksidan, det läser jag också

6.2.3 Sammanfattning

Pia hinner sällan med mer än del 1 på vardagar. På helgen läser hon alla tre delar i prioriteringsordningen del 1, 3 och 2. Hon föredrar lokalnyheter, familjesidan och annonser. Hon tycker om Två Dagar och läser även GP Aveny, trots att hon tycker att den är för ungdomsinriktad.

Sören går med vägledning av förstasidan direkt till de artiklar som han tycker verkar intressantast. Om han inte hinner läsa det han vill på morgonen, har han tillgång till Göteborgs-Posten på arbetsplatsen och fortsätter läsningen där. Han föredrar de ekonomiska och de lokala nyheterna. Han tycker inte att Två Dagar är speciellt bra och läser längre tid i GP Aveny.

Stina kommer sällan längre än till del 1, där hon alltid läser familjesidan. Någon enstaka gång tittar hon i TV-tablån. Hennes intresseområden är koncentrerade kring det extremt lokala och det socialt orienterade. Hon tycker att det är lättare att förstå TV-nyheterna än tidningen.

På vardagar läser Bianca tidningen på kvällen fram emot klockan 22:00. Hon läser mycket i tidningens alla tre delar, men föredrar del 3. Annars gillar hon att läsa om vanligt folk, om andra länder och som sagt om konst och kultur i del 3. Hon bläddrar igenom tidningen i kronologisk ordning. På helgen läser hon gärna tidningen i sängen i upp emot två, tre timmar.

Solveig har för det mesta gott om tid på sig på morgonen och ligger kvar i sängen och läser tidningen. Hon karakteriserar de tre delarna som 1: 'kontroll-delen', 2: 'lite-kulmen-mycket-siffror-delen' och 3: 'den roliga'. Två Dagar föredrar Solveig framför GP Aveny, som påminner henne om Nöjesguiden. Hon tycker att Två Dagar verkar mer seriös. Läsningen förändrar sig inte nämnvärt på helgen.

På vardagar hinner Mia i regel bara med del 1. Hon bläddrar igenom tidningen i kronologisk ordning och kan lämna den öppen och fortsätta när hon kommer hem från jobbet. Hon vill gärna ha bläddrat igenom hela tidningen innan hon slänger den. Hennes favoritämnen i tidningen är miljö, natur och djur, men lokalnyheter och familjesidan är också viktiga. På helgen kan Mia sitta dubbelt så länge med sin Göteborgs-Posten. Mycket av innehållet i GP Aveny tycker hon är bra, men hon känner att hon är för gammal för att tillhöra bilagens egentliga målgrupp. Hon känner bättre igen sig i Två Dagar.

Sonja arbetar skift så dagarna kan se väldigt olika ut, men oftast hinner hon inte med mer än del 1 på morgonen. Ibland händer det att hon lånar en tidning av en patient på jobbet och tittar i den på rasten. Lokalnyheterna är de viktigaste för Sonja, liksom hon inte vill vara utan familjesidan.

När Victor har tittat på förstasidan vänder han på tidningen och börjar bläddra baklänges. Han hinner sällan med mer än del 1 på morgonen men slår upp tidningen igen fram på kvällen när han tittar på TV. Han har ett stort intresse för annonser och lokala nyheter. På helgen läser han längre. Två Dagar och GP Aveny bläddrar han igenom, men skulle inte sakna dem om de inte fanns.

Per läser det mesta i tidningen. Längst tid sitter han på morgonen, men sedan kommer tidningen ofta fram vid flera tillfällen under dagen. Han börjar med korsordet och de tecknade serierna. Därefter blir det ledarsidan och de ekonomiska nyheterna. Resten tar han i vanlig ordning; sida för sida. Två Dagar tycker han är trevlig och GP Aveny bläddrar han också igenom. Han kan dock gäspa lite över alla 'popgrejer'. Läsningen förändras inte nämnvärt på helgen.

Bengt läser tidningen i på sin höjd 10 minuter vid frukosten. Han läser först rubrikerna på förstasidan, vänder sedan på den och börjar baklänges. Det innehåll han ägnar mest tid åt är sporten. I övrigt ligger lokalnyheterna (Varberg-sidorna) högt på prioriteringslistan. Inte heller hans läsning genomgår några påfallande förändringar på helgen.

Åsa läser inte tidningen regelbundet. Oftast blir det de lokala nyheterna som hon tittar över, liksom hon grundligt granskar TV-tablån. På vardagar läser hon på eftermiddagen, när hon kommer hem ifrån jobbet. Hon prioriterar att sova lite längre på morgonen framför att läsa tidningen. På lördagar läser hon tidningen när hon kommer upp på förmiddagen.

Peter läser tidningen ganska översiktligt på morgonen och tar sedan fram den igen när han kommer hem från arbetet. Då tar han den med in i sovrummet och läser i ungefär en halvtimme, innan han tar sig en lur. Också Peter läser tidningen baklänges. För hans del är det sporten som lockar. Annars är det de lokala nyheterna och TV-tablån som han ägnar mest tid åt.

Fiona läser tidningen i två omgångar; vid frukosten och igen fram emot kvällen. Hon läser tidningen i kronologisk ordning. De lokala nyheterna är det område hon bevakar mest. Läsningen förändras inte nämnvärt på helgen.

Maggan har gott om tid på sig på morgonen och tar sällan fram tidningen igen, när hon kommer hem från jobbet - hon hinner i regel läsa det hon vill på morgonen. De lokala nyheterna tycker hon är viktigast, men hon gillar också debattsidan, familjesidan och annonserna. Även hennes läsning förblir förhållandevis konstant över veckans alla sju dagar.

Nästan alla intervjupersonerna har de lokala nyheterna överst på prioriteringslistan. Annars är det artiklar som på något sätt berör personerna - antingen med innehåll som faller inom respektive intervjupersons intressesfär, så som sport, kultur och familje-nyheter, eller med innehåll som på något vis är relaterat till arbetet, arbetsplatsen och yrkesrollen - som vinner intervjupersonernas uppmärksamhet.

7 Sammanfattande diskussion

De senaste decenniernas forskning har gett en god bild av dagstidningarnas ställning i samhället och tidningsläsningen. Vi vet vem som prenumererar och vem som vill läsa vad. Den här intervjuundersökningen ger ytterligare stöd åt den kunskapen. Dessutom tillförs ett djup och en förståelse för varför det är på det här viset. Föreliggande studie ger också uppslag till andra forskningsområden inom ramen för dagstidningsläsning, vilket är av stor vikt i ett föränderligt medielandskap.

Morgontidningen i vardagslivet

Morgontidningen har sedan länge en stark position i Sverige. Läsningen är en del av våra dagliga rutiner (se t ex Jansson 1997). Resultaten av den här intervjuundersökningen bekräftar detta ytterligare. Vanan handlar inte enbart om att man läser tidningen på morgonen och eventuellt en gång till på dagen, det har ovan getts många exempel på.

Vanan att inneha morgontidning bär man med sig från föräldrahemmet. En morgontidningsprenumeration är något man skaffar sig väldigt snart efter det man flyttat hemifrån. Den höga prioriteringen i ett nyetablerat hem understryker vanan. Morgontidningen har vidare sin fasta plats i hemmet - vanligen i köket eller i vardagsrummet. Alla intervjuade är helt på det klara med var de förvarar tidningen under dagen, likaväl som de förmodligen vet var de har radion och TV-n.

Att tidningen ingår i våra vardagliga rutiner framkommer väldigt tydligt på frågan om hur man reagerar om tidningen uteblir: *"tråkigt att gå upp och dricka kaffe"* (Pia), *"elände /.../ ville inte äta frukost innan jag hade tidningen"* (Sonja), *"lika gärna vara utan frukosten också"* (Victor), *"katastrof /.../ ingen bra början på dagen"* (Fiona), *"den dagen är sig inte lik"* (Maggan).

Även själva lästekniken (i vilken ordning etc) är en vana som de intervjuade kan redogöra väldigt väl för. Att tidningen överhuvudtaget finns i hemmet, var den förvaras, att den bara måste finnas där och sättet man läser den på - allt verkar i det närmaste vara nedärvt.

Inledningen sådes den informativa funktionen vara dagspressens främsta funktion (Weibull 1989). Intervjupersonerna i den här undersökningen bekräftar detta. De vill vara eller verka vara informerade av olika anledningar:

Pia får dåligt samvete när hon inte läser hela tidningen. Sören säger att man måste läsa tidningen för att kunna vara smidig och prata lite allmänt, men han får inte dåligt samvete om han inte läser. Bianca vill inte vara utanför utan framstå som en informerad person. För Solveig är det viktigt att ha koll på läget om det blir samtal i skolan. Peter vill inte verka dum inför kamraterna på jobbet, vilket man kan verka om man inte läser tidningen.

Också Åsa läser för att andra gör det, för att kunna delta i samtalsämnen på jobbet.

Mia känner lite en förpliktelse att läsa tidningen i och med att hon har föreningsuppdrag och därför anser att hon bör vara insatt. Hon vill också hänga med i snacket och om det innebär att man måste ha GP så har hon det. Per vill hålla sig ajour med var som händer och är alltid intresserad av att lära sig något nytt. Victor vill veta vad som händer i omvärlden.

Behovet är stort av att vara informerad framför allt på det lokala planet. Man vill framstå som informerad medborgare. Det finns naturligtvis ett socialt behov bakom detta, men också ett statusstänkande. Det senare exemplifieras tydligt av Pia: *"jag skulle gärna vilja säga att jag läser allting i del 2 så är man engagerad och så där"*.

Det verkar finnas en skillnad mellan olika grupper: några verkar mer angelägna att informera sig för kunskaps skull, de vill helt enkelt veta av olika anledningar, några vill informera sig av sociala skäl, för att inte verka okunniga etc. Frågan är om man kan finna att vissa grupper faller in i det ena eller andra facket. Fenomenet att använda medier och informera sig av plikt kallas i forskningssammanhang för citizen-duty. Det vore intressant med vidare undersökningar om olika gruppers inställning till dagstidningen i det sammanhanget.

Läsning

I genomsnitt läser svensken morgontidningen 28,2 minuter och 1,49 gånger per dag (Jansson 1997). Den största delen av läsningen äger rum på morgonen före kl 8.00 eller på kvällen efter kl 17.00. Morgonläsningen är vanligen inriktad på lokalsidor och inrikesnyheter, kvällsläsningen på nöje och förströelse. Den här undersökningen kan inte jämföras på dessa punkter, men man kan se att intervjupersonerna i stort följer det allmänna mönstret: de flesta läser tidningen på morgonen och några läser den en gång till, oftast på kvällen.

Intervjuerna visar att läsningen i hög grad påverkas av läsarnas livssituation. Den tid man har till förfogande styr i stort sett läsningen och lästiden, oavsett vad som finns att läsa. För de som förvärvsarbetar är tidningsläsningen snabbt överstökad innan de går till jobbet, om man inte börjar sent på dagen vill säga. Läsningen kläms in i, eller är en del av morgonbestyren, och anpassas efter vardagen snarare än tvärtom. Det ska finnas plats för en stunds tidningsläsning före arbetsdagen, men ingen verkar angelägen att gå upp mycket tidigare för att förlänga den stunden.

De som av någon anledning är helt eller delvis lediga på dagarna ägnar naturligt nog mer tid åt morgontidningen och vid fler tillfällen. Bland dessa personer skymtar också en annan funktion än den rent informativa: nöjen i form av längre reportage, korsord mm. Man kan i resultaten se att läsarna på morgonen "laddar" information för att klara dagens behov, medan man eventuellt söker förströelse senare på dagen.

En intressant sak är vad intervjupersonerna gör samtidigt som de läser morgontidningen. Att de äter frukost vet vi. Dessutom lyssnar nästan alla på radio. Endast en person har uttryckligen sagt att han vill ha helt tyst när han läser tidningen. Man talar ibland om primärmedier och sekundärmedier, där sekundärmedier är sådana som man tar del av samtidigt som man gör något annat. Frågan är om det i de här fallen är morgontidningen som ska betraktas som sekundär. Läsningen kan då ses som en slags skumning där man skaffar sig en överblick. Eller är det radion som är det sekundära mediet, och tidningsläsningen därmed en i olika grad koncentrerad aktivitet? Kan det vara så att båda medierna för flertalet människor är sekundära? Vidare forskning får söka svaren på den frågan.

Hur läser intervjupersonerna morgontidningen, i vilken ordning läser man innehållet? Här finns alla varianter: i kronologisk ordning, bakifrån, fram och tillbaka. Förstasidan är dock viktig för flertalet. Här tittar man först. Någon nöjer sig med förstasidan för att man därigenom har fått en grov överblick, den nödvändiga informationen. Några går sedan direkt till det som verkar intressant. Någon går alltid direkt till ett visst ämne, samma varje dag.

Alla läser del 1 av Göteborgs-Posten. Några kommer inte längre än till den delen på grund av intresse- eller tidsbrist. Samtidigt säger flera att de läser Göteborgs-Posten i kronologisk ordning. Ett intressant tankeexperiment blir då vad som händer om man skulle byta plats på del 1 och del 2, numrera och placera om dem helt enkelt, och se hur läsningen eventuellt förändras.

Ett annat resultat som också leder till tankeexperiment är att unga Åsa mest läser vid de stora rubrikerna och bilderna. Formen - inte nödvändigtvis innehållet - styr hennes läsning. Är det formen som i framtiden, eller kanske redan idag, styr läsningen? Är det enbart ett ungdomsfenomen?

Olika tidningsinnehåll har olika läsvärde för olika personer. Dagspresskollegiets undersökningar visar att läsningen av lokala nyheter helt klart dominerar (bastabell nr 13 1997). Också här framkommer det stora intresset, men också behovet av att läsa lokala nyheter, kanske än mer bland Hallands Nyheter läsare än bland Göteborgs-Postens. En av Hallands Nyheter läsare - Peter - tycker att det blir lite väl lokalt, nästan pinsamt ibland, men det kommer ändå fram att han vill att det ska vara så.

Det finns en hel del prestige vad beträffar intresse för, och läsning av olika tidningsinnehåll. Vissa typer av tyngre innehåll - politik, in- och utrikesnyheter t.ex. - har högt intresse men lägre läsning, och andra typer av lättare innehåll har lågt intresse men högre läsning (se t.ex. Björkqvist Hellingwerf 1993).

Ett populärt område, framför allt bland kvinnor, är familjenyheter (bastabell nr 13 1997), och det finns sådana tendenser även i de här resultaten. En av intervjupersonerna börjar alltid med att läsa familjesidan. Här framkommer också en intressant aspekt som inte statistiken kan visa: flera av intervjupersonerna är generade över detta intresse och vill gärna förklara varför de är så intresserade, framför allt av dödsannonser. Det verkar inte vara riktigt rumsrent att intressera sig för detta innehåll.

Morgontidningsläsningen styrs också i hög grad av en igenkännande-faktor. Naturligtvis läser intervjupersonerna material som handlar om de ämnen som intresserar dem. Men det finns också en dimension av personigenkännande: dels letar man nyheter som exponerar någon man känner oberoende av ämne, dels läser man när det inbegriper någon man känner, också oberoende av ämne.

I Hallands Nyheter läser t.ex. de flesta intervjupersonerna "Frågan för dagen", en spalt på sista sidan där man frågar ett antal personer om något, vad som helst. Intervjupersonerna är dock inte intresserade av frågan eller svaren i första hand, utan av att se om de känner någon som är med.

Ett annat, ganska lysande exempel, är Peter som, när det gäller väderkartorna i Göteborgs-Posten, främst intresserar sig för utlandet och då de platser han varit på. Långväga igenkännande i både tid och rum alltså.

Ytterligare en variant av igenkännande är de personer som i tidningen läser det de fångade upp i TV-kvällen före. Man söker bekräftelse på den nyförvärvade informationen. Också detta är ett uttryck för betydelsen av att känna igen någon eller något i sin morgontidning.

Bedömning och tillit

I stort sett är intervjupersonerna nöjda med sina respektive morgontidningar. De anser att Hallands Nyheter och Göteborgs-Posten har god balans mellan positiva och negativ nyheter. Tidningen som medium upplevs positivt i det här sammanhanget eftersom man, till skillnad från i TV-nyheter, själv enkelt kan välja bort det som upplevs negativt. Jämfört med resultat från enkätundersökningar Dagspresskollegiet genomfört, är dessa personer ovanligt positiva. Kanske det handlar om en metodfråga: när man samtalar om tidningen känns allt bra, och så upplevs det förmodligen också i vardagen. I ett frågeformulär där ett antal negativa påståenden radas upp, och där man ensam svarar och har tid att grubbla ett tag, är det kanske lättare att man instämmer i påståendena.

När det gäller trovärdighet litar flera intervjupersoner mer på TV-nyheter än på morgontidningar: rörliga bilder upplevs mer "sanna" och TV bedöms ha andra skyldigheter än tidningar eftersom de är rikstäckande och når en stor publik. Elliot (1997) finner i en omfattande studie att svenskar i allmänhet har större förtroende för SvT än för morgontidningen. Resultaten visar dock på skillnader i förtroende framför allt med avseende på användande.

Intervjupersonerna har stort förtroende för morgontidningen, men litar överlag inte på kvällstidningen. Elliot finner överlag lågt förtroende för kvällspress, men påpekar att förtroendet även när det gäller kvällspress är kopplat till användningen, och sambandet här är starkt: de som läser ofta har större förtroende.

Trovärdigheten bland intervjupersonerna i den här undersökningen ändras när det handlar om ämnen som intervjupersonerna själva är insatta i: man blir naturligt nog mer kritisk när det gäller något man har personlig erfarenhet av.

Avslutning

Syftet med den här intervjuundersökningen var att få fördjupade kunskaper om hur några individer läser och uppfattar sina lokala morgontidningar, och hur de upplever olika tidningsinnehåll. En till stor del förutsättningslös inblick i morgontidningens betydelse för några olika personer med olika bakgrund och förutsättningar.

Rapporten har visat på många exempel som ökar kunskapen om och förståelsen för tidningens roll i människors vardagsliv. Till synes små faktorer, som tillsammans bildar ett mönster. Morgontidningen i sig är viktig, både som ritual - ingen tidning, ingen frukost tex - och som aktivitet genom behovet av information. Innehållet har olika vikt för olika människor, men en gemensam nämnare är igenkännandet. Lokala nyheter ska det vara, och helst ska det handla om någon man känner, platser man besökt, eller ämnen som ligger en nära. Läsarna har vidare mycket individuella strategier för att möta tidningsinnehållet: framifrån, bakifrån, hit och dit, och olika anledningar till detta.

Rapporten förser oss med kunskaper om tidningens roll för läsaren och ger uppslag till forskning som ytterligare kan öka förståelsen för läsarens relation till sin morgontidning.